

Libro de Oro

Dagboeken van de Hospitaleros

Roncesvalles 2016

INHOUDSOPGAVE GROEPSVERSLAGEN LIBRO DE ORO 2016

Groep/Data	Hospitaleros	Pelgrims 2016 (2015)	Pag
1: 14/3-1/4	Martien van Diesen, Hans Perik, Annemieke de Jongh, Joke de Bakker-van Mook, Wim Tomassen, Peter Verver, Gerard van der Meer	1.721 (1.332)	5
2: 1/4-15/4	Jos van den Ende, Annemiek van der Beek-Boter, Toine van Moorsel, Helmut Brouwer, Tonny Willems, Annemiek de Jongh	1.958 (2.087)	10
3: 15/4-29/4	Clazien Rietveld-van Lunteren, Theo Broersen, Marianne de Bruyn, Boy Verhagen, Jos Kloosterman, Nico Wageveld, Kees Kruijff	2.957 (2.554)	17
4: 29/4-13/5	Paul Beurs, Hans ten Brinke (deels), Ernst van de Berg, Donald Ajibola, Carl van Heeswijk, Gé Smakman, Truus Smakman, Maritta Törn (deels)	4.142 (3.911)	26
5: 13/5-27/5	Willem van de Wiel, Marian van de Wiel, Karin Schueler, Jozef Majoor, Harry Brandsen, Arie van Seters, Margreeth Labee, Dirman Heryadi	3.785 (3.349)	31
6: 27/5-10/6	Maud van Rooijen, Martin van Rooijen, Sjaak Sies, Gerard van Drecht, Ben Bunnik, Rem Jonker, Diana Quanjer	3.210 (3.341)	36
7: 10/6-24/6	Babs Oosterwijk, Piet Verhaaf, Janine Verhaaf-Maaskant, Yvonne Wijnands, Lex Oomkens, Theo de Vries, Theo Remkes, Joop van Essen, Hermien van Essen	2.463 (2.541)	41
8: 24/6-8/7	Gerard van der Werf, Inge Egmond, Thea van Dijk, Jan Groen, Ellen Smid-Pouwer, Jan de Bruijn, Janka Kortland, Rinus Riemens	2.768 (3.088)	53
9: 8/7-22/7	Ineke Blanker, Irma Gommers, Riek van Koevorden, Wil Matti, Ria Meutstege, Hans Olthof, Marion van Wingen, Ellen de Vries	2.669 (3.087)	58
10: 22/7-5/8	Gerrit Stemering, Erna Stemering, Herman Holtmaat, Jan Kamphorst, Ria Bindels, Ronald Struys, Willy Markese	3.298 (3.812)	65
11: 5/8-19/8	Peter Vosters, Frans Beckers, Jolien van den Berg, Paul Huijnen, Christina Hofman, Monique Bergsma-Schoenmakers, Peter van Hirtum, Piet Beckers	3.304 (3.660)	69
12: 19/8-2/9	Henry Artz, Helmut Brouwer, Irene Engelhard, Peter Gog, Jeanette Scholten, Lies van de Voorde, Tonny Willems, Herman Knape	3.718 (3.689)	76
13: 2/9-16/9	Wim Opbroek, Henk Boender, Agnes Dubelaar, Frans Hofstra, Henk Oude Elferink, An Pikker, Henk Trimbach, Mieke Trimbach	4.422 (4.631)	82
14: 16/9-30/9	Kees Ebbenhorst, Jos Spekman, Noortje Spekman, Joke de Kler, Dick de Kler, Tijmen Stoof, Gerhard Surink	3.285 (3.125)	87
15: 30/9-14/10	Wil Verstappen, Rieky Verstappen, Wim Kielen, René Stam, Ans Zonneveld-Stuifbergen, Veronica Konijn, Fia Obdam	2.119 (2.130)	94
16: 14/10-28/10	Thea van Dijk, Jan Veldhoen, Karlien Veldhoen-Symons, Herman Rabbers, Ellie Kruidbosch	1.012 (967)	99
17: 28/10-10/11	Johanna van der Wees, Toine van Moorsel, Hans Perik, Leo Baeten	545 (393)	107
Totaal	122 (2015: 120) Hospitaleros	47.376 (47.697)	

(klik toets Ctrl+paginanummer om naar de gewenste periode te springen)

Voorwoord van de voorzitter

Beste Hospitaleros,

Allereerst bedank ik de redactie, Harry Rullmann en Noortje Spekman, voor het vele werk van hen om deze Libro de Oro tot stand te brengen.

Het is goed gegaan dit jaar in Roncesvalles. Er is meer structuur ontstaan in de samenwerking onderling en met het klooster. Dit blijkt uit de mooie brief, die de prior van Roncesvalles Patxi Izco Barbería ons heeft geschreven.

Helaas zijn er dit jaar twee pelgrims vlak bij de Albergue overleden. In 2016 hebben 47.378 pelgrims in de herberg van Roncesvalles overnacht, 321 minder dan in 2015. Bij zulke grote aantallen overnachtingen wordt er van jullie, 120 Hospitaleros, veel verwacht. Het is hard werken. Maar door een goede selectie en een goede motivatie kunnen jullie het aan.

De klachten van pelgrims zijn geminimaliseerd. Bij een enquête gehouden onder 207 pelgrims, tussen de maanden mei en augustus, nadat ze twee dagen de Albergue van Roncesvalles hebben verlaten, kwamen de volgende resultaten tevoorschijn: Goed 95%, middelmatig 3% en slecht 2%. Dit is toch een mooie boodschap van jullie werk.

Er zijn natuurlijk nog verschillende zaken te verbeteren. Zoals de lange wachttijden van meer dan anderhalf uur. Dit moet het komend jaar niet meer voorkomen. Zoals de planning eruit ziet heb ik het volste vertrouwen dat het in 2017 goed gaat komen.

Dat jullie mogen genieten van de verhalen uit deze Libro de Oro.
Bedankt voor jullie goede inzet.

De voorzitter WHR,

Tonny Willems

Voorwoord van de redactie

Tijdens de najaarsvergadering en afsluiting van het Hospitaleerjaar 2016 is de brief voorgelezen van de nieuwe Prior, die ons bedankt voor de grote inzet en het vele werk dat door de Nederlandse Hospitaleros gedaan wordt. En dat al sinds 2003! (De vertaling van deze brief is in de laatste Nieuwsbrief dec. 2016 afgedrukt).

In het Libro de Oro dat in Roncesvalles ligt en volgeschreven wordt door de pelgrims lezen wij ook veel lof en bedankjes voor de prettige ontvangst en het mooie en schone gebouw. En daar doen wij het voor.

Hospitaleros zijn niet uit op een mooie twee weken vakantie. Zij weten dat het soms hard werken is, ze weten dat ze lange dagen maken en ook met allerlei aardige en minder aardige pelgrims te maken krijgen. In de tweewekelijkse verslagen van het afgelopen jaar is hier veel over te lezen.

Ook in 2016 zijn er weer veel veranderingen geweest in Roncesvalles, soms waar het Colegiata geen invloed op heeft. Denk maar aan het scannen van de paspoorten en nog steeds de grote toeloop van pelgrims. De toename van de "Tourigrinos" zoals ze genoemd worden, pelgrims met rolkoffers die uit een bus stappen. Zolang er geen oplossing is voor uitbreiding op het Campamento moeten wij Hospitaleros roeien met de riemen die we hebben.

Toch wordt er door het Bestuur (WHR) op aangedrongen bij de verantwoordelijken in Roncesvalles dat er oplossingen moeten komen voor de lange rijen wachtenden en de verkoop van de etensbonnen.

Het "Libro de Oro" zijn de dagboeken van de 123 Hospitaleros die in 2016 dit werk, vooral met plezier, gedaan hebben. Zelfs zijn er 6 Hospitaleros die tweemaal naar Roncesvalles afgereisd zijn. De redactie heeft de stijl, de woordkeuze en zinsbouw zoveel mogelijk ongewijzigd gelaten. Toch treedt er dan onvermijdelijk herhaling op. De diverse plaatsnamen en eigennamen e.d. hebben we zoveel mogelijk in de oorspronkelijke taal weergegeven, altijd op dezelfde manier geschreven en met een hoofdletter.

Met veel plezier heeft de redactie deze Libro de Oro 2016 in elkaar gezet. De redactiecommissie wenst u veel leesplezier en voor het komende seizoen veel inspiratie en schrijfplezier voor het volgende LIBRO DE ORO 2017.

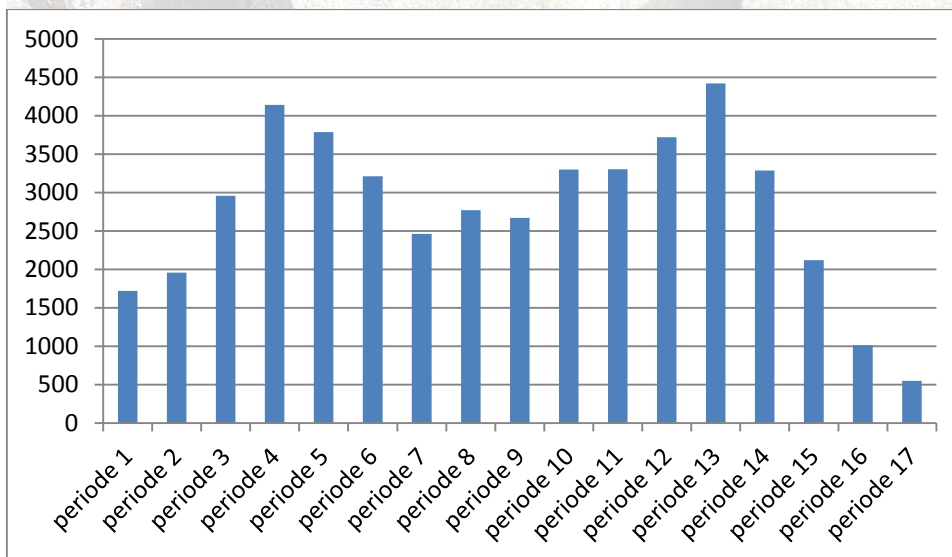
De redactiecommissie

Noortje Spekman en Harry Rullmann

In 2016 is het aantal pelgrims nagenoeg gelijk gebleven t.o.v. 2015

Jaar	Pelgrims	Hospitaleros	Periodes
2005	19.976	52	15
2007	20.000	48	15
2008	21.000	53	15
2009	22.464	50	17
2010	25.820	73	17
2011	37.545	90	17
2012	39.632	95	17
2013	44.365	104	17
2014	46.093	109	17
2015	47.697	120	17
2016	47.376	122	17

Periode 1: maandag 14 maart t/m vrijdag 1 april 2016

Hospitaleros: Martien van Diesen, Hans Perik, Annemieke de Jongh, Joke de Bakker-van Mook, Wim Tomassen, Peter Verver, Gerard van der Meer

Aantal pelgrims: 1.721 (2015: 1.332)

V.l.n.r.: Joke de Bakker, Gerard van der Meer, Wim Tomassen, Annemieke de Jongh, Martien van Diesen, Hans Perik, Marisol, Peter Verver

Week 1

Na alle sneeuw die wij maandag hebben gekregen is het vandaag een dooie dag, het dooit nu snel maar er ligt zoveel sneeuw dat het nog wel dagen duurt voordat alles is verdwenen.

Maar laten we bij het begin beginnen. Annemiek is hier al vanaf dinsdag, eerst de Camino Primitivo gelopen en toen hierheen gereden, omdat het toch behoorlijk druk was heeft zij de taak van Marisol en Pablo overgenomen en het kantoor en de schoonmaak van de overloop op zich genomen.

Gerard, Wim en Martien zijn hier zondagmiddag aan komen rijden vanuit Nederland en Hans was iets na zessen in de Albergue.

Uiteraard werd, na de kennismaking met elkaar, het gesprek voortgezet bij Casa Sabina onder een Menu del Día.

Er moeten nog behoorlijk veel werkzaamheden worden gedaan, de bedden zijn klaar gemaakt op de 1^e, 2^e en 3^e verdieping, onze huiskamer is ingericht, de computer staat er en allemaal kleine dingetjes. In de kelder moesten de bedden verzet worden, en we hebben heeeeeeel veel sneeuw geruimd, de ingangen zijn nu vrij zodat we makkelijker kunnen lopen, het is allemaal werk voor niets want over een poos smelt het weer en dan zie je onze zweetdruppels met het sneeuwwater verdwijnen.

We hebben een kleine hoop dat de zomerherberg morgen opengaat, de winterherberg met 34 plaatsen is vanaf zondag helemaal bezet en we sturen al 2 dagen mensen door naar Burguete.

Maar eerst moeten de waterleidingen worden gecontroleerd op legionella, en dat zijn wel zaken die voor elkaar moeten zijn.

Op het Campamento zijn we nog niet geweest, is onmogelijk daar te komen door de sneeuwbulen, morgen gaan we een poging doen maar we zullen waarschijnlijk niet veel zien, alles is wit, eerst moeten ze een pad maken vanaf het bruggetje naar de huisjes.

De toezegging dat er volgende week toiletgroepen worden geplaatst is er, nu nog de uitvoering.

Dat La Posada open gaat vrijdag hebben we wel vertrouwen in, want nu zijn ze druk aan het werk hier, schoonmaken en opnieuw inrichten, de oude bezetting is weg incl. het gehele interieur en wij laten ons dus vrijdag verrassen hoe ver ze zijn.

Ook zouden hier 29 slaappleatsen kunnen komen en dat is mooi mee genomen.

OFICINA DE PEREGRINOS EN INVIERNO

Nog hoog ligt de sneeuw als ik aankom. De hartelijke ontvangst die mij bereid wordt, is een opmaat voor die welke de enkele dappere pelgrims ten deel valt in ons geliefd Roncesvalles.

Uitnodigend wacht hen een comfortabele, leren bank in de verwarmde ontvangstkamer in het klooster. Uitgeput ploffen ze er neer. Koesteren zich. Ik heb met ze te doen.

De dagen verstrijken en per dag lopen, strompelen er meer verkleumde pelgrims binnen. Het moet niet gekker worden, want er staan slechts 34 bedden ter beschikking.

Wind guurt de sneeuw in wilde vlagen de zo pas gebaande paadjes weer onder. Met moeite vindt men de warme haven, die Roncesvalles zo velen kilometerslang als visioen heeft aangemoedigd.

Ik schrijf bedbonnetjes uit. Nummer 33 en nummer 34 vullen het inschrijfformulier in. En, oh God, daar strompelt een compleet gebroken meisje binnen. Ik val stil, bereid me voor op troosten. Nummer 33 moet van mijn gezicht af kunnen lezen wat er in me omgaat. Hij legt de balpen neer, kijkt om. Dan kijken we elkaar aan. Hij knikt slechts. We begrijpen elkaar zonder een woord gezegd te hebben. Hij biedt zijn bed aan aan het kreupele kind. "Ik loop gewoon nog een stukje verder!". En weg is ie. Door het gordijn van striemende sneeuw zie ik hem dapper weer op weg gaan.

Het meisje lacht door haar tranen heen, ze had begrepen hoe het ervoor stond...Mijn jankend hart wordt rustig, snikt nog een beetje na om de dappere man.

Maar Jacob is nog niet klaar voor vandaag. Stoer stapt ie binnen, vol vertrouwen een slaappleats te vinden bij ons. Hij springt in de houding, saluëert terwijl ie zegt: "Ik ben van Manchester gekomen, ik ben een goed mens en mijn diepste ambitie is te slapen in Roncesvalles want ik ben een Christen". En dan moet ik hem zeggen dat we vol zijn... Snotverpielekes, nee verkopen is me altijd al moeilijk gevallen.

"Al moet ik buiten op de grond, binnen op de grond, maar ik moet en zal in Roncesvalles slapen". De tranen rollen hem over de door de straffe wind opgezette rode wangen. Hij trilt en beeft. Water met suiker en Martien roepen. We overleggen. Ik heb in het schaftlokaal van de Leache mannen een matras zien staan. Het plan rijpt binnen minder dan een minuut. We zullen om 22.00h de matras in het eetzaaltje op de grond leggen, hem voor douche en toilet €3 in rekening brengen. "Maakt niet uit hoeveel ik moet betalen, als ik maar in Roncesvalles kan slapen, dat is mijn diepste ambitie, ik ben een christen!" Hij raffelt andermaal de zinnen af. "En douchen hoef ik niet, dat heb ik vanochtend al gedaan". En weer springt ie in de houding, "ik ben een goed mens mam, ik ben christen, God bless you mam". "Respect, respect" mompelend loopt ie achter me aan.

Als ik later door het eetzaaltje loop, zie ik hem op zijn eigen kleine matje uitgeput liggen slapen.

En nog veel later laat Jacob zich gelden. Twee jongelui staan voor het bureau waaraan ik van verveling zit te puzzelen.

“Die man daar, op dat matje in het eetzaaltje?” Ik leg ze uit wat we van plan zijn. Maar dat is hen niet genoeg. Of ze samen in één bed mogen slapen en dan het vrijgekomen bed aan die Manchester boy mogen geven.

Wauw! De toch al gouden dag wordt er één van diamant!!!!

In afwachting van de komst van Don Valentin, die ter afsluiting van de dag zijn dagelijkse ronde met pelgrims door kerk en Claustro gaat maken, kijken Wim en ik voorzichtig om het hoekje van de deur van de slaapzaal.

Lepeltje lepeltje ligt het barmhartige stel in bed en boven hen de Manchester boy, kleren nog aan, in zijn zakkie. Wim maakt er geen foto van uit respect voor hun privacy. We slaan het op in ons hart.

IS DIT GELUK? JA DIT IS GELUK!

23 maart

De Semana Santa kruipt langzaam het kerkelijk jaar in. Traag en onhandig ontdoet ze zich van haar heidense cocon. De sneeuw smelt bijna onzichtbaar, maar blijft voldoende liggen om fotogeniek te zijn. Ook de stroom pelgrims komt maar moeizaam op gang. Het is vandaag woensdag en nog maar eenmaal hebben we pelgrims op Planta 3 onder moeten brengen. Vanmorgen hoefde slechts de eerste verdieping een beurt te krijgen. Vandaar dat Arneguy en Burguete (per fiets) bezocht konden worden. Een jaloersmakende opmerking voor Hospitaleros die in de zomermaanden met zijn hordes pelgrims hun beste krachten aan Roncesvalles geven. Denk echter niet dat de Hospitaleros van de eerste periode een beetje freewheelend hun tijd doorbrengen aan de voet van de witgekopte Pyreneeën.

Kreupele pelgrims, pelgrims met tent en/of hond, zelfs Italiaanse pelgrims wordt met volledige inzet van lijf en leden het leven zo aangenaam mogelijk gemaakt. Onze gediplomeerde medicus (met een kleine v) Joke diagnosticeerde terecht ernstige (nier?)problemen bij een Spaanse pelgrim: hij werd via de arts in Burguete per ambulance naar Pamplona bevorderd. Zij lapte ook collega-pelgrim Gerard op,

waarna Annemiek haar moederlijke kwaliteiten op hem kon botvieren met crackers en bouillon. Annemiek (in de Voz de Galicia afgebeeld als een Bruja Vieja op een besneeuwde Camino Primitivo) mocht trouwens ook alle liefs ontvangen van een blinde man en zijn begeleidster voor haar geduldige en toegewijde hulp; ze zagen het weer helemaal zitten.

Er wordt veel geschreven over de pelgrims, maar de Hospitaleros verdienen ook onze waarderende aandacht. Stel je voor dat iemand je “the most sympatic guy in this building” noemt. Een aanvallige pelgrimeuse drukte zo haar waardering uit voor Hans’ werk in de Lavandería. De eenvoudige ondernemer uit Twente, normaal toch al flink blozend, gaf meer licht dan de led-lampjes die hij in het dagelijks leven in menig gebouw monteert. Zonder verder iets te laten merken ging hij met verdubbelde energie door met het repareren van een centrifuge, het diagnosticeren van een kapotte afwasmachine en het assisteren van de manschappen van Leache bij de heropbouw van de sanitaire unit bij de Sótano. Kortom een Hansje van Alles.

Wezenlijk aan deze groep Hospitaleros (en waarschijnlijk geldt dat voor alle groepen) is de samenhang. Nu na twee weken blijkt dat er geen Jefe nodig is om de boel bij elkaar te houden. Ieder neemt zijn/haar verantwoordelijkheid op een enthousiaste manier (ik merk dat ik bezig ben aan een lofzang: het zij zo. Wees nog maar eens jaloers!). En de afwijkingen die eenieder heeft worden zonder wrok met een lach en een graai, gezet naast ieders specifieke kwaliteiten. Mensen die niet in de kist willen, hoeven niet in de kist; mensen die geilen op de wasserij mogen hun aberraties de ruimte geven. En als Peter praat, luistert de rest gewoon niet.

Ongevoelig? Zeker niet. Wim, Demosthenes, Tomassen bezet vanwege zijn formidabele kennis van het Spaans vaak de Mostrador. Veelal zakelijk, soms streng ontvangt hij de pelgrims, in vele talen zijn woordspelingen over hen uitstrooiend. De telefoon echter is zijn ergernis. Toch kon hij het op een vooravond opbrengen het verhaal van een Italiaan aan te horen, die de vorige dag in Roncesvalles geslapen had. Een gezinsdrama ontspon zich aan de lijn. Kort samengevat: vader en dochter waren uit elkaar geruzied, totdat dochterlief haar vader een reconciliatiebrief stuurde: Cara Papa. En laat de pelgrim net die brief verloren hebben. Ondanks zijn afkeer van telefonisch contact, ondanks zijn weerzin tegen het Italiaanse gelamenteer, bezorgde Wim de radeloze papa de brief, al was het 1 minuut voor 10 in de avond. Net zoals hij een enthousiaste jonge hond (een Hongaar) een kampeerplekje en een echte hond een slaapplek bezorgde. Over een enthousiaste jonge hond gesproken. Peter is voor de eerste keer als Hospitalero in Roncesvalles. En ondanks zijn hoge leeftijd (hij vierde op 25 maart zijn 69e verjaardag) gaat hij er overal met verve in. Hij draait als het moet dubbele diensten; en als het niet moet ook. Hij overtuigt pelgrims dat een handwas alleen niet voldoende is. Bulgaarse pelgrims worden door hem in hun eigen taal aangesproken. En als er geen vrijwilligers zijn voor de vroegdienst, is er toch altijd één. En hij is een kenner van goede muziek, zowel klassiek als jaren zestig.

Hospitaleren is een energievretende bezigheid, maar met zo'n team levert het ook energie op. We lachen wat af. Al was het alleen al om het eten bij Sabina, waar de inkt uit de Calamares nachtzwart op je bord druipt, waar schoenzolen worden veranderd in Filete de Ternera en waar de ijsjes net op zijn als je snel naar de kist moet om Girasol af te lossen. 's Avonds vloeit niet alleen de Patxarán, maar ook rijkelijk de tranen (inderdaad, onderwijzers, een congruentiefout) vanwege de droge humor van Gerard of de aanstekelijke lach van Joke. Gerard is wel de meest rustige onder ons. Hij heeft een eigen territorium: Planta 2. Liever heeft hij daar geen pottenkijkers, helpers, ondersteuners of toeschouwers. Hij schuiert, zwabbert, plegt, dweilt en stoft. Als een skipper heeft hij het helmhout van verdieping twee in de knuisten. Zelfs een fokkemaatje heeft hij niet nodig. Hij overziet de vuile winden van de pelgrims, de zandbanken onder de bedden, de stand van de zwaarden. Hij brengt zijn skûtsje feilloos en proper weer de dag in. Een dag waarop hij met aandacht voor de individuele pelgrim hen te woord staat als een oude rot in de veilige haven van deze herberg.

Kortom, wat zou Roncesvalles zijn zonder Hospitaleros; wat zou ik zijn zonder deze Hospitaleros? Helaas wordt mijn euforische stemming (nog bevorderd door de geur van rode Libanon bij bed 262) wreed de kop ingedrukt: de eerste bedwantsen van het seizoen. Een Canadese vader en dochter tonen het verderfelijke, vermaledijde beestje, roodkleurig van het bloed opgezogen uit het kwetsbare lijfje van dochterlief (in haar rugzak tien verpakkingen Durex). Hans is de hulpsheriff die de hele procedure vlekkeloos afwerkt. Door de honderden prullen in de rugzakken wordt dat een hele klus. We zijn overigens erg blij met de extra kleren en de badjassen beneden: een probaat middel, ook al om de slachtoffers in een opgewekte stemming te krijgen: ze zien dat er goed voor hen gezorgd wordt. Bij het reinigen van de bedden vinden we uiteindelijk nog een terroristische bedwants.

Maar... ondanks het ontbreken van sleutelbossen, ondanks een kapotte droger en een kaduke afwasmachine, ondanks de onzichtbaarheid van Eburne, loopt alles gesmeerd, dankzij de maïzena van de groep. Hulde.

26 maart

Met whisky en taart hebben we de verjaardag gisteren van Peter gevierd. Goede Vrijdag. Inderdaad. 141 vriendelijke pelgrims. Zon. Niets te wensen over. Alleen de afwasmachine weigerde weer na vier reparaties. Hans heeft tenslotte in arren moede alle regels opzijgezet, de werkgroep en Eburne genegeerd. Met gezwinde spoed en vaardige handen heeft hij de afwasmachines van Planta 1 en 2 verwisseld, zodat nu weer de koffie naar koffie smaakt en niet "vervuild" is door Patxarán of melk. Hulde.

Verder hebben we intussen geleerd dat de pelgrims die gaan ontbijten meteen hun spullen moeten meenemen, want anders ben je tot 9.00 uur bezig met naar de voordeur lopen.

De sneeuw is nu letterlijk aan het smelten, net als onze meegebrachte chocolade eitjes in de monden van de verbaasde pelgrims, leuk om deze gezichten te zien van verbazing over deze traktatie.

De klusjes zijn bijna allemaal geklaard, de materialen zijn op de plaats, de bedden in de Bordas zijn bijna allemaal gereed gemaakt en wat rest zijn de pelgrims, kom maar op, wij zijn er KLAAR voor.

Wij zijn er zover klaar voor dat Hans de groep gaat verlaten, 6 personen is genoeg, Hans doet het wel met weemoed want de sfeer is goed tot zeer goed, lekker op ons gemak de werkzaamheden uitvoeren en tijd hebben voor je zelf, de druk is niet groot en dat is de bedoeling, de collegialiteit bevorderen.

Hopelijk worden de laatste klusjes maandag of op het eind van de week gedaan, dan moet de internetradio werken, de waterkoker weer makkelijk te bedienen zijn, we zijn nu rechtstreeks op internet aangesloten en dat is een verbetering zeg, niet meer hoeven te wachten dat je verbinding hebt.

De kop is eraf, de start was goed en laat dat een voorbode zijn voor het rest van het jaar.

Periode 2: vrijdag 1 april t/m vrijdag 15 april 2016

Hospitaleros: Jos van den Ende, Annemiek van der Beek-Boter, Toine van Moorsel, Helmut Brouwer, Tonny Willems, Annemiek de Jongh

Aantal pelgrims: 1.958 (2015: 2.087)

V.l.n.r.: Marisol Goikoa, Jos van den Ende, Annemiek (Johanna) van der Beek, Toine van Moorsel, Annemiek de Jongh, Helmut Brouwer, Tonnie Willems

Week 1

Aankomst

Per auto, vliegtuig en wandelend is de tweede ploeg donderdag aan het einde van de middag al present. Regen, hagel en sneeuw proberen ons te ontmoedigen. Maar net als die dappere pelgrims die gewoon blijven komen overnachten we in de winterherberg en hebben de volgende ochtend, het is dan vrijdag 1 april (!) een “warme overdracht” met de vertrekkende Hospitaleros.

Onze eerste dag

Omdat Annemieke de Jongh nog blijft, zijn we met vier ervaren Hospitaleros en twee nieuwelingen, zodat het inwerken gelukkig soepel verloopt. Vandaag komen de eerste pelgrims al weer vroeg binnen. Het is nog wel koud, maar gelukkig niet meer zo nat. 's Middags breekt er zowaar een zonnetje door. Na de overdracht snel wat noodzakelijke boodschappen doorgegeven aan Marisol en die stonden 's middags keurig in de keuken. De boodschappen kunnen nu op verzoek van Marisol op maandag en donderdag worden doorgegeven. Dat betekent voor de zittende ploeg, dat ze er goed aan doen de standaardvoorraad (water, melk, vruchtensap, wijn, bier, koffie, thee, suiker en houdbaar broodbeleg)

te controleren, omdat ze dan in feite boodschappen doen voor de komende groep. Misschien iets om te overleggen, omdat de nieuwe groep wellicht speciale (dieet)wensen o.i.d. heeft.

De aflevering van de boodschappen wijkt soms af van de boodschappenlijst die werd ingeleverd. Het prikkelt de creativiteit in de keuken, maar het is handig als je het van tevoren weet.

De sleutelkwestie

In februari dachten we het voor elkaar te hebben. Alle sleutels waren uitgezocht, gesorteerd en er was gekeken welke sleutels moesten worden bijgemaakt. Alles keurig gesorteerd in plastic mapjes en zo zou het helemaal goed gaan komen. Dachten we..... Helaas was er nog niets mee gebeurd en de eerste ploeg moest noodgedwongen enkele sleutelsets zo goed en zo kwaad als het kon op orde maken. Tonny was vast van plan dat varkentje te wassen en ging met Toine en Helmut aan de slag of was het in de slag????????? We konden het buiten horen en toen ze door Marisol van de Mostrador waren verjaagd ging het nog even verder in de bibliotheek. Iedereen moest zijn sleutels inleveren en dat ging niet zonder slag of stoot. Maar ook Annemieke ging uiteindelijk overstag en toen konden de laatste plooiën worden gladgestreken. Alle bossen zijn genummerd en de samenstelling is gecontroleerd en geregistreerd. Eburne gaat nu alsnog bijbestellen en dat wachten we maar af. De sleutelkwestie is voorlopig afgesloten ☺!

Bij het begin van onze hospitaleerperiode heeft Tonny de meterstanden van het gas en de elektriciteit opgenomen. Zo krijgen we wat beter inzicht in het energieverbruik van Aterpea. Verbruik van 17-2-16 tot 1-4-16: 7.972 KWh. Dat is zo'n € 1.993,-- in 43 dagen, dus € 46,34 per dag. En het is nog geen hoogseizoen.

De weggeeftafel

Er ligt steeds opnieuw een ongelooflijke hoeveelheid kleding, toiletartikelen en andere zaken die om wat voor reden dan ook achterblijven. Uiteindelijk verdwijnt het meeste naar het goede doel, maar vanochtend kwam een pelgrim op zijn slippers, bijna in tranen, melden dat zijn schoenen verdwenen waren. Bij navraag bleek hij die de vorige dag na aankomst niet in de speciale schoenenkast, maar onder de weggeeftafel te hebben weggezet.....

Een Zwitserse vrouw had haar handschoenen verloren. We hebben haar geholpen met een paar sokken van de weggeeftafel. Die kunnen je gebruiken als ouderwetse handschoenen. Ze was er erg blij mee.

Sluitingstijd

Na enkele keren in en uit te zijn gelopen besluit een Amerikaans/Mexicaans koppel toch voor een slaappleaats in onze herberg te kiezen. De vrouwelijke helft heeft duidelijk problemen met het feit in een grote ruimte met anderen te liggen. Op alle mogelijke manieren probeert ze ons bij de Mostrador zo ver te krijgen dat ze even mag gaan kijken. We blijven erg vriendelijk en erg vastbesloten: Dat doen we niet! Slapen doe je met je ogen dicht, toch? Ze vertrekken met hun bonnetje naar de kelder, want het is druk vandaag.

Hoewel het duidelijk overal aangegeven staat is datzelfde echtpaar 's avonds laat nog iets drinken in een bar. Daar wordt hen gevraagd of ze wel weten dat de herberg om 22.00 uur sluit. Met veel gerammel aan de deur zijn ze uiteindelijk toch door medepelgrims binnengelaten.

Is er een dokter in de zaal?

Bij de ronde om plm. 7.00 uur ligt er nog iemand weggedoken in bed. Pogingen om te wekken ontlokken zielig gekerm: "I'm sick!" van een Amerikaanse (Californië/San Francisco). Hospitalera Annemiek van der Beek (of Johanna, om verwarring met twee Annemiekjes te voorkomen) is arts en gaat poolshoogte nemen. Ze constateert dat het niet verantwoord is om haar weg te sturen. Besloten wordt dat ze vandaag in een bed op de derde verdieping met wat medicatie mag uitzieken. Dokter Annemiek bezoekt haar af en toe en zorgt voor een ontbijtje met thee en fruit. Ze knapt in de loop van de dag wat op en kan de volgende morgen weer verder.

Bezoek

Zondag 3 april kregen we bezoek: Hospitalera Ria Binders. Ze was op doorreis naar Los Arcos en Santiago om de huiskamer in te richten. We hebben haar gastvrij ontvangen, een bed gegeven en haar uitgenodigd om mee te eten.

Over eten gesproken, we hebben in onze groep een zeer goede Cocinero en een Ama de Casa die voor het ontbijt zorgt. Johanna maakt 's morgens een geweldig ontbijt klaar met koffie, toast, een eitje naar keuze en versgeperst sinaasappelsap.

Jos verzorgt de boodschappen en maakt speciale menu's waar "Casa Sabina" en "La Posada" niet aan kunnen tippen.

We krijgen nogal wat klachten van pelgrims over het slechte eten, lange wachttijden en een onvriendelijke behandeling bij "Casa Sabina". Tonny heeft het gemeld bij Marisol en el Jefe van "Casa Sabina".

Cursus reanimatie en AED

Op maandag 4 april zijn we met de cursus begonnen. Behalve alle Hospitaleros waren van het klooster ook Marisol, Edurne en Miren aanwezig.

Van 09.00 tot 12.30 uur kregen we van Sofia, una Enfermera, werkzaam in een hospitaal in Pamplona veel informatie over enkele levensreddende handelingen. We moesten allemaal met de oefenpoppen werken en beademen, hartmassage toepassen en hulp geven bij verstikking. Ze sprak rap Spaans en gebrekkig Engels. Voor het tweede deel van de cursus op donderdag belooft ze ons een Engelse vertaling op papier. We gaan dan aan de slag met de AED.

De tweede cursusdag begint met wat theorie en al spoedig komt de AED (hier DEA) tevoorschijn. We

gaan met een oefenmodel aan de slag en krijgen weer diverse oefensituaties voorgeschoteld. De kennis van dag één wordt even opgefrist en dan volgt er een schriftelijk examen. Het is helemaal in het Spaans, maar met hulp van Enfermera Sofia en Marisol komen we eruit. We zijn allemaal geslaagd.

voorgeschoteld. De kennis van dag één wordt even opgefrist en dan volgt er een schriftelijk examen. Het is helemaal in het Spaans, maar met hulp van Enfermera Sofia en Marisol komen we eruit. We zijn allemaal geslaagd.

Onze AED verzendt een signaal naar 112 wanneer hij uit de houder wordt genomen. In geval van een calamiteit wordt toch ook altijd 112 gewoon gebeld. Dan kan een arts zo nodig telefonisch hulp verlenen.

Beestjes

Johanna kreeg een pelgrim in de wasserij die haar een aantal verdachte rode en jeukende insectenbeten liet zien die in de hals en op de onderarm in een groepje bij elkaar lagen; geen zekere diagnose, maar wel voldoende verdacht om serieus aan bedbugs te denken. Ze kleepte zich ter plekke uit en ging met een daarvoor bestemde ochtendjas naar de douche. We hebben alle kleren uit haar rugzak op 60 graden gewassen. Tonny en Jos haalden de stoommachine uit de winterslaap en reinigden de rugzak, slaapzak en de schoenen. Haar bed en die van het hele 'hok' werden de volgende morgen afgehaald en met het stoomapparaat gereinigd.

Week 2

Sleutelkwestie 2

Zie hier een stukje huisvlijt: Pablo heeft een rek gemaakt voor 10 sleutelbossen. Het ziet er naar uit dat deze binnen een paar dagen compleet zijn. (P.S. Het sleutelrek is geen kapstok!!!!).

Bij de overdracht worden complete sleutelbossen overhandigd en iedere Hospitalero ondertekent hiervoor een sleutelformulier.

Gebit gezocht!

En Franse pelgrim wordt door Helmut heen en weer naar St.-Jean-Pied-de-Port gebracht. De man in kwestie had zijn apneubeugel in de vorige herberg laten liggen. Vervanging zou hem wel zo'n 1.000 Euro kunnen kosten. De "free" Donativo van € 40,00 bleek maar 5 Euro lager dan de officiële taxiprijs voor zo'n rit! Dit blijkt een goudmijntje voor de Donativokas en is aan te bevelen voor elke groep die over een auto beschikt. Vooral in te zetten voor ritjes naar Burguete om geld te pinnen = 10 Euro, of heen en weer naar St.-Jean = 40 Euro. Hiermee zijn beide partijen blij (beetje doubtful om dit te vermelden).

Goed gereedschap is het halve werk

De keuken van de Hospitaleros is al van veel gemakken voorzien. Toch heeft de kok nog een paar wensen:

- *puddingschaaltjes/bakjes
- *cakevorm (rechthoekig)
- *appelboor
- *glazen ovenschaal rond plm. 28cm
- *elektrische mixer
- *garde (vervanging)
- *eiersnijder (ook handig voor champignons)

Excursie

Pater Valentin bood een rondleiding voor de Hospitaleros aan. We bezochten het museum en de bibliotheek. Indrukwekkende kunstschaten en oude handschriften!

Eten

Ten opzichte van voorgaande jaren is het bij de beide restaurants niet beter geworden (zeg maar gerust matig). Voor onze groep geen straf; Jos heeft zich ontpopt als een ware keukenmeester, die uit de beschikbare grondstoffen de heerlijkste gerechten weet te toveren. Tegen de avond is het elke keer een verrassing welk sterrengerecht nu weer op tafel staat!

Naald in de schoen

“I have a small problem, ánd a big problem!” zei het vriendelijke Australische meisje 's morgens vroeg bij de Mostrador. Vol goede moed vertrokken had ze buiten nog even op de plattegrond gekeken en toen ze wegliep voelde ze een prikje in haar voet. Er bleek een gemeen puntje door de binnenzool te steken. Zo kon ze niet verder. Tonnie haalde gereedschap en drukte van binnenuit de punt terug en er kwam een halve naald naar buiten steken! Ze kon wel juichen en wij natuurlijk ook blij!!

Sleutelkwestie 3

De sleutelbossen zijn COMPLEET!!!! (én moeten dit voor (bijna) eeuwig blijven).

“Zwarte Maandag”!

De 2e maandag is traditioneel de moeilijkste dag per periode. Vermoeidheid slaat toe en verdrongen Dongenoegens borrelen dicht onder het oppervlak. Gelukkig zijn kleinigheden op tijd uitgepraat en werken we met frisse moed naar het einde van een leuke periode.

Moeilijke nacht

Een Spaanse pelgrim vertelde een moeilijke nacht te hebben gehad. Aan de ene kant door een snurker en aan de andere zijde door een nogal bezig zijnd paartje. Gelukkig was het beddengoed onbevlekt.

OJALA.....

Voor de laatste keer deze periode zit ik op het bankje onder het keukenraam, geniet er van mijn kop koffie. De natuur is achter. Hoe vogeltjes ook het voorjaar kwinkelerend uitnodigen zich ook in Roncesvalles te nestelen, is er nog niet het geringste begin van ontluikend groen te bespeuren. Ik zal het hoe dan ook missen, de serene ochtendmomenten. De verstilde avonden op het stoepje voor het hotel als afsluiting van een rumoerige dag.

Hoewel er, in vergelijking met jaren, eeuwen geleden, flinke aantallen geluk of rust zoekende lieden een veilig en droog onderkomen voor de nacht bij ons vinden, is het contact met hen er niet minder om. Wij rokers hebben het getroffen. Waar dan ook ontmoeten we elkaar. Gehuld in rookgordijnen vinden er ontboezemingen plaats die zijn of haar weerga niet kennen.

Ik zal ook de overheerlijke maaltijden van Jos missen. Moet ik snotverpielekes zelf met de pollepel aan de zwier.

Wij willen ons geld terug!!!!

Twee ontevreden Spanjaarden, Hospitaleros, de Guardia Civil, Marisol en twee kloosterlingen konden er samen niet echt uitkomen. Na plm. één uur waren we 24 Euro armer en een klachtenformulier rijker. Dit laatste is voortaan direct af te drukken vanaf het bureaublad van onze computer.

De laatste 2 dagen.....

Een gewonde Spaanse pelgrim uit de omgeving van Madrid ging via de medische post in Burguete en een kopje koffie bij Casa Sabina naar het ziekenhuis in Pamplona onder de hoede van Helmut. Twee verse Hospitaleros, Jos en Boy Verhagen arriveren. Eén Annemiek weg en een Jos erbij. Een pelgrim uit Wales valt 's nachts uit bed en breekt een heup. 112 gebeld en onze Jefe de Emergencia en dokter Annemieke klaren de klus geroutineerd. De jongen had zijn baan opgezegd om de tocht te gaan maken en was in St.-Jean-Pied-de-Port begonnen..... Zijn eerste nacht op de Camino is meteen het einde van een droom. We krijgen nog het tweede deel van de excursie met Valentin en bezichtigen o.a. de kerk en beklimmen de klokkentoren.

Aan alles komt een eind

Ook aan de sleutelkwestie die vandaag letterlijk wordt afgesloten:
Een heel zoek onder bevel van Tonny onder hoogspanning! Alle sleutels krijgen een gekleurde sticker en de sleutelringen worden dicht gesoldeerd. Laten alle Hospitaleros zorgen dat de bossen compleet blijven!!
Morgenochtend de overdracht en dan gaat ieder weer zijnsweegs op de Camino da Vida!

Periode 3: vrijdag 15 april t/m vrijdag 29 april 2016

Hospitaleros: Clazien Rietveld-van Lunteren, Theo Broersen, Marianne de Bruyn, Boy Verhagen, Jos Kloosterman, Nico Wageveld, Kees Kruijff

Aantal pelgrims: 2.957 (2015: 2.554)

V.l.n.r.: Marianne de Bruyn, Nico Wageveld, Jos Kloosterman, Kees Kruijff, Clazien Rietveld, Theo Broersen, Marisol en Boy Verhagen

Week 1

Dag 1, vrijdag 15 april

De kop is eraf: vanmorgen om 10.00 uur komen we bij elkaar voor de overdracht van de oude naar de nieuwe ploeg. Gisteren is de Col de Lepoeder 'vrijgegeven'. Zonnig en koel weer.

10.30 uur, Nico vertrekt naar het ziekenhuis met Don Valentino om de man te bezoeken in het ziekenhuis van Pamplona, die vorige week uit bed is gevallen en daarbij zijn heup heeft gebroken. We hebben snel een fruitmand in elkaar gezet en daar op de valreep een gezellig boek in gestoken. De man, Eduard Morris, een Welshman moest minimaal tot woensdag 20 april in het ziekenhuis blijven. De behandelend arts had aangegeven dat de heupbreuk zou kunnen betekenen dat deze vervangen zou moeten worden voor een kunstheup. En of dat nog niet genoeg was bleek Eduard niet verzekerd te zijn voor zijn repatriëring. Dus of met krukken of door de aanschaf van een rolstoel retour Londen!

De anderen hebben met elkaar het pand doorgelopen, veranderingen bekeken, nieuwe informatie doorgegeven aan de nieuwelingen, Marianne en Theo zijn ingewijd in de geheimen.

Bijna etenstijd en na een kleine pauze zijn we – uitstekend - in Casa Sabina gaan eten. Gespreksonderwerp was het insect – een bedwants? – dat Kees op zijn schone laken aantrof nadat hij een nachtje geslapen had op de overloop. Wat te doen? Protocol bedwants in werking stellen? JA. En Kees alleen of ook de anderen die daar hadden geslapen ontsmetten? JA, ook de anderen.

Om 14.00 uur heeft ieder zijn post ingenomen en daar gaan we aan de slag. Al snel wordt duidelijk dat het een drukke dag zal worden. Er ontstaat een enorme 'file' voor de receptie. Pelgrims moeten onacceptabel lang wachten, niet alleen bij de kist, maar tot ver in de gang.

Verklaring voor de drukte is, zoals vaker opgemerkt, de noodzaak om de pelgrims bij de kist een uitgebreid keuzemenu voor te leggen. Eigenlijk zijn ze daar nog niet helder genoeg voor. Later proberen we een handiger aanpak van dit probleem te ontwikkelen.

Er zijn 4 personen die bijzondere aandacht nodig hebben, twee mannen en twee vrouwen die zijn gevallen. Uiteindelijk is de Albergue bijna helemaal vol. De Hospitaleros hebben er op hun eerste dag veel plezier aan beleefd alles in goede banen te leiden.

Na een jaar afwezigheid van de oudgedienden en door de ogen van de nieuwelingen vallen diverse knelpunten op waarvan hieronder een samenvattende opsomming wordt gegeven.

Dag 2, zaterdag 16 april

De dag is begonnen met weercijfer 8: licht bewolkt, zacht en niet al te veel wind. In de loop van de middag verandert het weerbeeld: storm steekt op en in de tweede helft van de middag komt daar hevige regen bij.

Vandaag 'slechts' twee incidenten: een Amerikaanse die gevallen is en een zodanige bloeduitstorting en wond heeft dat een bezoek aan de arts een gelijmde wenkbrauw en een gespalkte vinger oplevert. Het andere is een vrouw die is overweldigd door emotie en algehele malaise. Na een paar uurtjes loopt ze weer rond met een blos op haar wangen.

Tot onze verrassing komt er een groep Spaanse schoolkinderen. Zij hebben gereserveerd en krijgen de beste plaatsen: op de eerste etage. Zij vertonen nogal Spaans - luidruchtig - gedrag. Hun leraar of begeleider is niet te vinden of neemt geen initiatief. De eerste correctie komt van een Hospitalero: kortdurend effect. De tweede komt van de andere pelgrims die hinder van hen ondervinden. Daar zijn de kinderen pas gevoelig voor en dimmen hun volume.

Rond 16.00 uur komt de bus en laadt ook nog eens 40 Spanjaarden uit, opgewekt, fit en fris en met opvallend schone schoenen.

De pelgrims die als laatsten, nat en verkleumd, van de pas komen in het koude regenweer moeten slapen in het souterrain. Pelgrim Pino komt als allerlaatste binnen. De twee Japansen voor hem hebben zijn komst al aangekondigd: hij heeft een motorongeluk gehad en is gedeeltelijk verlamd. Grote bewondering. Helaas krijgen deze laatkomers de minste bedden toegewezen, in het souterrain.

In de wasserij is het – mede door het regenweer – best druk. Alles loopt op rolletjes: iedereen tevreden, geen zoekgeraakte handdoeken, sokken etc. Onderling was de sfeer 'toppie'.

De audio op de eerste verdieping wordt na intensief onderzoek door onze Hifi expert Nico weer in werking gesteld door met een kei bovenop de CD speler het klepje gesloten te houden. Dan kan Nico ons vergasten op een stukje AC/DC muziek, wat zeer op prijs werd gesteld bij het werk!

Dag 3, zondag 17 april

We hebben onze Amerikaanse patiënte uit Arizona nog een dagje in huis gehouden om haar op verhaal te laten komen; na een eerste poging om toch op pad te gaan moest ze toegeven dat het niet ging.

Na de eerste evaluatie van de handelingen aan de "kist" willen we onderzoeken of het inschrijven praktisch te versnellen is. De eerste oplossing is om de pelgrims al in de rij het hele "keuzemenu" dat ze moeten doorlopen mondeling of via een formuliertje duidelijk te maken. We spreken af om een Hospitalero in te zetten bij de kist om de pelgrims vooraf in de rij te informeren over de verkoop van

vroeg of laat diner en het ontbijt. Dit passen we vandaag toe. Het effect is alleen waarneembaar bij Aziaten en andere pelgrims die 'niet over de grens spreken'. Voor hen kun je dan de tijd nemen. Overigens blijven de rij en wachttijden lang. Er blijken veel vragen te leven bij de pelgrims, onder andere: wat houdt het ontbijt in, is het menu overal hetzelfde, kun je vegetarisch en glutenvrij eten e.d.

Marisol heeft een vrij weekend en als haar vervangster hebben we Miren, een volbloed Spaanse die nog rapper praat dan een mitrailleur kan schieten.

Dag 4, maandag 18 april

Vandaag is het de dag van de blije pelgrims. We voelen ons een geluksfabriek. Hoe blij kunnen pelgrims zijn?

Gisteravond werd een portemonnee met geld bij 'de kist' afgegeven: verloren en gevonden en afgeleverd met inhoud: € 150. Er zitten geen persoonsgegevens in de portemonnee. Vanmorgen in alle vroegte komt een pelgrim vragen naar haar portemonnee: gevonden – met inhoud.

Een meisje komt bij 'de kist' vragen of iemand haar pelgrimspas heeft gevonden: neen. Ze wil graag een nieuwe kopen en als iemand dan later haar oude pas vindt de stempels die ze erin heeft staan in de nieuwe plakken. Een uur later komt een van haar 'buren' vertellen dat hij de pas heeft gevonden en op haar bed heeft gelegd. Weer een uur later komt ze juichend vertellen dat ze haar pas weer terug

heeft. Ze loopt dansend de trap op naar boven.

Een jonge vrouw komt vragen of we een handdoek over hebben. Ze vertelt dat haar rugzak niet uit haar vliegtuig is gekomen. Ze heeft alles nieuw gekocht en een handdoek is ze vergeten te kopen. De Hospitalero geeft haar een handdoekje van de tafel met spul voor de pelgrims. Alles bij elkaar weegt haar nieuwe rugzak 6 kilo, inclusief water, vertelt ze juichend.

Twee vrouwen hebben gereserveerd – en dus betaald. Bij de receptie zijn ze erg verbaasd, want zelf hebben ze niet betaald, zeggen ze. De hele avond blijven ze bij de Hospitaleros navragen wie voor hen hun overnachting heeft betaald. Een

engel.

Vandaag komen veel pelgrims binnen. Wij als Hospitaleros vinden het wat problematisch dat we de laatsten in het souterrain moeten leggen, oude bedden, hutje mutje. Maar zij zijn blij met een bed en vinden de kelder zo mooi en authentiek.

Er komt een groep (Zuid)Koreanen die allemaal een pelgrimspas willen kopen en er een stempel in willen hebben. Een van de Hospitaleros komt op het idee om hen in de hal te zetten en hen daar het formuliertje in te laten vullen. De passen met hun naam worden ingenomen en bij 'de kist' afgestempeld. Op deze manier heeft de gang van zaken bij het inschrijven zo min mogelijk hinder van deze groep.

Opvallend is dat er veel individuele pelgrims binnen zijn gekomen, zonder dat er vandaag 'file' is ontstaan. Het druppelt de hele middag en begin van de avond gestaag binnen. En wat hierbij opvalt, is dat er slechts 8 wasjes worden gedaan.

Dag 5, dinsdag 19 april

Het weer blijft ondanks de slechte weersverwachting droog; desondanks moet de wasserij toch aan de bak. Kleine handwasjes worden toch aangeboden om in de machine gewassen te worden.

Verder valt er weer een (Japanse) vrouw uit een bovenbed, gelukkig zonder lichamelijk letsel op te lopen. Haar ziel is echter wel een tijdje gekwetst. Haar man legt haar terug in het bovenbed en blijft beneden slapen. Een Australiër, met wat biertjes op een lege maag, valt in elkaar op de trap. Zijn pols is normaal; hij blijkt een pacemaker te hebben; na wat water en een reep chocolade komt hij weer bij de mensen. Het lijkt wel of Korea is leeggelopen, zeker 10% van de gasten komt uit het verre oosten. We worden onwel over de vragen aangaande de Wifi; ondanks de aan de muur hangende aanwijzingen wordt naar het password gevraagd en naar het niet of slecht functioneren.

De Sótano loopt vol en we worden zo geconfronteerd met het probleem dat veel bednummers niet te zien zijn omdat de bedden gepositioneerd zijn met de nummers tegen de muur en de nummers dus onleesbaar zijn. Daar brengen we verandering in, maar de bedden in het derde vak staan nu wat onlogisch.

Het lijkt wel of de Alsa busverbinding met St.-Jean-Pied-de-Port door het klooster angstvallig geheim wordt gehouden; zijn er andere belangen in het spel???

Nu Juan Carlos bisschop is geworden kunnen we weer de overloop gebruiken nadat de kelder is volgelopen (met pelgrims), wat wel zo prettig is.

Ten slotte kregen we te maken met een huishond; een leuk beestje dat niet meer weg te slaan was van de beide deuren en erg zielig keek toen de voordeur om 22.00 uur dicht ging.

Dag 6, woensdag 20 april

Ons team is vandaag 5 dagen actief, een uitzonderlijke dag op twee manieren.

Na het schoonmaken kwam Don Valentin ons ophalen om een bezoek te brengen aan de bibliotheek waar de nieuwe Hospitaleros met open mond keken hoe met oude folianten, documenten en aktes van niet te bepalen waarde gefotografeerd en doorgebladerd konden worden. Na afloop dronken we een glaasje Patxarán in de huiskamer van onze gastheer. Een zeer gewaardeerd gebaar, van beide zijden!

Het andere bijzonder opmerkelijke is het aantal pelgrims van 285?????

Meer dan onze collega's in dezelfde periode van vorig jaar hebben ontvangen.

Het weer is slechter dan voorspeld. Dus bij elkaar betekent dat hard werken voor de Hospitaleros. Het Sótano en de Dependencia waren eergisteravond al in gebruik genomen, vandaag is alles vol op 1 bed na. Dus meer wasjes, meer heen en weer lopen om de weg te wijzen, meer rugzakken ophalen vanuit de opslag, meer grote en kleine probleempjes oplossen. We eindigen de dag moe en tevreden. We beginnen ingewerkt en op elkaar ingespeeld te raken.

Dag 7, donderdag 21 april

De dag begint met regen en onze gasten hebben niet veel zin om te vertrekken. Op het laatste moment moesten nog rugzakken transportklaar gemaakt worden. Het begint onderhand geen uitzondering meer te worden dat pelgrims zonder rugzak lopen; de transporteur doet goede zaken. Het is al voorgekomen dat rugzakken door niet door het klooster erkende bedrijven bij de balie gedeponneerd worden en wij er mee opgescheept worden. Ook bagage voor de gasten van de hotels wordt hier gebracht. Het wegbrengen en ophalen van de rugzakken in de berging legt een extra last op onze schouders; een keer heen en weer lopen duurt minstens 5 minuten.

Gelukkig is de stofzuiger die ontbrak op de 3^e verdieping weer gerepareerd zodat we onderling geen leentjebuur meer hoeven te spelen.

Vlak voor sluitingstijd arriveren 6 op leeftijd zijnde en niet erg uit de kluiten gewassen Spanjaarden van beiderlei kunne uit Mallorca. Na de nodige onduidelijkheden wat ze willen en of ze willen blijven slapen worden ze ingecheckt en in de Sótano ondergebracht. De dames leggen twee matrassen op de grond omdat ze niet in een hoog bed kunnen komen. Enkele minuten na tiene denken wij dat onze dienst erop zit als er nog 2 pelgrims binnenkomen, flink aangeschoten en met een glas in de hand!

Dag 8, vrijdag 22 april

En goed begin van de dag: het is droog en redelijk zonnig; de noordenwind is niet al te guur. De pelgrims gaan welgemoed op pad. Een enkeling keert na een tijdje terug om een vergeten Credencial en paspoort(!) op te halen.

Het dagschema wordt afgewerkt en de hospikken worden opgeschrikt doordat Kees bij het schoonmaken van de toiletten op de derde zo hard tegen de handdroger heeft gestoten dat het bloed over zijn hoofd stroomt. Hij is aangeslagen en neemt met een icepack op zijn hoofd wat rust in de hoop dat het bloeden wat stopt. De collega's gaan zonder hem koffiedrinken en bij hun terugkomst is het bloeden nog niet opgehouden. Dus een bezoekje aan het Centre de Salud met Boy. Daarna is hij met twee hechtingen weer het heertje.

Vandaag lunchen we voor het eerst bij La Posada. De kaart verschaft een welkome afwisseling van de kaart van Casa Sabina. Daar hebben we overigens ook goed gegeten.

Na de lunch zijn we amper on duty of er komt een vrouw binnen die is gevallen. Ze heeft de brug van haar neus flink beschadigd en wat wondjes aan armen en hand. Boy brengt ook haar naar het Centre de Salud. Ook zij wordt verbonden.

De meest merkwaardige vragen en voorvallen doen zich voor. Een vrouw kwam aan de receptie om drie Credenciales te laten afstempelen: voor haar zelf en haar twee honden die een deel van de bagage dragen. Helaas bevalt de haar aangeboden oplossing haar niet.

Een echtpaar met dochter dat net een kwartier is vertrokken, komt terug om zo snel mogelijk en liefst binnen een dag de terugreis naar de VS te regelen, een medisch noodgeval aan hun thuisfront. Een pelgrim vraagt of hij in zijn auto

kan overnachten op de parkeerplaats; hij wil morgen aan de Camino beginnen en naderhand zijn auto ophalen. Een pelgrim heeft na de pelgrimsmis een tas van een vrouw bij zich die gisteren bij ons heeft geslapen, exact dezelfde. Die is verwisseld met de zijne, waarin € 400 zat. Hoe kan dat? Die Pelgrima moet al ergens op de Camino zijn; toch nog bij alle hotels navraag gedaan of ze daar eventueel is,

echter zonder resultaat. Telefoneren met de politie heeft nog heel wat voeten in aarde en duurt tot lang na 22.00 uur.

Vandaag opmerkelijk veel geïrriteerde pelgrims: over niet functionerende Wifi, over de onvindbaarheid van Casa Sabina en La Posada, de defecte of onduidelijk werkende magnetrons en kooktoestellen. We doen ons best hun gemoederen te kalmeren.

Aan het eind van de dag is Kees weer wat bijgekomen en draait rustig aan mee.

Dag 9, zaterdag 23 april

Om 10.00 uur stipt staan 2 pelgrims aan de kist om te vragen of hun tas die ze in de kerk per ongeluk verwisseld hebben met de pelgrim die gisteravond navraag heeft gedaan bij ons is teruggevonden. Ze hebben de tas in Zubiri bij de Guardia Civil achtergelaten. Ze waren gisteravond met de auto teruggekomen om naar de mis te gaan en daarna weer terug gegaan naar Zubiri; raadsel opgelost.

Vandaag was een gezellige dag waarop de pelgrims zonder files en opstoppingen binnenkwamen (behalve even toen de bus een groep Spanjaarden afleverde). Marisol heeft de gewoonte om de Spanjaarden van de bus om 'de kist' heen te laten staan en hen in één keer toe te spreken. De Spanjaarden zijn niet moe en nemen de informatie goed op; dus dat werkt.

Het leek geen drukke dag maar uiteindelijk moesten er toch drie fiets-pelgrims in het souterrain worden gelegd.

Twee jonge vrouwen komen met hun hondjes. Waar moesten die nou slapen? Een uitdaging voor het improviserend vermogen van de Hospitaleros.

Twee oudere vrouwen merkten dat hun tassen niet geleverd zijn door hun transportbedrijf. Grote paniek, zodat ze nauwelijks meer informatie konden opnemen.

Dag 10, zondag 24 april

Tijdens de lunch hebben we een discussie over barmhartigheid, het onderwerp dat de Paus voor dit kerkelijk jaar heeft uitgeroepen. Van sommige pelgrims vinden we echt dat ze onze hulp verdienen, van andere dat ze ons gebruiken. Waar liggen de grenzen. Er passeren veel voorbeelden. Wanneer zijn we wel goed, maar niet gek.

Vandaag is het weer een bijzondere dag met bijzondere mensen. Ze komen verspreid over de dag binnen waardoor er gelukkig geen lange wachtrijen voor hen zijn.

De allereerste pelgrims zijn drie Zweedse vrienden. Zij hebben de nacht op de berg doorgebracht, zijn danig onder de indruk van de risico's die ze hebben genomen. Een van hen dreigde onderkoeld te raken en daarom hebben ze besloten te gaan lopen, ondanks het donker. Rond 10 uur komen ze aan, kopen een bedkaartje en gaan in Casa Sabina zitten: opwarmen, dehydrateren en eten. Dan kunnen ze om 14.00 uur eindelijk hun bedden induiken. Het gesnurk is enorm, zoiets hebben we nog nooit gehoord. De vrouw die de Cubicle met hen deelt voelt zich erg ongelukkig en tot haar opluchting geeft Marisol haar een ander bed.

Er komt vandaag weer iemand met een hond, deze keer een Baskische jongen met een herder die door Marisol ingeschreven wordt om te slapen. Op de vraag waar de hond dan moet slapen wordt geantwoord dat de hond buiten slaapt. Als dan geopperd wordt dat het fietsenhok een optie is, gaat Marisol daarmee akkoord als wij daar ook mee kunnen leven. Boy en zij maken een plannetje en zo geschiedt.

Een Amerikaanse gaat met Kees haar verstuurde bagage ophalen uit de bagageruimte. Ze blijkt ongeveer 40 kilo bij zich te hebben zodat Kees haar moet helpen haar spullen naar boven te dragen. Daarin zit ook een beademingsmachientje dat ze 's nachts moet gebruiken. Ze krijgt een bed op de derde, zo ver mogelijk bij de anderen vandaan.

Dag 11, maandag 25 april

Een Canadese moeder met haar dochter komt vanuit Orisson aan. Bij het inchecken blijkt dat ze haar paspoort, geld en visacard daar heeft achtergelaten. Er wordt door ons meteen gebeld onder vermelding van kamer en bed waar ze heeft geslapen. Omdat de verbinding verbroken wordt door een storing wordt na 2 minuten weer gebeld. Door een medewerker van Orisson werd toen meteen gezegd dat er niets gevonden was. De vrouw vraagt veel aandacht voor haar probleem, dat wij helaas niet voor haar kunnen oplossen. Ze zal zelf morgen naar de politie moeten gaan om aangifte te doen.

Tegen sluitingstijd komt een oude Roemeen op pantoffels om in te checken; ogenschijnlijk zonder veel financiële middelen. Een barmhartige Braziliaan trekt spontaan zijn moneyclip (met honderdjes) en betaalt de rekening.

Theo en Marianne maken een wandelingetje buiten het kloostercomplex en zien een Nederlands stel een tent opzetten. Hun hondje ligt ondertussen uit te rusten. Het hondje blijkt de mascotte van veel pelgrims. Zij hebben het onderweg ingehaald en weten te vertellen dat het helemaal – met zijn baasjes – uit Nederland is komen lopen zonder ook maar een keer gedragen te zijn. Theo ontfermt zich erover, zodat zijn baasjes naar Casa Sabina kunnen gaan om te eten.

Alle Hospitaleros kijken met een verbaasd gevoel terug op deze dag: er zijn niet zoveel pelgrims gekomen als op eerdere dagen en ze komen gelijkmatig verdeeld over de dag binnen waardoor we het niet druk hebben. De een ervaart dit als verveling, de ander als opluchting.

Dag 12, dinsdag 26 april

Iedere ochtend bij de koffie kijken we tevreden terug op een paar uurtjes hard werken. Vandaag kunnen we eindelijk buiten zitten, voor Casa Sabina in het zonnetje. Het is gezellig en de kwinkslagen vliegen over de tafel. Theo daagt Boy uit voor een weddenschap. Theo wil erop inzetten dat er vandaag zo veel pelgrims komen dat we ook het Sótano moeten openen. Boy wil niet wedden en dat is maar goed ook, want hij zou verloren hebben.

Op het terras komen de Canadese moeder en haar dochter opgetogen naar ons toe. Ze hadden voor de derde maal gebeld naar Orisson en toen bleek opeens dat hun spullen toch gevonden waren. Ze zijn ze met een taxi gaan ophalen. De moeder zag bleek van opluchting. Nu kan hun Camino eindelijk beginnen. Misschien moet er iemand van onze organisatie/klooster eens een hartig woordje spreken met het management van Orisson????

We hebben wat “speelruimte” in de tijd: Nico maakt een wandeling over de berg en Kees een fietstochtje naar Epinal. De fiets is prima, zeer aan te bevelen. De helm is van kinderformaat, wordt alleen opgezet om aan de wet te voldoen, maar geeft geen veiligheid.

Er zijn vandaag niet veel pelgrims die bijzonder opvallen. Een Duitse man van 80 jaar wil een extra dekentje voor zijn koude botten. Jos spreekt hem vermanend doch hartverwarmend toe. De volgende morgen blijkt hij geheel tevreden terug te zien op de nacht.

Vandaag zijn we allemaal heel blij: er is een monteur geweest om het internet weer aan de praat te krijgen. We hoeven de pelgrims niet meer teleur te stellen. Anders is het met de magnetrons. Drie Hospitaleros hebben zich erover ‘gebogen’, maar 1 magnetron is defect verklaard; 1 doet het, maar is niet gemakkelijk ‘in de omgang’.

Dag 13, woensdag 27 april

De ochtend begint met een aangename temperatuur en eindigt met een ijzige wind. Het is vandaag de dag van het grote inzicht.

Vandaag maken Theo en Marianne een wandeling, langs de kapel over de col en de afdaling door het bos. Ze lopen heel veel pelgrims tegemoet en zijn heel verbaasd. De pelgrims brengen op hun verzoek de groeten over aan Marisol, die daar hartelijk om moet lachen.

Bij terugkomst in de Albergue krijgen ze te horen waarom er de afgelopen twee dagen minder pelgrims zijn geweest dan verwacht: het personeel van de Franse spoorwegen was in staking. De staking is ten einde en er komen enorm veel pelgrims.

Eerst gaat de Dependencia open. De lucht is muf en bedompt, het is ijzig koud. Dus snel de verwarming aangezet. En dan moeten ook nog de Bordas open. Daar doet de verlichting in twee van de drie toiletblokken het niet. We zijn wel veel tijd kwijt om de nieuwe ruimtes in gebruik te nemen, maar we ‘verwerken’ de pelgrims in rap tempo. De fiets doet goede diensten om de dienstdoende Hospitalero heen en weer te doen rijden; dat scheelt een ijzige wandeling.

Veel tijd vergt een Duitser. Hij klampt de ene na de andere Hospitalero aan. Hij is angstig, durft niet alleen te zijn. Hij wil van ons een prik om weer rustig te worden. Boy gaat met hem naar het Centre de Salud. Daar krijgt hij een kalmeringspil en een zware slaappil.

Er komt een Nederlander kamperen met twee honden. We weten niet of hij er voor de honden is of de honden voor hem.

Vandaag ligt internet er weer uit, waarschijnlijk in de hele omgeving, want ook in de bars is geen bereik.

Dag 14, donderdag 28 april

Het tegelijkertijd in gebruik nemen van Sótano, Overloop en Bordas maakt deze ochtend een nieuwe schoonmaakroutine nodig. Het is uiteraard veel extra werk. Bovendien moet Kees zijn hechtingen in het Centre de Salud laten verwijderen. Boy brengt hem. De Duitser van gisteren is daar ook, om te betalen voor de dienstverlening. Boy ondersteunt als tolk zowel hem als de dame achter de balie. Omdat hij niet cash kan betalen moet ie eerst naar een bank om het geld over te maken. Deze ingewikkelde procedure is wat teveel voor zijn zenuwen, zodat ie boos op zoek gaat naar een bank.

Er waren wat onvolkomenheden in de Bordas gisteravond, de grote lampen die het terrein moeten verlichten kregen we niet aan de praat.

Om 06.00 uur bij opening van de achterdeur bleken ze evenwel te branden; waarschijnlijk een probleem met de tijdschakelaar. Ook de verlichting van de sanitaire groepen was niet in orde, slechts één unit kon gebruikt worden. Een deurklink aan binnenzijde van een der Bordas was er afgetrokken en een handdoek die op de verwarming had gelegen was zowat gesmolten. Derhalve heel wat werk voor Pablo.

In de loop van de middag komt de eerste aflosser; hij komt in de Hospitalero Borda; dat is heel wat warmer dan de overloop die bij het schrijven van dit stukje ook al weer vol is. Aan het eind van de dag hebben we twee aflossende Hospitaleros (Hans en Donald) in de Hospitalero Borda en vier Bordas bijna vol. Het is ijsig koud, maar bij de laatste gezamenlijke lunch spreken we elkaar hartverwarmende woorden toe. We zijn moe, maar tevreden.

Na 22.00 uur nog een glaasje wijn en de dag doorgenomen en werd de Donativopot opgemaakt. Een bedrag van ruim € 500 is het resultaat hetwelk de penningmeester zal plezieren. Kees neemt € 500 van het geld mee en zal het overboeken.

Dag 15, vrijdag 29 april

Bij het ontwaken consternatie, een Spaanse vrouw is bij het uit bed stappen vanaf de onderste trede achterover gevallen en met haar achterhoofd tegen het trapje van het tegenovergelegen bed gevallen. Toevallig was haar man, die op het ondergelegen bed lag, chirurg en behandelde haar wond ter plaatse.

Veel laatste dingen en na de overdracht vliegen we uit met een welgedaan gevoel.

Periode 4: vrijdag 29 april t/m vrijdag 13 mei 2016

Hospitaleros: Paul Beurs, Hans ten Brinke (deels), Ernst van de Berg, Donald Ajibola, Carl van Heeswijk, Gé Smakman, Truus Smakman. Maritta Törn (deels)

Aantal pelgrims: 4.142 (2015: 3.911)

Donald Ajibola en Marisol

V.l.n.r.: Paul Beurs, Carl van Heeswijk, Maritta Törn, Ernst van de Berg, Truus Smakman en Gé Smakman en Marisol

Week 1

Vrijdag 29 april

Schitterend weer, fijne ploeg met 5 bekende en 2 voor ons nieuwe Hospitaleros. We zijn gelijk in het diepe gegooid met 349 pelgrims, waardoor er een volledige bezetting van de beschikbare slaappleatsen was. Zelfs om 22.00 uur kwamen de laatste 7 binnen.

De werkverdeling gaat goed en we hebben besloten om het werkoverleg 's morgens bij/na het ontbijt te doen en dan na 22.00 uur even kort of er probleempjes zijn. Dit geeft wat meer rust en voor degenen die vermoeid zijn lekker snel naar bed.

Over het algemeen was de eerste dag best vermoeiend, maar we zijn tevreden met het resultaat.

Zaterdag 30 april

Erg druk, fijne ploeg en geen problemen.

Zondag 1 mei

Alle bedden vol en nog 7 pelgrims op de grond in de eetzaal. De taxi was niet beschikbaar om weg te brengen naar ..... Romero is mogelijk de oorzaak. Marisol had haar vrije dag en ik wilde haar hiervoor niet storen.

Om 23.15 uur is er iemand uit bed gevallen, had overgegeven, hij is geholpen en kwam voldoende bij om daarna in een laag bed ondergebracht te worden. Met dank aan een hulpvaardige pelgrim die verhuisd is naar een ander bed en etage, omdat er een reservering niet was gekomen.

Hopelijk morgen iets rustiger!!!!!!

De vervangster van Marisol (Miren) heeft wel wat problemen opgeleverd. Ze lijkt wel aardig, maar heeft niet de dienstverlenende instelling die we van Marisol gewend zijn en dat kan soms voor problemen zorgen. Jammer!!! Ook is ze traag in het verwerken van de pelgrims, waardoor er bij drukte opstoppingen ontstaan die niet wenselijk zijn. Ga daar relaxt mee om, zij verandert niet en onze taak is het om de pelgrims rust en voor zover nodig die aandacht te geven dat zij zich prettig voelen.

Maandag 2 mei

Formeel mogen er geen pelgrims ondergebracht worden op de grond in de eetzaal. We kunnen de telefoonnummers van de taxi's doorgeven die op de lijst in de kist liggen en de pelgrim mag het dan zelf oplossen (Informatie van Marisol). Ook niet de priesters bellen, zoals in onze informatie staat, zij gaan dit niet oplossen. **Echter nood breekt soms wetten en dan doen wat je zelf goed vindt.** Eventueel niet vertellen etc. We hebben in de kast een aantal slaapmatjes liggen en de bibliotheek of eetzaal lijkt me dan niet verkeerd. Wel inschrijven voor als er wat gebeurt. Echter 's morgens weggooien en € 5 laten betalen voor de foaienpot is dan een mooie noodoplossing die niemand hoeft te weten en wij hebben dan toch pelgrims kunnen helpen. LET OP NOODOPLOSSING voor ernstig vermoeide pelgrims die tussen 21.30 en 22.00 uur arriveren.

Mooi weer in de bergen en de pelgrims kwamen meer gespreid binnen en dat gaf wat rust in de begeleiding van de pelgrims. Daar waren we ook aan toe gelet op de voorgaande dagen.

Dinsdag 3 mei

Druk , 357 pelgrims en verder geen bijzonderheden .

2 man sterk... wie doet ons wat?

Marisol werkt van 15.00 uur tot 19.00 uur i.v.m. wijziging bustijden vanuit Pamplona. De bus komt ongeveer 16.15 uur aan in Roncesvalles.

LET OP: voldoende Hospitaleros bij de deur om eventueel de pelgrims naar de overloop of Bordas te brengen.

Woensdag 4 mei

359 pelgrims + 1 om 23.00 uur op de grond in de bibliotheek. Ongeveer 5 pelgrims doorgestuurd naar Hotel Roncesvalles en La Posada en doorgestuurd naar Burguete.

Alles gaat verder goed en geen bijzonderheden. Schitterend weer.

Donderdag 5 mei Hemelvaartsdag

Geen problemen, alles gaat goed. Wel is de samenwerking met de vervangster van Marisol niet makkelijk.

Hans ten Brinke heeft ons verlaten i.v.m. werk en Maritta heeft hem vervangen. Informatie is bekend bij Hans Perik.

Week 2

Vrijdag 6 mei

Toch weer een wijziging, de bus komt vrijdag om 19.00 uur i.p.v. 16.15 uur. We doen dan het bureau van 14.00 uur tot 16.00 uur en uiteraard na 20.00 uur.

Slecht weer in de namiddag in de Pyreneeën. 10 Bedden van de derde etage achtergehouden voor eventuele noodgevallen. Waarvan er 5 echt nodig waren.

Zaterdag 7 mei

Vandaag komt de bus om 17.00 uur. Het weer was niet zo goed en een aantal pelgrims was verkeerd gelopen in de Pyreneeën, waardoor er 4 rond tien binnen kwamen. Gelukkig waren er nog 4 bedden op de derde etage over die we voor dit soort situaties hadden gereserveerd.

Hier spreekt de leider

Zondag 8 mei

De meest domme vragen beantwoorden en okay met liefde gedaan, maar om 5 uur 's morgens gewekt worden door de deurbel is minder. Een Koreaan had zichzelf buitengesloten en bleef maar op de bel drukken en die heb ik minder liefdevol toegesproken.

Moederdag: de vele moeders een bijzondere dag toegewenst bij het weggaan.

Maandag 9 mei

Regen en koud.

Dinsdag 10 mei

Veel wind en beetje zon, verder alles goed. Ook 2 pelgrims met 4 paarden in de wei.

uitrusten met de benen op tafel

Woensdag 11 mei

Wederom een drukke dag en om ongeveer 15.00 uur kwam er een pelgrim binnen die gevallen was en een gebroken arm had. Marisol was aanwezig en 112 werd door haar ingeschakeld. De laatste berichten zijn dat zijn arm werkelijk gebroken was en hij gerepatrieerd wordt naar Australië.

Wederom 2 paarden in de wei.

Om 23.00 uur deurklink/slot op de derde verdieping stuk en pelgrims buitengesloten. Slot was niet te repareren, is afgeplakt, zodanig dat de deur niet meer in het slot kan vallen en ook de klinken vast getapet.

Verder geen bijzonderheden.

Donderdag 12 mei

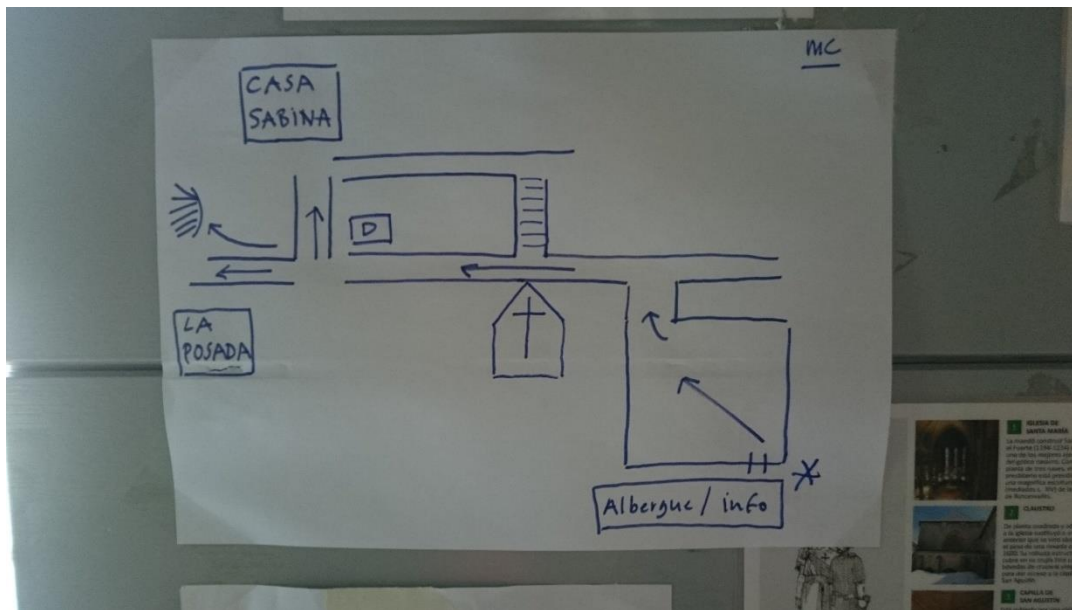
De laatste dag en morgen de overdracht. Alweer druk met 281 pelgrims en een zieke Hospitalero.

De algemene conclusie van onze groep is dat we met veel plezier en humor ons werk hebben uitgevoerd voor de pelgrims maar niet wéér in deze drukke periode dit werk willen doen. Voor een aantal van ons was dit de derde keer in periode 4 en we hebben besloten om bij de najaarsbijeenkomst te evalueren of en wanneer we met elkaar hospitaleren.

De lunchtijd voor Hospitaleros is beperkt door de niet altijd snelle services van zowel La Posada als Casa Sabina. Zelfs vooraf het menu met de diverse aantallen invullen heeft onvoldoende gewerkt, waardoor de Hospitaleros die om 14.00 uur moesten starten hun dessert misten en haastig moesten eten.

Hierna een foto van een plan, waarmee we de pelgrims sneller konden informeren waar ze konden eten.

Vrijdag 13 mei

Donald vertrekt om 06.30 's morgens. Gelukkig gaan we wat hulp krijgen van Harry en Jozef die gisteren zijn gearriveerd.

We zijn blij dat het er op zit en gaan vermoeid en hopelijk voldaan naar huis. Het was in ieder geval een fantastische groep met veel inzet en positieve samenwerking. De humor hield ons op de been.

En de gitaar spelende troubadour Carl heeft s 'morgens vele pelgrims een mooie start van de dag bezorgd.

Periode 5: vrijdag 13 mei t/m vrijdag 27 mei 2016

Hospitaleros: Willem van de Wiel, Marian van de Wiel, Karin Schueler, Jozef Majoor, Harry Brandsen, Arie van Seters, Margreeth Labee, Dirman Heryadi

Aantal pelgrims: 3.785 (2015: 3.349)

V.l.n.r.: Dirman Heryadi, Arie van Seters, Willem van de Wiel, Harry Brandsen, Jozef Majoor, Karin Schueler, Marisol, Margreeth Labee, Marian van de Wiel.

Vrijdag 13 mei

Onze eerste halve dag in Roncesvalles. Voor 6 van ons een weerzien, voor 2 een eerste kennismaking. In plaats van Mieke is Dirman in onze groep. De jongste van ons gezelschap. Prima overdracht van onze voorgangers in de bie. Hoofdlijnen helder en dat het druk is geweest is ook duidelijk en zichtbaar. Het is een Pinksterweekend en ook deze vrijdag ligt er niet om. Twee Canadese zussen arriveren vanuit St.-Jean-Pied-de-Port. De jongste wordt gebeld. Paspoort, Credencial en Cash is in St.-Jean-Pied-de-Port bij de Gendarmerie. Of ze het maar even wil komen halen. Er gaat geen bus en het is ijsig koud en het regent. Oudere zus best wel boos, zoals oudste zussen behoren te zijn. De jongste is in tranen. Arie rijdt met haar naar St.-Jean-Pied-de-Port, maar een Bureau de Gendarmerie ben je niet zomaar binnen. Hek, check, fouilleren. De vreugde is groot als de documenten uiteindelijk mee mogen. A Big Hug is zijn beloning en de volgende morgen bij het vertrek nog een.

Zaterdag 14 mei

Er worden bij de kist een rijbewijs en 3 Credentials afgeleverd van een persoon, een dame uit Amerika. Jozef herkent haar op de foto en wacht geduldig tot ze beneden komt. Mist u iets? Ze zou het niet weten. En dit dan? Oh, my God, roept ze uit. Weer iemand blij gemaakt. Die dag komt er een Pater uit Polen aan. Helaas, hij vindt zichzelf zo interessant dat de desinteresse onmiddellijk bij

eenieder toeslaat. Niets laten merken, wij zijn professionele Voluntarios. Dat zijn we ook als er een Spaanse familie opstapt omdat we geen dekens hebben. Zondag komt er een oproep van Tonnie. Of we willen kijken of er een Nederlandse mevrouw bij ons ingeschreven is. De familie heeft al een tijdje niets van haar gehoord en is erg ongerust. Vrijdagmiddag is hierover ook al contact geweest en hebben we de inschrijvingen van die dag doorgenomen. Er is toen doorgebeld naar de familie dat mevrouw die dag niet is ingeschreven. Mevrouw is dus nog steeds vermist, dus we besluiten om de inschrijvingen van de dag ervoor en van zaterdag ook door te nemen. Ook daar komen we haar naam niet tegen. Gelukkig horen we zondag van Tonnie dat mevrouw terecht is. Ze is op dat moment ergens tussen Zubiri en Pamplona.

Zondag 15 mei

Het is 1^e Pinksterdag. Er zijn veel Spanjaarden naar Roncesvalles gekomen. Er is een feestelijke mis in de kerk en een processie. Er staan kraampjes buiten met zoetigheden en nootjes, maar helaas, het is dit weekend de koudste Pinksteren in 60 jaar. Het is even opletten, want soms komen de toeristen in de Albergue en dat lijkt al snel op een soort van aapjes kijken. Dat willen we niet. De pelgrims zijn koud, nat, doodmoe en vermoeid als ze arriveren. We draaien een record aantal wasjes en alle bedden zijn bezet. Een mevrouw met een ernstige rug afwijking was onderweg ten einde raad. Twee jongens namen haar rugzak mee en hebben die afgegeven bij het hotel. Mevrouw komt later aan en kan de rugzak niet vinden. Uiteindelijk komt het toch goed. Wat een kanjers van jongens. Meerdere malen krijgen we het verzoek om oor batterijen. Slijten die sneller bij slecht weer? Harry wil ze wel opnemen in de service en dan met een logo (Jacobsschelp) onder het motto: **Met Jacob in je oor, loop je altijd door.**

We zijn nu 3 dagen aan het werk. De samenwerking is uitstekend. We vullen elkaar steeds goed aan en springen in als het nodig is. We hebben er allemaal vertrouwen in dat we het met elkaar gaan rooien. Die middag komen 2 pelgrims via de steile afdaling naar beneden. Ik, (Jozef) ben net op de fiets op weg naar het Campamento. Ze vertellen dat er een vrouw van ongeveer 60 jaar gevallen is en haar been heeft gebroken. Ze vragen om een taxi. Ik vertel hen, dat dan 112 gebeld moet worden. Ik fiets naar La Posada en daar wordt gebeld. De twee pelgrims blijven daar wachten om

de ambulance te begeleiden naar de plek des onheils. Ik ga verder naar het Campamento. Later zie ik een jeep van de brandweer en een ambulance door het hek naar boven gaan. Hoe het afgelopen is, weet ik niet. Die middag wordt het wat droger, gelukkig. Dirman, nog onervaren als Hospitalero, weert zich kranig aan de deur. Hij is een kanjer met onze Spaanse gasten. Weet ze haarfijn te vertellen dat we Voluntarios zijn, geen geld ontvangen, onze eigen reis betalen en geen werkgelegenheid voor Spanjaarden bezetten. Soms verandert hun houding daardoor wel.

Maandag 16 mei, 2^e pinksterdag

En maandag en eindelijk geen regen. Het is rustiger dan de voorgaande dagen. De pelgrims zijn minder vermoeid, gelukkig. Don Valentin, de Prior van het klooster komt bij ons op bezoek. We worden uitgenodigd om morgen een rondleiding van hem te krijgen in het complex. In ons avondrondje wordt er gesproken over een ontmoeting met een pelgrim van de Faeröer eilanden, die liefst met Deense kronen wil betalen. Ook is hij van plan zijn prachtige vouwfietsje mee naar boven te nemen. Hij en zijn fiets zijn altijd samen, zowel onderweg als thuis. Toch weet Arie hem te overtuigen dat onze stalling superveilig is en hij gaat overstag. Verdrietig neemt hij afscheid en wordt onder

begeleiding naar zijn slaappleats op de 3^e gebracht. 's Avonds rookt hij zijn pijpje op de binnenplaats. Hoe is het met je? "ik slaap hier, maar ik weet niet waar". Was het niet de 3^e verdieping? " t zou kunnen".

Dirman is inmiddels door 3 families Hospitaleros geadopteerd. Zijn moedertaal is Indonesisch. We leren hem de Nederlandse spreekwoorden. Hij heeft het zwaar met zoveel senioriteit om zich heen. Wel neemt hij alles zeer snel op.

Dinsdag 17 mei

Er wordt minder hard gewerkt, want we gaan om 10.30 uur op rondleiding. Don Valentin staat ons al beneden op te wachten. En dat wordt een hele mooie en interessante rondleiding. We komen op plaatsen die we nog nooit gezien hebben. Zijn voorliefde voor historie en oude boeken en documenten is duidelijk. We brengen heel wat tijd door in de bibliotheek en krijgen de meest mooie perkamenten ter inzage onder onze neus. Waar je in andere landen slechts digitaal toegang hebt tot documenten van 400-1000 jaar oud, of bij hoge uitzondering met witte handschoenen aan even in handen krijgt, krijgen we ze hier gewoon in onze handen en mogen er in bladeren. "Ik was mijn handen nooit meer" zegt Arie. Tot slot krijgen we in de salon nog een Patxarán met koekjes aangeboden. Don Valentin is een voortreffelijke gastheer voor ons. Die avond, zoals alle avonden, gaan we tevreden slapen nadat Harry ons zijn mop van de dag heeft verteld. Voorbeeld: Een chique dame komt bij de huisarts en zegt: "Dokter, ik ben gestoken door een insect en heb veel pijn". De dokter vraagt: "waar is het gebeurd, mevrouw?" "Dat zeg ik niet dokter, dat doet niet ter zake". "Jawel" zegt de arts, "dat moet ik echt weten om een goede diagnose te stellen". "Ik zeg het liever niet, dokter, maar als het dan echt moet. Het was bij de Lidl".

Woensdag 18 mei

Is een bijzondere dag, want het is prachtig weer. De fleece Jacks maken plaats voor onze mooie blauwe polo's met logo en naam in geel erop (dankjewel Harry). Die middag komt dhr. Leers (ja, die van Maastricht en ooit burgemeester) een stempel halen. Hij fietst met zijn broer in sponsorship voor de restauratie van een kerkje in Limburg. Ook is er een incident met een transporteur rugzakvervoer, die geen contract wil met het klooster, maar wel steeds tracht in te breken in de kast. Hij heeft immers geen sleutel van deze kast. Het is een onaangenaam mens. De Guardia Civil is ook ingeschakeld. Marisol vindt het heel vervelend. We halen de regels nog eens strak aan en houden ook een oogje in het zeil met deze man.

Donderdag 19 mei

Het is helaas opnieuw koud met regen. Er komen natte vermoeide mensen aan met diverse blessures; knie, enkel, blaren. Als mensen niet meer kunnen lopen is het lastig als ze voor het bed naar het Campamento of de winterberging moeten. De enkeldame regelt een kamer in het hotel, om een dagje rust te nemen. In de Lavandería loopt het water ze letterlijk over de schoenen. 50 wassen gedraaid! Een Duitse pelgrim is echt ontroerd als ze haar was ophaalt; "weet u dat dit de eerste keer van mijn leven is dat iemand voor mij wast?" Verspreid komen er Amerikaanse studenten binnen die onderweg zijn als groep met een docent als begeleider. Eerst vier met docent. De rest komt later. Dat lijkt in 1^e instantie geen probleem, maar even voor half acht ontvangt een medestudent een telefoontje, waarin ze om hulp vragen. Ze zijn van de weg geraakt en zonder eten en drinken. Daarna komt er een tweede en veel verwarder bericht over een rolstoel. Ze kunnen wel hun situatie enigszins duiden. De Bomberos worden gebeld. Later blijkt dat ze een andere groep met een rolstoel wilden helpen en vervolgens met zo'n acht mensen verdwaald zijn geraakt. Rond half tien worden de 4

studenten als terecht gemeld. Iedereen opgelucht, vooral de docent. Je zult maar voor het eerst op stap zijn en meteen je halve groep kwijt raken. Rond tien uur (sluittingstijd) komen de zussen, van wie een in een rolstoel, ook aan. Dat geeft veel onrust op de slaapzaal, maar iedereen doet zijn best. Hongerig en koud worden ze van brood en fruit voorzien. De echte opluchting komt als het andere groepje ook gevonden wordt door de Bomberos. Er gaat ook een tas met eten en drinken voor de studenten naar het Campamento. Als we die avond rond elfen even bij elkaar zitten is er wel wat van ons af te praten Maar na een glas wijn of Patxarán, een mop van Harry en een flinke dosis inlevings- en incasseringsvermogen gaan we toch gerust naar ons bed.

Bovendien had Arie al de zegen ontvangen toen hij de gastenlijst naar de kerk bracht. Dat ging als volgt: Toen de priester vroeg hoe het was in de Albergue zei Arie: "druk, heel druk en dan zoveel talen door elkaar". "Ah", zei de priester, de Pentacost. "Ja", zei Arie, "Avanti de Spiritu Sancto". "Ah, si," lachte de priester en zegende hem met zijn handen op zijn hoofd. Dat is hoog reiken voor deze broze, oude man.

Vrijdag 20 mei

We zijn op de helft en.... het is mooi weer!!! Wat een beloning. De groep studenten vervolgt zijn reis. De zussen met de rolstoel vertrekken later en zijn van plan om het deze dag kalm aan te doen. Iedereen heeft ongetwijfeld veel geleerd van wat er gisteren allemaal is gebeurd. Een stel fietsers krijgen een vastzittende zadelpen in beweging met het fietsenrek als gereedschap.

Ook vandaag weer bijna full house. Dit mooie weer doet ons goed. Donderdagavond zaten we er allemaal even goed doorheen. Zoveel dagen natte en koude mensen opvangen, een heel hoge bezettingsgraad en dan nog tot laat in de avond in de weer en ongerust ... we vonden het even niet meer leuk. Maar nu is de sfeer weer opperbest en hebben we er weer zin in.

Zaterdag 21 mei

Wederom mooi weer. Harry is op het Campamento en maakt van het mooie weer gebruik om niet alleen het Campamento, maar ook zichzelf weer eens even op te frissen. Onderweg naar de douche in adamskostuum verschijnen er opeens 2 lopers op het kamp, die zich verbaasd afvragen waar ze nu zijn beland. Is dit is een Campamento voor nudisten Peregrinos? Vandaag doen we het even wat rustiger aan. Dat kan, want er komen wat minder gasten. De bibliotheek opruimen, een boeket voor bij het Libre de Oro plukken, de EHBO kamer op orde brengen. Lekker even buiten in de zon zitten. Een hele fijne, gezellige dag.

Zondag 22 mei

Begint met een hevig onweer in de nacht en het waait en regent en het is koud. We houden er rekening mee dat dit weleens een zware dag kan zijn voor de Peregrinos, maar zie daar... rond 15.00 uur wordt het droog!!! We zoeken dagelijks, uiteraard in goed overleg met Marisol, naar een optimale oplossing voor de lange wachtrijen. Het ophalen van de Credenciales voor stempels is zo'n actie of het gebruik maken van de bibliotheek om ook daar mensen van bed tickets en overig te voorzien. Vooral bij regen en kou is het van groot belang dat mensen warm ontvangen worden en daar hoort niet bij dat ze heel lang in een rij moeten wachten tot ze aan de beurt zijn.

Maandag 23 mei

Is het weer koud en het regent. Vandaag komen er wat minder gasten en is er weer zin en tijd voor extra klussen. Een Belgisch meisje vraagt: "Allee zeg, is 't kraantjeswater drinkbaar hier?" Nou en of! Een man wast zelf zijn onderbroek in de wasserij. Bepaald geen routineklus. Karin neemt hem stapje voor stapje mee in het was proces. Teiltje, beetje water, beetje zeep, wat kliereren, schoon water, broek opnieuw erin en dan in de spinner. Nee, maar... het is gelukt, zeg.

Dinsdag 24 mei

Is een droge dag, die koud begint, maar in de middag breekt de zon echt door. De mannen pledgen de vloeren en de 3 vrouwen gaan na tien en wandelen naar Burguete. Een spic en span Albergue glimpen hen toe als ze terugkeren van de wandeling. Het is die middag druk en we zijn al vroeg toe aan het Campamento. In iedere Borda een andere Señora, grapt Harry.

Woensdag 25 mei

Voordat we onze dagelijkse wekronde met het gezongen Laudate Dominum hebben gestart komt de dag al meteen op gang. Buiten staan 2 pelgrims, jonge mannen uit de States. Ze hebben de hele nacht doorgelopen. Doodmoe, maar mentaal ongebroken. We wijzen ze de eetzaal en de koffieautomaat. Daarna willen ze door naar Burguete.

Om acht uur onder het ontbijt overleggen we over de Franse benzinesituatie. Het wordt met het uur chaotischer. Arie en Margreeth besluiten om, in verband met het overlijden van een broer, met het vliegtuig naar huis te gaan. Er worden een trein en een vliegtuig geboekt. Na het werk en het middagmaal mogen ze op advies van Marisol de auto achter het klooster zetten en de bagage op zolder achter slot en grendel. De eerste gasten worden weer ontvangen en om 16 uur brengt Willem hen naar het station in Pamplona. De berichten over de aankomst van de opvolgers is positief. Er komen er vijf zo wie zo met de trein.

Donderdag 26 en vrijdag 27 mei

Vandaag 27 mei de dag van de overdracht. De nieuwe ploeg is gistermiddag al aangekomen. Ze slapen op het Campamento. Van Dirman hoorden we, dat Margreeth en Arie op tijd in Nederland zijn aangekomen.

Gisteren was gelukkig een wat rustige dag. De pelgrims kwamen gespreid binnen. Om elf uur kwam nog een Amerikaan met een vriendin aankloppen. Eerst kregen ze een preek van Jozef en later op de trap nog een van Willem.

Een rustige nacht. Om zes uur werd Jozef geassisteerd door Willem en Harry bij de traditionele dagopening. Daarna opruimen en inpakken. Tijdens het ontbijt belde Tonnie op. Hij wilde weten of de nieuwe groep op tijd gearriveerd was. We maakten gelijk van de gelegenheid gebruik om te informeren naar de stand van zaken op de Franse wegen i.v.m. de problemen bij de benzinstations.

Dirman, Harry en Jozef blijven nog een nachtje slapen op het Campamento. Willem, Marian en Karin vertrekken vanmiddag voor een tochtje door Spanje. We kijken tevreden terug op onze drukke werkzaamheden in de afgelopen 14 dagen.

Partir c' est mourir un peu.

Periode 6: vrijdag 27 mei t/m vrijdag 10 juni 2016

Hospitaleros: Maud van Rooijen, Martin van Rooijen, Sjaak Sies, Gerard van Drecht, Ben Bunnik, Rem Jonker, Diana Quanjer

Aantal pelgrims: 3.210 (2015: 3.341)

V.l.n.r.: Martin van Rooijen, Sjaak Sies, Rem Jonker, Ben Bunnik, Gerard van Drecht, Diana Quanjer, (zittend) Maud van Rooijen en Marisol

Week 1 en Week 2

Langs verschillende kanten is groep 6 in Roncesvalles gearriveerd. Twee sportievelingen, Rem en Gerard, zijn samen via St.-Jean-Pied-de-Port over de berg naar de herberg gelopen. Ben, Sjaak, Martin en Maud zijn met de trein uit Barcelona gekomen, hebben op een zonnig terras op het busje gewacht en wie staat daar voor hun neus? Diana, die via Madrid in Pamplona is geland en ons zomaar ziet zitten. Na een Caña in een taxi naar de herberg. De ploeg compleet.

We krijgen een slaappleats in één van de Bordas, en na ons gesetteld te hebben, genieten we van een pelgrimsmenu in La Posada. Geen Pilar meer, maar een heel ander team. Na een borrel in de bibliotheek zoeken we ons bed op en melden we ons de volgende morgen rond elf uur voor de overdracht.

De vorige groep heeft zijn verhaal gedaan, twee van hen moesten voor een sterfgeval naar huis. Ze hebben dus keihard moeten werken en zijn tevreden over hun werkweken. Na een heerlijke gezamenlijke maaltijd hebben wij het stokje overgenomen en zijn we, zoals vanouds, aan de slag gegaan.

De dagen krijgen een vast ritme. 's Morgens aan de poets, koffie, een tukkie doen of contact met het thuisfront onderhouden.

Eten bij een van de twee restaurants en met zijn allen aan de slag. Veel pelgrims deze periode; dus veel wasjes, veel vragen en veel gezellige en onderhoudende gesprekken.

Bijzonder om toch weer paarden naar de wei te mogen brengen, dat we pelgrims met hondjes voor een nachtje krijgen, waar we, zowel voor het baasje als het beestje, een goed plekje voor moeten zoeken. Tentje of een plekje in het voorportaal van de overloop. Je kunt het zo gek niet bedenken.

De twee weken vliegen voorbij. Hoe kan het ook anders met zoveel ervaring bij elkaar. Op de tweede maandag in onze periode hebben we St.-Jean-Pied-de-Port kunnen bezoeken dankzij een taxi op rekening van het Colegiata.

Een bezoek aan een Franse markt is altijd een lust voor het oog en voor de neus, want wat een prachtige producten worden er aangeboden. Sjaak is naar de VVV gegaan om eens te informeren hoe het nu precies zit met de bus van Roncesvalles naar St.-Jean-Pied-de-Port. Daar is de nodige verwarring over: volgens de Franse VVV stopt de bus in Roncesvalles, maar volgens VVV in Roncesvalles (en onze voorgangers) stopt de bus niet. Op het schema van de bus is sprake van een "stop Roncevaux". Bij het pelgrimsbureau was er ook de nodige verwarring over dit punt en het bleek verder dat het onzeker was of de trein van St.-Jean-Pied-de-Port naar Bayonne vrijdag wel zou rijden. Dat zou een probleem zijn voor Rem die terug gaat met de trein vanaf Bayonne. Nadat ieder op zijn manier van St.-Jean-Pied-de-Port had genoten stond de taxi om 13 uur weer keurig klaar om ons terug te brengen. Enkelen hadden op de heenweg wat last van alle bochten in de weg en hadden nu voor de zekerheid een pilletje tegen wagenziekte ingenomen. Gezond en wel waren we om half twee weer terug zodat wij om 14 uur onze taken konden oppakken.

Bij de aanwezigen bleek een echtpaar te zijn die terug wilde met de bus naar St.-Jean-Pied-de-Port en wij konden in ieder geval vertellen dat de bus om 15.30 uur langs zou komen, maar of die zou stoppen? En zo stond Sjaak om 15.30 uur bij de bushalte om te zien wat er zou gebeuren. Gelukkig stopte de bus!!!! De buschauffeur verzekerde Sjaak dat de bus altijd STOPT. Bij de VVV in Roncesvalles werd direct een kopie gemaakt van het schema en volgens de mevrouw had het te maken met concessies, maar zou de bus zeker stoppen. Dit verhaal aan Marisol vertelt, maar die bleef twijfelen en zou de bus maatschappij bellen. We hebben daar verder niets meer van gehoord. Gelukkig blijkt de bus echt te stoppen, want zo kon Rem op vrijdagmiddag met de bus naar Bayonne, daar overnachten en zaterdag met de trein naar huis.

Enkele noemenswaardigheden:

Een Israëliësch team in huis dat een film aan het maken is over de Camino. Sommige collega's van ons zijn geïnterviewd over onze werkzaamheden en waarom men de Camino loopt of zou moeten lopen.

Een samengesteld gezin uit Londen met vijf kinderen, de jongste een jaar of zeven en de oudste van elf. De oudste kent een paar woordjes Spaans en die vraagt of er plaats is in de herberg.

Voor het eerst een Porto Ricaanse dame ingeschreven, ze krijgt aardig wat aandacht van onze mannelijke collega's. Opvallende nationaliteiten: Russische dame uit Siberië, Turkse mevrouw en pelgrims uit Litouwen en Oekraïne.

Sjaak brengt de Zuid-Koreanen aan het lachen vanwege zijn Noord-Koreaanse shirt.

Ben krijgt bericht dat hij voor de derde keer opa is geworden en dat wordt gevierd met een glas champagne.

Helaas kreeg Gerard te horen dat zijn hond was overleden. Zo zie je maar weer dat vreugde en verdriet zomaar vlak bij elkaar kunnen zijn.

Dat het fietsen- en bagagehok dichterbij is, is een vooruitgang. Vooral voor de bagage: opvallend hoeveel er van de ene herberg naar de andere getransporteerd wordt. Worden de pelgrims steeds luxer?

Er worden opvallend veel handwasjes gedaan, de centrifuges in de wasserij draaien overuren en dat komt ten goede aan de Donativopot.

Op het terrein van de Bordas komt een groep met kinderen te staan. Later nog een groep met middelbare scholieren, een van de begeleiders herkent Rem van drie jaar terug.

Ene Raimund Joos komt met een groep pelgrims die hij begeleidt. Hij blijkt een boek geschreven te

hebben over de Camino, hij heeft veel negatief commentaar op het Colegiata. Wij weten wel beter en leggen zijn kritiek naast ons neer.

Op maandagavond is er verwarring rond een pelgrim. Hij staat met blote voeten en blote body buiten, is betrapt in een bezet bed. Omdat hij geen ticket met bednummer heeft en warrig praat, vertrouwen we het niet. De politie wordt erbij gehaald. Nadat hij wat tot rust komt, is hij beter te verstaan, kunnen we zijn bednummer vinden en kan hij gewoon zijn bed in.

Van woensdag op donderdagnacht is de Prior door een Zuid-Koreaans uit zijn bed gebeld. De pelgrim moest plassen, lag in de kelder en wist niet meer hoe binnen te komen.

Er wordt door Sjaak een rugzak gerepareerd met duct tape en hij krijgt later een mail van de betreffende pelgrim dat hij Pamplona heeft bereikt en nu een nieuwe rugzak heeft gekocht.

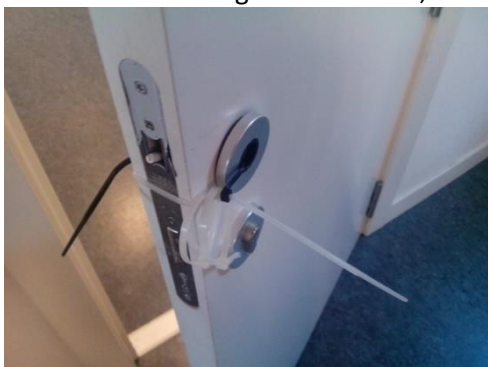
Sjaak kwijt zich als een echte Jefe. Deelt ons in (in overleg) middels een rooster, zorgt dat alles reilt en zeilt en is vooral goed in deze rol als hij in het Spaans de bediening van Casa Sabina en La Posada toespreekt.

Rem, onze nestor, is overal en nergens te vinden en gaat pas zitten als hij vindt dat alles in orde is. Ook is hij degene die regelmatig heeft gezorgd voor de versnaperingen na 22.00 uur.

Op 2 juni is Corry Brokken overleden en wij hebben natuurlijk bij het ontbijt een paar liedjes van haar beluisterd. Op 4 juni overleed Mohammed Ali en die konden we niet herdenken met een lied. Achteraf hoorde ik dat op You Tube van hem te vinden is: "Stand by me". Google daar maar eens op.

Martin maakt menig locker in orde, maakt op technisch gebied het een en ander in orde wat eigenlijk al gemaakt had moeten zijn en zorgt met regelmaat voor wat tegenwicht in het groepsgebeuren. Ook probeert hij voor elkaar te krijgen dat we met mooi weer een studiedag kunnen inlassen.

Diana babbelt wat af in het Spaans, geeft de pelgrims goede raad over de herbergen en obstakels die men onderweg tegen kan komen en moet over op de rode wijn, omdat de "DON SIMON" haar absoluut niet smaakt. Ook geniet ze met volle teugen van haar ligstoeltje.

Maud is regelmatig in actie als "zuster Clivia", heeft zorg voor minieme blaartjes bij twee Zuid-Koreaanse jongens, helpt een Italiaanse weer op de been, nadat ze is flauw gevallen. Zorgt dat oververmoeide dames en heren weer energie krijgen en fungeert zelfs als nachtzuster voor een vrouwelijke pelgrim die oververmoeid is. Na een lekker koppie thee, bemoedigende, geruststellende woorden en gebaren, gaat de "zieke" lekker slapen en gaat ze de volgende morgen weer vrolijk op pad.

Ben en Gerard ontvangen de pelgrims weer met veel egards op de eerste en tweede verdieping en hebben door hun eigen ervaringen op het Caminogebied de nodige raadgevingen voor een ieder die het horen wil.

Helaas kan er geen geld overgemaakt worden op een Nederlandse bankrekening vanuit Spanje. De Donativo (€575,00) dus contant meegenomen en in Nederland op de rekening van het Genootschap gestort.

Miren, de vervangster van Marisol is een zeer extroverte dame, waar wij goed mee op konden schieten. Wel verbaasden wij ons over haar werkwijze: altijd praten en soms niet al te snel met het verkopen van bed, pelgrimsmenu en ontbijt. Wij schoten haar dan te hulp om het stempelen uit handen te nemen. Van haar kregen we ook het password van het Wifi netwerk wat gebruikt wordt voor de administratie en wat soms sneller werkte dan My Wireless A, het Wifi netwerk voor de pelgrims.

Er wordt individueel of in groepen regelmatig aan yoga gedaan. B.v. in het halletje op de 3^e verdieping of tussen de containers en de droogrekken bij de wasruimte.

Het recordaantal wasjes was 42!!! Het was een regenachtige dag en dan heb je dat. Wij brachten de schone was keurig terug naar het bednummer wat op het kratje staat. Dat leverde soms een Hug op van een pelgrim die deze service zeer op prijs stelde. Het ging bijna goed, op 1 keer na toen de was op een verkeerd bed was gelegd. Uiteindelijk kwam het goed want de was lag slechts 1 compartimentje verder. Ook kwam er een mijnheer terug die zijn was niet droog genoeg vond. Uithangen was geen optie want daar was geen plaats voor. Mijnheer bleek Hospitalero te zijn in de herberg Paderborn in Pamplona en hij zei: "zo lever ik de was nooit af". Enigszins geïrriteerd smeedt de dienstdoende Hospitalero de was in de droger en vroeg hem te blijven zitten zodat hij zelf kon controleren of de was wat betreft droogte aan zijn criteria voldeed. Overigens zijn naderhand excuses aangeboden.

Soms beschouwen pelgrims ons als "Caudillos". Dat werd ons meegedeeld middels het overhandigen van een briefje bij vertrek. Men prees de herberg maar vond de Hospitaleros "verschrikkelijk" en "politieagenten"!

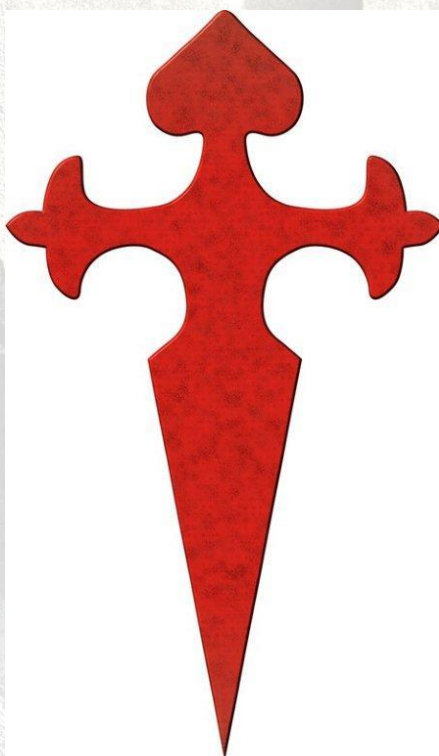

De overdracht hebben wij op dezelfde wijze gedaan als onze voorgangers: onze opvolgers hebben geslapen in de Bordas en vrijdag om 11 uur hebben we koffie gedronken en de belangrijkste veranderingen en aandachtspunten doorgenomen. Wij hadden alles schoon en al onze spullen stonden in de bibliotheek.

De gezamenlijke maaltijd in Casa Sabina is het moment om officieel de verantwoordelijkheden over te dragen door de sleutelbos van de oude Jefe aan de nieuwe Jefe te overhandigen. Ook brengen we dan een toast uit op het vertrekkende team en wensen het nieuwe team toe dat zij net zo'n goede weken krijgen als wij gehad hebben. En dan staat om half twee de taxi voor en vertrekken wij (behalve Rem) naar Pamplona.

Diana gaat direct met het vliegtuig naar huis en Maud, Martin, Ben, Gerard en Sjaak reizen verder met de trein naar Barcelona. De volgende dag vliegen Ben en Sjaak terug naar Nederland, Maud en Martin gaan naar vrienden in Spanje en Gerard met de bus naar het noorden om de Camino Primitivo te gaan wandelen. Zoals eerder vermeld neemt Rem om 15.30 uur de bus naar Bayonne, overnacht daar en treint de volgende dag naar Nederland. Via de groepsapp houden we elkaar op de hoogte en zaterdag is iedereen weer thuis of op reis in Spanje.

Periode 7: vrijdag 10 juni t/m vrijdag 24 juni 2016

Hospitaleros: Babs Oosterwijk, Piet Verhaaf, Janine Verhaaf-Maaskant, Yvonne Wijnands, Lex Oomkens, Theo de Vries, Theo Remkes, Joop van Essen, Hermien van Essen

Aantal pelgrims: 2.463 (2015: 2.541)

V.l.n.r.: Achterste rij: Theo Remkes, Piet Verhaaf, Joop van Essen en Lex Oomkens

Midden: Babs Oosterwijk

Onderste rij: Janine Verhaaf, Marisol, Yvonne Wijnands, 'Netty', Hermien van Essen

Vooraan: Theo de Vries

Week 1

Op donderdag zijn de meesten van ons gearriveerd. De twee echtparen, Joop en Hermien via Normandië en Piet en Janine met een tussenstop in Tours met de auto. Lex, Babs en Tukker Theo rechtstreeks met de trein vanuit Rotterdam en Yvonne vanuit Parijs, waarna deze 4 zich verzamelden in Bayonne. De trein reed niet vanwege de staking maar er waren gelukkig door de SNCF 2 bussen geregeld, zodat ze toch ruimschoots op tijd in St.-Jean-Pied-de-Port aankwamen, waar na enige tijd precies de door de vorige groep bestelde taxi hen naar het klooster bracht en de groep haast geheel verenigd werd. Haast, want Janine had een sms van Theo ontvangen dat hij met motorpech in Orléans stond en dus niet wist wanneer hij zijn reis kon vervolgen.

Rem ontving ons en leidde de groep naar de Bordas alwaar we de nacht zouden doorbrengen.

Drie van ons gingen nog eten in hotel Roncesvalles en schaarden zich daarna in de bibliotheek bij ons waar met o.a. een wijntje en een knabbeltje de reiservaringen werden uitgewisseld.

De dag daarna werd de overdracht geregeld en sprongen we na de lunch in het diepe. De 4 nieuwkomers mochten eerst nog wat rondkijken. Vele pelgrims, nat en moe, maar zeer geduldig en blij dat ze er waren. Volle bak die avond met nog wat pelgrims in de kelder. Theo kwam in de loop van de avond doodmoe aan, had de hele dag in de regen gereden maar de motor had zich goed gehouden.

Zaterdag 11 juni 2016

Een tamelijk rustige dag en de wandelaars kwamen regelmatig verdeeld over de dag binnen, dat is lekker werken, zowel bij de kist als in de wasserij. Wij hebben het geluk dat we met Babs iemand in ons midden hebben met verpleegkundige ervaring, en daarvan werd dankbaar gebruik gemaakt. Pelgrims die een pleister nodig hebben, of een luisterend oor, of een geruststellende arm om de schouder, Babs weet er goed raad mee. 's Middags viel een man flauw, hij vertoonde tekenen van een shock; Babs heeft de ambulance laten bellen en deze man is afgevoerd naar het ziekenhuis.

Verder hebben we in de persoon van Joop een perfecte chef-kok die – samen met Babs - 's avonds de heerlijkste hapjes voor ons klaarmaakt. Iedereen heeft inmiddels al helemaal de routine van het werk te pakken, de samenwerking is optimaal en er wordt ook genoeg gelachen.

Aan het eind van de middag deed zich met de weekend-vervangster van Marisol een fikse aanvaring voor; zij blijkt in de praktijk de zaken niet echt handig aan te pakken en de communicatie met haar verloopt uiterst moeizaam. Toen de bus uit Pamplona arriveerde vroegen een paar Hospitaleros aan haar welke hulp zij van ons verwachtte; daarop kwam geen duidelijk antwoord, ze ratelde wat in rad Spaans waar wij helaas geen chocola van konden maken. Toen het hectisch werd rondom de kist sprak zij de Spanjaarden toe. Eén van de pelgrims sprak goed Spaans en Engels, en desgevraagd vertaalde hij voor ons dat zij de Spanjaarden vertelde dat alle mensen in de rode jasjes Hospitaleros zijn uit Nederland, dat zij geen Spaans spreken en dat zij eigenlijk maar een beetje staan te niksen .....

Bij de Hospitaleros die op dat moment rondom de kist stonden kwam de stoom uit de oren: wat een ongelooflijke belediging door deze Spaanse 'dame' .... Over deze kwestie is het laatste woord zeker nog niet gesproken, dit is een zeer onterechte belediging! Het is wel zo dat de informatie uit de tweede hand kwam en we ook niet weten in welke context het werd gezegd.

Zondag 12 juni 2016

Een nieuwe dag brak aan met eindelijk een zonnetje. 's Morgens hebben we heerlijk ontspannen gewerkt: omdat de kelder niet open was geweest waren er extra handen voor het schoonmaken van de drie etages.

Bij de lunch in Casa Sabina was helaas om 13.58 uur het dessert nog niet geserveerd; 6 Hospitaleros besloten dan maar zonder dessert terug te gaan en hun taak aan te vangen. Dat bleek hard nodig te zijn. Rondom de kist was het een ongelooflijk chaotische toestand, veel mensen stonden te wachten om ingeschreven te worden, mensen werden boos omdat het allemaal zo lang duurde en een aantal pelgrims waren al met hun schoenen aan naar de slaapzalen gegaan. We kwamen ogen, oren en monden te kort om alles in goede banen te leiden. De hele middag bleef het druk en rommelig, waardoor het een heel andere dag was dan de twee dagen ervoor toen de instroom van de pelgrims heel rustig en geleidelijk verliep.

In de loop van de ochtend bleek de vaatwasser niet meer te werken. Tukker Theo heeft nog even contact opgenomen met onze technische man uit Twente. Maar, wonder boven wonder, eind van de middag hebben Tukker Theo en Piet nog eens een ernstige blik op de vaatwasser geworpen, ze hebben

deze een extra schouderklopje gegeven en wat energie ingestraald waarna - tot onze grote vreugde – de vaatwasser besloot weer gewoon zijn werk te verrichten.

Maandag 13 juni 2016

Helaas: een grauwe grijze dag met af en toe forse buien. De pelgrims kwamen onder de modder binnen, en maakten dankbaar gebruik van de wasserij.

Het rode koord wat altijd voor de trap naar boven hangt was om onverklaarbare redenen verdwenen, maar Marisol heeft een prachtig koord gemaakt, goed zichtbaar, met een belletje eraan zodat zij – ook als het druk is rondom de kist – kan horen dat pelgrims stiekem naar boven gaan voordat het twee uur is.

Nadat Yvonne 's morgens onze bestelling had doorgegeven werden de boodschappen netjes door Pablo in de keuken gebracht. Er was een extra kist kersen, waarvan wij helaas de helft meteen konden weggoeien omdat die al beschimmeld was, en twee kisten aardbeien die Pablo - na een bedenkelijke blik op deze kistjes - zelf al besloot mee terug te nemen. Maar er bleef genoeg lekkers over, we komen zeker niet om van de honger.

Het wel of niet geven van slaapzakken blijft in ons team een discussiepunt. Er was geen overeenstemming dus ieder handelt naar eigen goeddunken.

Even na tien uur is een jonge Engelsman in de Comedor gaan zitten met een grote fles whisky. De fles hebben we geconfisqueerd en hem gezegd dat hij nu moet gaan slapen en de volgende ochtend om 6 uur de fles kan terugkrijgen. Na enige druk lukte het om hem naar boven te krijgen.

Een andere pelgrim vroeg om vijf voor tien wijzend naar de Comedor of daar de cafetaria was want hij wilde nog een drankje bestellen. We zijn echter geen hotel dus werd hij naar zijn bed verwezen.

Verder nog pelgrims die om 10 uur nadat het licht uit is, Janine haar rondje heeft gemaakt en de muziek heeft gespeeld nog beneden gaan rondzwerven of bellen of wherever gaan zitten met de mededeling dat ze geen slaap hebben. Eén Amerikaanse dame beklagde zich dat zij zich niet naar bed liet sturen, ze was toch geen kind .....

Babs' ervaring werd ingezet voor blaren van pelgrims en onze onfortuinlijke Hospitalero Theo.

Dinsdag 14 juni 2016

De dag begint alweer met regen. Theo werd door Joop naar het Centro de Salud gebracht. Om tien voor 9 was er nog een Chinees met een enorme rugzak die om onverklaarbare redenen aan de aandacht van de Hospitaleros was ontsnapt en die dacht dat hij pas voor 9 uur de herberg hoefde te verlaten. De schoonmakers waren woedend. Ook was er een rugzak en schoenen in het schoenhok achtergelaten die we nu bij de EHBO hebben gezet.

De dag verliep verder vrij rustig. Lunch om 12.45 uur beviel beter omdat we zo ook het dessert konden opeten. Koffie en thee aldaar na afloop lukt niet qua tijd.

Theo's onderbenen zijn ingezwachteld en antibiotica en pijnstillers en regelmatig met de benen omhoog moeten het genezingsproces bevorderen. Hij moet wel de volgende dag weer terugkomen voor inspectie. Theo heeft dus met benen omhoog appels geschild voor de appelmoes. Verder doet hij qua bezigheden niet voor de anderen onder. Een heerlijke kerriesoep vandaag voor het diner.

Een pelgrim met het uiterlijk van een zwerver bleek toch echt een heuse Amerikaanse pelgrim te zijn op blote voeten. Hij was verrukt van de kelder en het mooie uitzicht bij de toiletten. Een pelgrim weigerde zijn bergschoenen uit te doen en mocht dus van Joop absoluut de trap niet op. Uiteindelijk gaf hij toe. Even later wilde hij in de wasruimte zijn bergschoenen wassen alwaar hij wederom op een onverbiddelijke Joop stuitte. Met gebaren maakte hij duidelijk dat hij Joop een vierkante kaaskop vond. Afsluiting verliep prima. 8 pelgrims in de kelder. Tukker Theo dacht aan het eind van de gang na 10 uur toen hij beneden telefoneerde nog twee pelgrims bij het zitje te zien, maar dat bleek de weerspiegeling te zijn van hemzelf en Yvonne. Je zou maar denken spoken te zien.

Woensdag 15 juni 2016

Yvonne kreeg een zoen bij het afscheid van de zgn. Amerikaanse zwerver die nu op sandalen liep. Die dag geen blote voeten dus. Pelgrims hebben er nog niet zo veel zin in om te vertrekken. Janine en Piet waren speciaal vroeg voor hen opgestaan maar troffen maar weinig pelgrims aan. Iedereen omstreeks 8 uur toch echt de deur uit gekregen. Tonny belde en kreeg Yvonne en daarna Janine aan de lijn. Hij raadt aan de eetzaal echt op slot te doen om 10 uur. Joop met Theo weer naar de dokter. Been ziet er wat beter uit maar wel volgende dag terugkomen. Ziet ze wat in Theo zelf? Weer is niet denderend, soms breekt even de zon door maar het is gelukkig wel droog. In de middag echter afwisselend regen en zonneschijn. Tukker Theo heeft de geneugten van het werken in de wasserij ontdekt. Veel Amerikaanse pelgrims, ook gezinnen met hun kinderen. Een jongeman uit de USA waarvan zijn rugzak niet meegekomen was met de vlucht hebben we ontzettend blij kunnen maken met wat kleding van de tafel met gevonden voorwerpen. Een rustige dag zonder verdere bijzonderheden. Alle pelgrims op tijd binnen en op bed.

Donderdag 16 juni 2016

Een dag met een fantastisch begin: Don Valentin had gisteren aangekondigd dat hij om 10.30 uur een rondleiding zou geven dus wij stonden allemaal vol verwachting klaar. Joop heeft Theo voor die tijd naar Burguete gebracht voor de dagelijkse controle van zijn voeten en Joop was gelukkig ook bijtijds terug om alle bijzondere dingen te zien die Don Valentin voor ons in petto had. Hij probeerde echt ons zoveel mogelijk te vertellen, in rustig Spaans zodat het toch enigszins te volgen was. Allereerst gingen we naar het museum en daarna naar de bibliotheek waar we een ongelooflijke hoeveelheid boeken zagen over allerlei onderwerpen, o.a. veel medische boeken over de medicinale werking van kruiden. Ook waren er schitterende, loodzware boeken, in leer gebonden. Wat een prachtige ruimtes, en wat bijzonder dat wij dit allemaal mogen zien! Daarna gingen we naar het archief, waar Don Valentin ons de 'boekhouding' door de jaren heen toonde en de zeer bijzondere documenten uit de 12^e eeuw die daar opgeslagen liggen. Vervolgens gingen we naar de 'leefruimte/woonkamer' waar we een flinke bel Patxarán en een "klooster" koekje aangeboden kregen. Don Valentin was erg geïnteresseerd in ons koningshuis, in het bijzonder in prinses Irene, die ooit getrouwd was met Carlos Hugo de Bourbon-Parma, de toenmalige pretendent van de Carlisten voor de Spaanse troon. Don Valentin is in Estella geboren, daar zijn de inwoners ook Carlisten, zijn hart ligt daar meer bij dan bij de huidige koning Felipe.

Toen we terugliepen na de lunch was het even een grote drukte in de Albergue; er was een groep scholieren uit Toulouse, die tamelijk druk hun slaappleats opzochten. Echter, hun lerares had de jongelui goed onder controle. Nadat zij hen de praktische zaken had uitgelegd, o.a. waar de douches waren en dat de jongens absoluut niet bij de meisjesdouches in de buurt mochten komen, volgde een donderspeech waarin zij de jongelui duidelijk maakte dat kletsen niet op de slaapzaal werd getolereerd, de andere gasten willen rust dus kletsen moet beneden. Waren alle leiders/leidsters van groepen jongeren maar zo kordaat!

Het weer was de hele dag redelijk, maar helaas: in de loop van de middag ontstonden er fikse regenbuien die maakten dat vele pelgrims drijfnat en verkleumd binnenkwamen. Dan is het altijd zo jammer dat juist degenen die nat en koud zijn op een gegeven ogenblik naar de kelder moeten, waar zij buiten moeten douchen en toiletteren. Maar zo is het leven van een pelgrim, het kan meevallen maar ook flink tegenvallen.

In de wasserij ontstond topdrukke, iedereen wilde zijn/haar spullen schoon en droog hebben. Hans Perik nam ondertussen contact op en bood aan dinsdag hiernaartoe te vliegen om de motor van Theo naar Nederland te rijden. Zo ver is het nog niet, Joop brengt Theo iedere dag naar de dokter in Burguete, zijn benen worden dagelijks ingezwachteld en het is nog niet te zeggen of Theo volgende week al dan niet zelf terug kan rijden naar Nederland.

We blijken twee fantastische keukenprinsessen in ons midden te hebben, die met veel fantasie met de dingen die in de kasten voorradig zijn de meest geweldige hapjes maken. Zo hebben we een heerlijke kerriesoep gehad, een erg lekkere wortelsoep, gisteren tomatensoep en vanavond een bietensalade met sardientjes.

Voor het eerst werd vanavond de overloop in gebruik genomen; daar lagen twee pelgrims te slapen.

Er komt een Italiaanse dame met “een probleem” bij de kist. Op twee van hun vier bedden op de 1^e etage ligt vreemde kleding. Collega's dachten aan verkeerd door ons teruggebracht wasgoed. Janine loopt mee voor controle. Daar aangekomen zag ze dat er IN deze kleding ook nog twee Spaanse jonge fietspelgrims zaten. Dat had ze niet verteld. De heren hadden bedkaartjes voor de Sótano. Ook zeiden ze dat ze niet wisten dat de bedden genummerd waren. JA JA.....dat zal wel! Ze zagen er niet verstandelijk beperkt uit. In de Sótano werden ze gniffelend door hun vrienden begroet.....het plannetje was mislukt!

Vrijdag 17 juni 2016

De groep Franse jongelui van gisteren krijgt een 10 met een griffel. Zij lagen gisteravond ruim voor 22.00 uur rustig in hun bed, zij stonden vanmorgen om 6.30 uur op de binnenplaats in een cirkel te mediteren en vertrokken ook rustig. Bij het schoonmaken bleek tevens dat het gedeelte van de slaapzaal waar zij hadden gelegen brandschoon was achtergelaten. Geen rommeltjes, geen papiertjes, de kussens lagen keurig opgeschud op hun plek, het leek er zelfs op dat zij hun lakens hadden gladgetrokken. Waren alle groepen jongeren die hier slapen maar zo gedisciplineerd.

Eén Hospitalero – niet nader bij naam genoemd – was vanmorgen voor het ontbijt al erg enthousiast aan de slag gegaan: hij had van 16 bedden de lakens afgehaald. Helaas, hij kwam er te laat achter dat hij dat op de eerste verdieping had gedaan, waar de lakens al verschoond waren, dus hij had een extra taak: de lakens weer om de matrassen trekken.

De lunch is vanaf vandaag bij La Posada, dat was een positieve verrassing. Een ruime keuze uit gerechten die toch nét even iets specialer zijn; ook de ambiance in de eetzaal van La Posada is prettiger dan die in Casa Sabina.

Onze onfortuinlijke Hospitalero Theo wordt nog steeds iedere ochtend door Joop naar Burguete gereden voor controle en inzwachtelen in het Centro de Salud. Morgen en overmorgen mag hij wegblijven, hij heeft ‘vrij’ tot maandag. Hij heeft de opdracht meegekregen minder te lopen en meer met zijn benen omhoog te zitten. Af en toe bemant hij een uurtje de kist, hij helpt de koks bij het bereiden van de avondmaaltijd door appels te schillen (en commentaar te leveren), brengt 's middags koffie en thee rond en maakt zich – ondanks de verplichte rust – op verschillende manieren toch nuttig.

Een Amerikaan meldde zich met een klacht over stank op de 2^e etage. Yvonne liep met hem mee om te kijken wat er aan de hand was. Onderweg zei hij dat het om heren ging die zich kennelijk niet hadden gedoucht en een enorme zweetlucht verspreidden. De betreffende pelgrims bleken niet in hetzelfde kabinet als de Amerikaan te slapen maar daarnaast. Een Nederlandse vrouw die ook bij de Amerikaan sliep zei dat het in hun kabinet niet te ruiken was maar wel als je langs het volgende liep. De Amerikaan begreep wel dat Yvonne de 3 rustende heren moeilijk onder de douche kon zetten en dat dit nu eenmaal kon gebeuren in een pelgrimsherberg en zou kijken of er een spuitbus was om de lucht te verdrijven. Ze heeft een raampje bij de heren opengezet. Dit ritueel loste alles op.

Een zenuwachtige Amerikaanse oma met haar onverstoorbare smartphone kijkende Spaanse kleinzoon van 14 lopen samen de Camino. Het is haar oudste kleinzoon van 5 kleinkinderen van haar dochter die met haar Spaanse man in Sevilla wonen en waarvan ze tot haar grote geluk toestemming had gekregen om hem mee te nemen.

Een doorweekte Portugese pelgrim geeft bij de kist zijn bril aan Hermien, die hem zorgvuldig schoon en droog poetst. Als ze de bril teruggeeft zegt hij dat het niet zijn bril is, maar een gevonden exemplaar dat hij alleen maar wilde afgeven. Hermien schiet in de lach en klapt dubbel.

Tukker Theo vond een vrouwelijke pelgrim/ Illegale Hospitalero/asielzoekster? in zijn bed. Daar hij dit wel aangenaam vond mocht ze blijven slapen.

Zaterdag 18 juni 2016

Bij het ontbijt besproken wat te doen met de illegale Hospitalero/pelgrim/asielzoeker? Geen Credencial, geen identiteitskaart, ze staat niet op onze lijst, ongunstige ervaringen hiermee in het verleden, en nu liggen er vijf mensen boven in de vertrekken van de Hospitaleros. Ze doet geen flikker, ligt maar te liggen. Echter Tukker Theo is wel erg op haar gesteld geraakt. Besloten is dat ze mag blijven zolang ze zich rustig houdt.

Bij nadere controle blijkt dat ze niet alleen haar documenten niet op orde heeft, ook lichamelijk gezien is er iets merkwaardigs. Het blijkt dat ze ondanks haar levendige uitstraling niet merkbaar ademt en een hartslag van nul heeft. Ze heeft geen eetlust en het is de vraag of haar spijsvertering wel werkt. Persoonlijk stel ik vast dat ze als orgaandonor van nul en generlei waarde is. Voor Tukker Theo vormt dit geen enkel beletsel om enthousiast over haar te praten.

Babs vindt een mooi grijs vestje met €16 erin. Kijk zegt ze: "Dit is van een Nederlandse want er zit Nederlands geld in". Ach ja.....!

Een jonge Nederlandse uit Utrecht meldt dat ze net haar Masteropleiding Toeristisch Management (of zoiets) heeft gehaald. Ze wil hier pinnen, want ze heeft geen contant geld bij zich en vind het raar dat pinnen niet mogelijk is. Wij verbazen ons dat je met zo'n studie achter de rug kunt denken dat je op de hele wereld met een stukje plastic kunt betalen. Onze Joop was zo goed om haar naar Burguete heen en weer te rijden om wat geld bij de bank uit de muur te trekken.

Ondanks dat onze asielzoekster zich rustig houdt en uit het zicht leek te blijven van de goegemeente heeft ze toch gezorgd voor internationale commotie. Ons alert Roncesvallesbestuur, zich goed bewust van haar verantwoordelijkheid en beducht dat de pers er lucht van zou krijgen, want dan zijn de rapen gaar in deze roerige tijden waarin de instroom van asiel- c.q. gelukzoekers toch al een hot item is, greep de telefoon om zich nader te laten informeren. Waren hun instructies misschien toch niet duidelijk genoeg? Vergde dat bijstelling? Moest de aangestelde Jefe de Emergencia op non-actief gesteld worden en door een meer strikt persoon vervangen worden? Wij stelden de magistraten uit het verre Holanda hopelijk gerust en beloofden hen een foto van de desbetreffende persoon te sturen zodat zij konden nagaan of deze persoon een veiligheidscheck kon doorstaan en haar aanwezigheid, in ieder geval in deze hospitaalperiode tot en met as. vrijdag gedoogd mocht worden.

Tukker Theo kreeg het door al deze commotie toch ook wel wat benauwd en hoopte dat zijn prille liefdesrelatie met zijn vriendin in Nederland er niet door aangetast zou worden.

's Avonds 2 minuten voor 10 uur kwamen er nog een Britse jongen en oude Franse man met zware rugzakken binnen. Ze kwamen lopend vanaf 11 uur vanuit les Aldudes, hadden nog geen pelgrims-paspoort en wilden nog graag een bed. De hele dag in de regen lopen was zeker geen pretje geweest. Het waren echter geen pelgrims maar lopers die de GR door de Pyreneeën volgden.

Zondag 19 juni 2016

Het weer is iets beter, maar zo nu en dan een miezerig regentje laat zich nog wel gelden. De temperatuur is ook nog niet wat het wezen moet. Toch ging een van ons nog even naar Ibañeta alwaar ze een 30-tal gieren/adelaars vanaf Spanje naar Frankrijk zag vliegen, misschien hopen op beter weer? In ieder geval een fantastisch gezicht.

In La Posada is de communicatie niet helemaal up-to-date. Bij het halen van het menu werd gezegd dat we in de herberg moesten betalen en reserveren. Maar de aanhouder wint zodat we uiteindelijk toch kregen wat we wilden. En in Casa Sabina dachten ze dat we daar nu kwamen eten en hadden ze zowaar al het menu kant-en-klaar voor ons opgeschreven wat de voorgaande week nog wel eens op zich liet wachten. In La Posada werd desgevraagd gezegd dat thee of koffie na afloop lunch voor eigen rekening is. We hebben nog geen tijd gehad om dit uit te proberen.

Veel Japanse pelgrims. Zou dit komen omdat meerdere Nederlanders, lid van het genootschap, de 88 tempelsroute in Shikoku hebben gelopen en zo de Spaanse Camino onder de Japanse aandacht hebben gebracht?

Bij de avondronde van Janine, waarbij zij elke pelgrim hoogstpersoonlijk welterusten kust, komt een Amerikaanse jonge vrouw op de 2e etage naar haar toe om haar te vertellen hoe fantastisch het hier is, het is hier 'a heaven for pilgrims' waarna zij Janine een kus geeft op beide wangen. Bij de evaluatie tijdens het drinken van wijn en Patxarán brengt Janine deze complimenten over aan Tukker Theo en Piet, de trouwe schoonmakers van die etage. Zij vragen haar waarom zij hen er niet bij heeft gehaald voor die dankbare kussen. Janine is gewaarschuwd dat Tukker Theo en Piet in het vervolg de kussen graag zelf in ontvangst nemen.

Sommige Spanjaarden hebben echter zo hun grief. De een omdat ze ook voor een stempel een heel formulier moet invullen, een ander omdat de was niet op de door haar bestelde tijd klaar was. Het bleek dat ze met een schone broek naar de mis had gewild en dus al haar broeken in de was had gedaan en de was met een omslag van handdoek had afgeleverd.

Om 17.45 uur komt een niet-zo-piepjonge Fransman binnen. Hij ziet er weliswaar vermoeid uit, maar zeker niet 'uitgewoond'. Hij vertelt desgevraagd dat hij vanuit Pamplona is komen lopen. Uit Pamplona? Dat is 47 kilometer! Ja, uit Pamplona. Hij was vanochtend om 6 uur gestart, en heeft het dus in minder dan 12 uur gelopen!

Maandag 20 juni 2016

Tijdens het ontbijt constateren wij met enige ergernis dat de sleutelbossen, waarvan ons was toegezegd dat ze allemaal hetzelfde zijn en zorgvuldig zijn dichtgelast, vrijwel allemaal verschillend zijn. Er blijken bossen te zijn met 8, 9, 10 en 11 sleutels. Ook hebben wij de afgelopen dagen gemerkt dat de loper voor de lockers alleen past op de lockers op de 1e etage. De lopers voor de lockers op de 2e etage blijken in de kist te liggen, aan een apart bosje. Op zich geen probleem, maar altijd handig als we dat van tevoren hadden geweten, het scheelt heel wat zoek- en probeerwerk.

Een Nederlandse vrouw die met haar vriend op de fiets was raakte vanmorgen volkomen in paniek: zij was haar fietssleutel kwijt. De complete rugzak werd doorzocht, en nogmaals doorzocht, alle tasjes, zakjes en ritsjes gingen open, maar nergens was het sleuteltje te bekennen. Joop zei dat het misschien in haar regenjack zat: het goot gisteren immers pijpenstelen toen zij binnenkwam, dan is het een logische gedachte dat je dan je sleuteltje even in de zak van je regenjack stopt. 'Nee, ik stop nooit iets in de zak van mijn regenjack' was het antwoord. En weer gingen alle zakjes, tasjes en ritsjes open

waarbij de paniek toenam. Ze vroeg in paniek of ze hier nog een nacht kon blijven slapen, ze kon immers niet verder op de fiets. Joop drong nogmaals aan in de zak van het regenjack te kijken ..... de rest is geschiedenis:-)

Eindelijk eens een dag met warm en stralend weer. Ondanks de aankondiging o.a. op facebook hoeven de pelgrims zich nog steeds niet te identificeren. De nieuwe door Marisol aangekondigde formulieren zijn er ook nog niet. Misschien moeten de oude eerst op. Sommige pelgrims hebben de aankondiging kennelijk al gelezen en tonen spontaan hun paspoort.

Een slechtiende haast blinde pelgrim. Hij wordt liefdevol door mede pelgrims in zijn kabinet meegenomen naar het diner. Hoe deze man alleen de Camino kan lopen is ons een raadsel. Ook vandaag weer gezinnen met kinderen. Ongelooflijk zoals die kinderen vanaf 7 jaar de berg over kunnen komen.

Dinsdag 21 juni 2016

Het is een stralende dag, de pelgrims gaan bijna allemaal bijtijds op pad, dus al voor het ontbijt kan er flink geschuierd worden. Een aantal Hospitaleros gaan na het ontbijt en de schoonmaakwerkzaamheden onder leiding van Yvonne – die hier de omgeving op haar duimpje kent – een mooie wandeling maken. De overgebleven Hospitaleros genieten op hun manier van het heerlijke weer, op het terras van Casa Sabina.

Ook komt er een telefoontje vanuit Nederland inzake de verwarring over de sleutelbossen die niet compleet zijn. Tonny geeft uitleg over zaken waar wij niet van op de hoogte waren.

Sommige Spanjaarden vragen of we Duitsers zijn. Als dat niet het geval blijkt te zijn verandert vaak hun houding. Misschien moeten we onze nationaliteit meer duidelijk maken, bv. een Hollands vlaggetje op onze rode Hospitalerovestjes. Maar niettemin blijven er Spanjaarden die er moeite mee hebben dat wij hun rappe Spaans niet altijd (snel) genoeg verstaan. Maar misschien zouden wij in Nederland ook wel zo reageren als we in een Nederlandse herberg door gebrekkig Nederlands begrijpende Polen worden ontvangen.

Vandaag 10 tentjes op ons grasveldje. Sommigen willen langer blijven maar worden verwezen naar camping Urobi 4 km. verderop. Na sluitingstijd nog 5 vermoeide Amerikanen die om 12 uur in St.-Jean met hun tocht over de bergen zijn begonnen en hier om 22.15 uur aankwamen.

Tonny belde om ons te informeren hoe het zat met de sleutels. Er zouden ergens door Eburne extra sleutels aangemaakt zijn en ergens neergelegd zijn. Wij blijven zoeken. Met succes. In een van de onderste laden in een grote plastic ladedoos met opschrift zowaar 2 plastic zakjes met sleutels voor de lockers van de 1^e resp. 2^e en 3^e etage. Ook is op een lijstje boven het sleutelrek in de keuken aangegeven (een zeer onduidelijk kopietje) welke sleutel bij welke deur etc. hoort.

Woensdag 22 juni 2016

Wij worden wederom verblijd met een telefoontje van Tonny. Yvonne kan hem nu absoluut niet verstaan en geeft de telefoon over aan haar mede Jefe Janine die betere oren heeft. Tonny vertelt ons dat het klooster wacht op een scanapparaat alvorens van iedere pelgrim een identificatie te verlangen.

Ook vandaag stralend weer en erg warm. We houden ons kalm en rustig vandaag. Een grote nationale staking in Frankrijk wordt voor a.s. donderdag en de week daarna op dinsdag aangekondigd. Komen onze opvolgers nog op tijd? Maar zoals altijd regelt Jacobus dat wel dus maken we ons geen zorgen.

De sleutels van de lockers hebben we gevonden in een van de onderste laden in een grote vakjesdoos met opschrift Donativo, 2 plastic zakjes met resp. 6 sleutels voor die van de 1e verdieping en 10 sleutels voor die van de 2^e en 3e verdieping.

Een groep van 15 middelbare scholieren uit Californië komt aan, met hun leraar Spaanse taal, cultuur en geschiedenis. Het is de bedoeling dat ze tot Santiago doorlopen. Wat een ongelooflijke ervaring moet dat zijn voor jongeren, om zo - samen met een duidelijk gepassioneerde leraar - deze ervaring

op te doen! Janine heeft hen gemeld dat zij vanavond hoogstpersoonlijk zal controleren of iedereen om 21.55 uur in zijn/haar bed ligt.

Een groep Spaanse jongeren onder begeleiding van o.a. een priester arriveert omstreeks 21 uur. De groep heeft 24 plaatsen gereserveerd maar er verschijnen er 22. Dat klopt zegt de begeleider. Een heeft afgezegd en de priester zal wel in het hotel zijn blijven slapen. Ze zullen de volgende dag gaan fietsen tot Burgos. Ze hebben geen idee dat ze in een pelgrimsherberg hier slapen. Velen moeten dus nog een Credencial kopen. Sluittingstijd om 22 uur scheidt verbazing. Sommigen zeggen we blijven nog wel even een half uurtje op de cour. Als ze buiten willen blijven slapen is dat ok natuurlijk. Het is ook een warme nacht. Dat is echter toch ook niet de bedoeling. Janine maakt even na 22 uur nog een extra rondje, blijft nog wat surveilleren – vreemde ogen dwingen en de begeleiders werpen haar een dankbare blik toe - en rapporteert uiteindelijk dat alles nu rustig is.

Een Spaanse opa met zijn 12 jarige kleinzoon die in het hotel slapen willen een stempel in hun prachtige stempelboeken en ook een Credencial. De kleinzoon oefent zijn Engels op ons waarvoor we hem uitbundig complimenteren en opa kijkt glunderend toe.

Donderdag 23 juni 2016

Vandaag brak de dag aan waarnaar alle Hospitaleros (behalve Yvonne) zo lang naar hebben uitgekeken. Yvonne is dit jaar voor de tiende keer hier Hospitalero, en zoveel toewijding voor de pelgrims moet absoluut worden beloond. Met een smoesje hadden wij Yvonne gezegd dat wij vanochtend liever hier koffie wilden drinken, en terwijl Yvonne even weg was werd het hospitaleerverblijf versierd met ballonnen, een vers veldboeket op tafel, er werd een kroon van veldbloemen gevlochten, haar stoel werd op een verhoging gezet, tien kaarsjes brandden, kortom: het was feest!

Vervolgens zongen wij uit volle borst Yvonne het volgende lied toe. Dit lied was de dag ervoor ingestudeerd onder een boom bij de parkeerplaats. Passerende pelgrims keken vol verbazing toe. Wij hopen dat wij hen niet hebben afgeschrikt om hier te overnachten

.....

Muziek: op de melodie van 't is moeilijk bescheiden te blijven
Tekst: Babs Oosterwijk.

REFREIN

*'t Is moeilijk bescheiden te blijven wanneer je zo bent als Yvon
Zo stoer, zo charmant en zo aardig, maar soms ook zo zonder pardon.
Je denkt als je haar zo ziet lopen: daar gaat een geweldige vrouw.
Tien jaar ben je Hospitalera, daarom dus dit liedje voor jou!*

Je bent altijd vroeg uit de veren, het liefst al voor zeven uur;
met Pledge en met stoffer en zwabber maak je pelgrims het leven vaak zuur.
Je jaagt ze al vroeg van hun bed af, dat vindt soms een pelgrim niet fijn;
maar jij kent toch echt geen genade, de deur moet om acht uur dicht zijn!

Je maakt dan een lekker ontbijtje, een ontbijtje voor ons allemaal.
We krijgen een heerlijk zacht eitje, zonder eitje is het zo kaa-aal.
Je maakt voor jezelf dan een papje, met blender ga je flink in de weer;
dan noten en fruit in je bakje, veel kabaal is het iedere keer.

Yvonne jij spreekt alle talen, tien jaar zit je nu in de kist,
waar pelgrims hun stempeltje halen, geduldig maar ook heel beslist.
Wij mogen geen dekens uitlenen, slaapzakken te koop in vitrien
Toch geven we stiekem een deken, maar dat mag jij even niet zien:-)

Yvonne, jij kent de omgeving, je wandelt er lustig op los.
Je kent ieder plekje en paadje, en wijst ons de weg door het bos.
De Shikoku heb je gewandeld in het verre en mooie Japan.
Je liep daar 1200 kilometer, je kunt er dus echt wel wat van.

Je hebt al heel lang slechte oren, draagt dus een gehoorapparaat
Je kunt daarmee ons beter horen, er is niets wat jou dan ontgaat.
Wij moeten wel duidelijk praten, anders hoor je niet wat ieder zegt.
Wij hebben dat nu in de gaten, zo komt 't op pootjes terecht.

Yvonne, jij hebt één verslaving, een verslaving aan kruidenthee.
Daarbij snoep je graag chocolade, daar verwennen ze jou héél erg mee.
Je wilt ons ook heel graag verwennen, brengt de thee naar ons allemaal;
Al zijn we beneden in 't washok, want zonder thee is het wel heel erg kaal.

Je hebt in 't klooster een kamer, waarin jij heel vaak mediteert.
't Is veilig achter vijf sloten, je privacy gegarandeerd.
Je slaapt daar heel chique bij de paters, pas op dat je hen niet verleidt!
Want lieve Yvonne, geloof ons: wij willen aan hen jou niet kwijt.

Bij Sabina daar gingen we eten, Posada is nu weer aan bod.
Door 't menu voor ons te vertalen, komt 't goede bij ons op het bord.
Jijzelf kiest stevast voor een visje; vlees eten, dat vind je niet fijn.
De beesten wil jij altijd sparen, vegetariër dat wil je zijn.

Je praat soms met ons over vroeger, hoe rustig het allemaal was.
Geen mobieltjes, geen iPads, geen laptops, techniek kwam er niet aan te pas.
Je hebt af en toe wel eens heimwee, naar die eerste, eenvoudige tijd;
Maar helaas, ook die lieve Patxi, verblijft nu in de eeuwigheid.

Je kunt heel goed evalueren, je gaat dan het kringetje rond:
wat ging goed, wat was er vervelend? Je wilt 't horen uit iedere mond.
Je kunt prima luist 'ren en praten, daarvoor heb je heel veel talent.
We hebben heel goed in de gaten, dat je een super 'Jefe' bent.

Yvonne, je houdt van een geintje, en doet met plezier hieraan mee.
Je schrijft dan een cryptisch verslagje, het bestuur denkt dan angstig: 'Oh jee!'
Wij hebben voor jou onze Netty, jij mag haar vanavond in bed.
Maar als je dat echt niet zou willen, mag ze ook op de stoel neergezet.

REFREIN

*'t Is moeilijk bescheiden te blijven wanneer je zo bent als Yvon
Zo stoer, zo charmant en zo aardig, maar soms ook zo zonder pardon.
Je denkt als je haar zo ziet lopen: daar gaat een geweldige vrouw.
Tien jaar ben je Hospitalera, daarom dus dit liedje voor jou!*

Yvonne hield het niet droog:-)

Daarna een fotosessie met Marisol en moesten we nu toch aan haar melden dat we een clandestiene logee hadden gehad op de tweede etage. Marisol ook de beroerdste niet besloot haar te accepteren maar vond wel dat ze een wat actieve rol moest gaan spelen dus werd ze aangesteld als inspectrice op het algehele inschrijfgebeuren. Ze kreeg een zodanige plaats dat de pelgrims toch over het algemeen al verdwaasd door hun tocht niet in de gaten kregen dat ze van redelijk bovenaf in de gaten werden gehouden.

Na deze lofzang ging ieder zijns weegs en ontmoette elkaar wederom bij Casa Sabina en La Posada. 2 nieuwe Hospitaleros arriveerden. La Posada liet ons weten dat ze graag onze keuzemenu's uiterlijk om 12.15 uur wilden ontvangen zodat ze ons binnen de tijd een heerlijke maaltijd konden geven en de Hospitaleros zich niet hoefden te haasten alvorens aan hun taak te beginnen.

Het stralende weer veranderde in de loop van de avond. Koel en mistig weer omhult Roncesvalles weer. De Hospitaleros die naar de mis waren geweest kregen na afloop een knuffel van Frater Valentin.

Een Spanjaard die niet tevreden was met zijn bovenbed ging gewoon ergens anders liggen op een benedenbed maar een wakkere Lex met 4 hupse meiden verwees de man naar zijn eigen bed en naar Marisol als hij zijn bedticket wilde omruilen.

Marisol heeft nieuwe ontbijttickets van plastic.

Babs maakte, geïnspireerd door een dessertkeuze bij La Posada heerlijke gebraden en gevulde appeltjes. Inmiddels arriveerden nog 2 nieuwe Hospitaleros van de nieuwe ploeg. Ze zullen de nacht doorbrengen in de winterberging met extra slaapzakken want het werd koud daarbinnen.

Op de valreep komt er een Kroatische vrouw hinkend binnen met een soort boodschappenkarretje beladen met zware spullen. Het karretje kan niet ingeklapt worden. De laatste 5 uur zijn er een paar meisjes bij haar gebleven om haar te helpen lopen. Babs constateert een overbelasting van de voet en dat ze naar de dokter moet de volgende dag. We leggen haar op de derde verdieping vlak bij de toiletten.

Vrijdag 24 juni 2016

De Kroatische vrouw ligt biddend en lezend in haar bijbeltje op haar bed. Met behulp van Yvonne en Babs naar beneden en bij Mariabeeld neergezet. Ze wil absoluut niet met de bus en een taxi is te duur. Elke meter naar Santiago wil ze lopen. Bij het ontbijt besluiten we dat Joop en Babs met haar naar Centro de Salud zullen gaan om daar door een dokter te laten beoordelen wat ze moet doen. De dokter heeft haar een injectie gegeven en gezegd dat ze 3 dagen moet rusten. Helft van haar bagage moet weg. Ze moet lopen op asfalt met het karretje

en als het niet gaat onmiddellijk 112 bellen. Marisol geeft geen toestemming dat ze hier mag blijven.

En zo eindigt dan onze laatste dag. Mistig maar in Burguete zou de zon schijnen. We waren een groep van rekkelijken tot rechtlijnigen, stoïcijnners tot wat heter gebakerden, van koks tot fijnproevers, van verslagschrijvers tot lezers, van breedsprakigen tot to-the-pointers, van vroege vogels tot wat langer uitslapers, van vleeseters tot vegetariërs, van glimlachers tot bulderend lachers etc. Maar allen met het hart op de juiste plaats met een open mind en een luisterend oor, met humor, en altijd bereid tot hulp aan pelgrims en hun collega's. En elke dag hebben we met elkaar vreselijk kunnen lachen. Kortom een heel schilderspalet van menselijke kwaliteiten.

Periode 8: vrijdag 24 juni t/m vrijdag 8 juli 2016

Hospitaleros: Gerard van der Werf, Inge Egmond, Thea van Dijk, Jan Groen, Ellen Smid-Pouwer, Jan de Bruijn, Janka Kortland, Rinus Riemens

Aantal pelgrims: 2.768 (2015: 3.088)

V.l.n.r.: Marisol, Gerard van der Werf, Ellen Smid, Rinus Riemens, Janka Kortland, Thea van Dijk, Inge Egmond, Jan de Bruijn

Vrijdag 24 juni 2016

Om 11.30 uur iedereen weer aanwezig, na een overdracht bijeenkomst krijgt Jan Groen bericht dat zijn vrouw plotseling wordt geopereerd en besluit hij terug te keren naar huis. Dus we zijn de eerste week met zijn zevenen. Verder de eerste dag rustig verlopen, totaal 222 pelgrims onderdak gegeven, de meesten nat van de regen.

Zaterdag 25 juni 2016

Transport van de bagage neemt ernstige vormen aan, vanmorgen 20 stuks. Je blijft heen en weer lopen met de mensen die hun rugzak willen laten vervoeren. Vandaag komt er een groep jongeren op het Campamento kamperen. We hebben de sanitaire units geopend. Ook vandaag veel regen. 's Middags kwam er een japanner die zijn rugzak in Orisson had staan en dat deze pas zondag zou worden opgestuurd. Hij wilde de rugzak direct ophalen en dus werd voor hem een taxi besteld waarmee hij naar Orisson ging. Dat kostte hem € 60. Verder was het rustig, 166 pelgrims in huis.

Zondag 26 juni 2016

Het is eindelijk weer eens droog. 's Middags ontdekten we een hondje bij 2 pelgrims. Ze zeiden dat ze hadden gereserveerd en via mail hadden geschreven over het hondje. In de herberg geen honden, dus we hebben hen toch nog een bed geboden in de voormalige fietsenstalling.

Tijdens de pelgrimsmis is er een groot Frans koor dat de mis met muziek opluistert.

Een Italiaanse pelgrim met nauwelijks haar vraagt of er een föhn is. Het antwoord van Gerard, "dit is geen hotel".

Op de eerste etage waren een stel pelgrims met hun yogaoefeningen bezig, Inge sloot zich bij hen aan en stelde nog andere oefeningen voor. Twee pelgrims, die vermoeid over de col kwamen, wilden met de kaart betalen want ze hadden niet genoeg contant geld in de zak. We stelden hen voor naar hotel Roncesvalles te gaan om te gaan eten en meer geld te pinnen zodat ze hun bed konden betalen. Om 22 uur hebben we ze niet meer gezien. 190 pelgrims.

Maandag 27 juni 2016

Toen we vanmorgen de fietsenstalling openden lag er een man onder de poort te slapen die we later maar een stuk brood en een appel hebben gegeven. Een stel jonge mensen met een baby van een paar maanden hebben we een plaats gegeven in de overloop. Later nog een slaapzak gegeven want de baby had het koud.

En toen verder in de middag kwam er een pelgrim met een ezel, het was dus niet Jozef, maar een Fransman die op de terugweg was van Santiago. De oudste pelgrim die we vandaag mochten verwelkomen was 92 jaar! 162 pelgrims.

Dinsdag 28 juni 2016

Vanmorgen na sluiting werd er aan de deur gebeld toen we aan het ontbijt zaten. Inge ging naar beneden en volgens haar stonden daar Jozef en Maria met Jezus. Het was het jonge stel met de baby die de slaapzak kwamen terugbrengen. 200 pelgrims.

Woensdag 29 juni 2016

Een Koreaan komt een plastic zak vragen. Ik dacht om zijn bagage op te sturen echter hij vond langs de Camino zoveel rommel dat hij besloot onderweg deze rommel op te pakken en bij de volgende Albergue weer af te geven. Via Eburne worden donderdag nieuwe lakens en slopen geleverd, we hebben een tekort, de kasten zijn leeg.

Om 20.30 uur komt er een Duitser de afwezigheid van 2 Duitse meisjes, Ingrid en Christel, melden die na hem uit St. Jean zijn vertrokken. Hij had ze nog niet gezien. Gelukkig blijken ze volgens de inschrijfformulieren binnen te zijn. 162 pelgrims.

Donderdag 30 juni 2016

De Hospitaleros worden zeer bedreven in het bedienen van de wasmachines, centrifuges en drogers. Zij overwegen verder hun carrière op dit gebied voort te zetten. In Winschoten wordt zelfs een W.W.U. opgericht, hetgeen de afkorting is van Winschoter Was Universiteit. Veder loopt alles op rolletjes, maar dat is ook te verwachten met zo'n top team. Mooie excursie gehad in het klooster. 124 pelgrims.

Vrijdag 1 juli 2016

Gerard heeft een snipperdag en gebruikt deze om een oude Spaanse vriendin op te zoeken. Dus extra hard werken voor de achterblijvers. Geen probleem, want de teambuilding is groots. Het stofzuigen onder de matrassen lieten wij maar even achterwege nu zijn toezicht ontbrak. Aan het einde van de dag keerde hij in de mist terug met spannende verhalen over het bezoek aan deze oude vlam. Verder ging alles routinematig zijn gang. Iedereen tevreden, wel jammer dat de ontbijtsessies zo stroef verlopen. Drukte van belang in verband met het weekend. 245 pelgrims.

Zaterdag 2 juli 2016

Weekend verloopt razend druk. Veel fietsers, veel Italianen. Mensen razend enthousiast over onze herberg, maar wel een paar mensen die klagen over het gebrek aan lakens en dekens. 's Avonds pelgrimsmis met koor. Een aanrader.

Een Spanjaard speelde gitaar en zong in de hal als bedankje voor al het werk wat wij deden. In de avond een bericht dat een Italiaanse oudere (ong. 65 jaar.....!) man moeite had Roncesvalles te bereiken. Bombero erop afgestuurd. Uiteindelijk een storm in een glas water. Apathisch kwam hij binnen en werd naar zijn bed geloodst. Eigenlijk niets aan de hand. Hij zou alleen nooit de Camino moeten lopen. 227 pelgrims.

Zondag 3 juli 2016

Vandaag is Gerard terug naar huis. Wij hebben heerlijke taart gehad en hem uitgewuifd. Een man van het eerste uur, wij kijken uit naar de volgende samenwerking.

Een verontwaardigde pelgrim vraagt Inge waarom het licht om 6 uur aangaat. C'est bizar. Haar uitleg wordt aangehoord maar hij blijft erbij; C'est bizar. De apathische man is ook vertrokken. Zijn vrouw had hem een hoed opgezet, een kaarsje gebrand in de kerk en plan B in werking gezet. Het valt op dat er heel veel Amerikanen zijn. Links en rechts hoor je `Yes Mem`. Wij hebben natuurlijk gevraagd waarom er zoveel meer zijn. Een van hen zei `De film The Way kun je via Netflix zien`. Onze vraag is hiermee beantwoord.

Een ander opvallend gegeven: Er zijn weinig Engelsen. Brexit op de Camino. Een paar jonge Engelen gevraagd naar Brexit. Een van hen zei: De ouderen hebben beslist voor de jongeren maar deze jongelui hadden zelf niet gestemd vanwege de Camino. En nee, ze waren niet blij.

Er zijn wel veel Denen. Er was een groep jongeren die in de Bordas hebben geslapen. Gereserveerd. Dat werkt wat gemakkelijker bij de inschrijving. We missen Toine natuurlijk als het woord Bordas valt en niet alleen met de Bordas! Toine, we missen je ook op andere momenten, o.a. met het tellen van het geld! 262 pelgrims.

Maandag 4 juli

Er wordt onweer voorspeld. Gelukkig komen niet alle weersvoorspellingen uit. Het ritueel van opstaan en vertrekken blijft boeien. Weinig woorden, veel gebaren en af en toe een vraag. Rondje langs de bedden en een paar vermanende woorden tot een groep Italiaanse vrouwen op 3. Het hele bed ligt nog vol en ze zijn moe. Das wel erg vroeg.

Samen ontbijten is een feestje. Er stonden bij aankomst zoveel eieren dat we vaak eieren met spek gegeten hebben. Kortom; eieren gekookt, gebakken, gepocheerd enz. Inge heeft de overdaad aangekaart bij Marisol. Voorstel is gedaan. Misschien kan de Jefe samen met Pablo een lijst opmaken met duidelijke hoeveelheden. Het blijkt dat elke groep op een andere manier omgaat met eten in de avond en vooral eten bestellen.

Mercedes gaat rond 17 uur de bedden langs om de mensen uit te nodigen voor de rondleiding van 18 uur. Dat werkt. Wij mogen ook aansluiten. Vooral de Knekelkelder maakt indruk. Het geoefende Hospitalera oog ziet natuurlijk bergen stof, maar poetsen hoeft daar niet.

Marisol spreekt een paar woorden Nederlands. Van Gerard leerde ze tjonge, jonge. Ze zegt het te pas en te onpas als ze ons ziet. Er is natuurlijk nog veel meer Nederlands te leren. We oefenen op 'lekker ding' en vertellen haar wat dat betekent. Als een charmante Fransman verschijnt zegt ze tegen ons: Tjonge jonge, lekker ding!! Ze leert snel! 199 pelgrims.

Dinsdag 5 juli

Deze morgen zat er een man langs de deur op zijn hurken, iets te roken uit een pijpje. Een uur lang zonder te bewegen. Rond half 8 waggelde hij naar de kelder (stoned!?!?). Bij de laatste ronde tegen 8 uur lag hij te slapen op zijn bed, compleet van de wereld af. Naar buiten gewerkt.

Vermoedelijk bedbugs. Gesignaleerd in een herberg in St. Jean. Persoon heeft dit zelf verteld en bij ons geslapen. Uit voorzorg heeft Jan de hele box verschoond en ontsmet. We wisten nog hoe het werkte. Er komen jongeren van 15 jaar met begeleiders. Ze zijn op de fiets en zitten onder de modder. We denken met enige zorg aan onze gedweilde vloeren. Ze eten in de eetzaal en gedragen zich keurig. Alles opgeruimd. Geen rommel en ook in de avonduren liep alles op rolletjes. De leiding had meer herrie als de jeugd.

Een Canadese moeder komt met haar zoon. Zoon heeft diarree en wij verstrekken een paar pilletjes. Moeder vertelt dat ze getraind heeft voor de Camino. Haar zoon niet, die was gezond, sportte veel en zijn conditie was geweldig. Enig leedvermaak van de moeder en van ons was voelbaar. Zoon lag ziek op bed, ondanks of dankzij goede conditie....., moeder was fit.

Een groepje dames zingt a capella in de waskelder. Heel mooi en passend in de sfeer. Rond de klok van 19 staan er mannen met ontbloot bovenlijf in boxershorts beneden in de hal. Als Hospitalera heb je natuurlijk wel het een en ander gezien maar dit was toch vreemde vertoning. Wat bleek? Ze sliepen in de kelder maar de deur van de douchecontainer was niet open. Vergeten te openen. Snel opgelost en gelachen om het tafereel. 259 pelgrims.

Woensdag 6 juli

Nog een paar dagen. In de tweede week komt het wisselen van de wacht regelmatig ter sprake. De tweede week is ook een korte week dus een beetje plannen kan geen kwaad. Rinus wil erg graag een rondleiding door de toren met Mercedes. Kan dat nog? Ja, er is nog een gaatje gevonden. Enkel Rinus kan mee want vanaf vandaag zijn we met 5. Ook Jan is vanmorgen uitgezwaaid door ons. Tandje bijzetten dus.

Het was een geweldige rondleiding volgens Rinus. Door de galmgaten gekeken, wat een uitzicht. Het hele klokkenspel bekeken. Alles is oud maar het werkt nog steeds. Rinus verzuchtte na afloop: Met zo'n vrouw zou iedereen wel willen trouwen.

We hebben te weinig lakens en slopen. Vooral met de slopen is het een probleem. We wisselen 2 boxen per afdeling tot we rond zijn en we wisselen natuurlijk ook als er smerige lakens of slopen zijn. Dan kan het gebeuren dat we moeten wachten tot er gewassen is. Er is aan gewerkt. Deze morgen kwamen er grote pakketten. Lakens volgens Pablo. Grote pakketten, keurig verpakt met daarin dikke doorgestikte matrasbeschermers. Foutje. Marisol legt contact. Verkeerde levering. Ook geen slopen. Moet van Pamplona komen maar dat zal over 10 dagen zijn want in Pamplona is het nu feest. De stierengevechten zijn begonnen. Het gewone leven ligt dan stil. Inge draagt rood en heeft ook een speciaal sjaaltje om, ter ere van het Pamplona feest, de Spaanse naam van het feest kan ik niet onthouden. 193 pelgrims.

Donderdag 7 juli

Vandaag was het zeer heet, 33 gr. En weinig wind. Al een paar dagen zetten we het gesneden stokbrood wat over is in de eetzaal. Het wordt gegeten en daar zijn we blij om.

Een Duitse zwerver met hond heeft buiten geslapen en probeert met iemand mee te liften naar Frankrijk. Hij betaalde 3 euro voor een douche. Voorlopig zien we hem hier nog overal verschijnen.

De ontbijtjes lopen goed. Vooral het 5 euro ontbijt van La Posada. Er zijn geen klachten meer over het eten of de bediening.

De meeste jonge mannen en jonge meiden willen wassen met de hand. Opdracht van mama of geen geld. Ze knoeien en smeren met zeep en water en na afloop knijpen en wringen ze. Mama zou dit moeten zien. Onze uitleg over de centrifuge en de Donativo horen ze aan en soms wordt het gebruikt. De wringer buiten wordt ook regelmatig gebruikt. Om 6 uur in de morgen gaat de kelder open en sommige pelgrims zijn zeer verontwaardigd, de was is niet droog. Dat had mama niet gezegd. We hebben regelmatig Italiaanse mama's in de kelder die bij hun was willen blijven. Dit op 30 en dat op 40 gr., dit licht centrifugeren en niet te heet drogen. We werken iedereen met lichte drang naar buiten en geven aan dat wij de experts zijn.

Avond, ruim over 10 uur. We zitten net aan de eerste borrel. Vreemde avond. De hele dag rustig, weinig pelgrims en vanaf 21 uur 3 gezinnen met kinderen. De laatste was een Japanse familie met 2 kindjes die geen woord Engels spraken en niets begrepen. De vertaal app bracht uitkomst. Tekst inspreken in het Nederlands en dan zag je het lachende gezicht van de Japanner. Om 10 uur wilde hij nog koken, de app zegt dat het niet mag. Stil zijn en gaan slapen. Morgenvroeg vanaf 6 uur mag hij koken. Hij heeft alles bij. We hebben hem de keuken laten zien. Een lach van oor naar oor. En heftig knikken. Hij heeft eten bij. Welterusten. Pelgrims, het zijn net mensen.

Roncesvalles, het was weer goed om hier te zijn. Tot de volgende keer.

Periode 9: vrijdag 8 juli t/m vrijdag 22 juli 2016

Hospitaleros: Ineke Blanker, Irma Gommers, Riek van Koevorden, Wil Matti, Ria Meutstege, Hans Olthof, Marion van Wingen, Ellen de Vries

Aantal pelgrims: 2.669 (2015: 3.087)

V.l.n.r.: Pablo, Ineke Blanker, Hans Olthof, Riek van Koevorden, Ellen de Vries, Marion van Wingen, Marisol, Ria Meutstege, Irma Gommers, Wil Matti

Vrijdag 8 juli

Vrijdag 8 juli rond 10.00 uur zijn we met vijf van de acht Hospitaleros in Roncesvalles. Een kopje koffie op het terras bij Casa Sabina om er weer in te komen. Het is heerlijk weer, de zon schijnt en het is warm. Om 11.00 uur zijn we in de bibliotheek voor de overdracht door de vorige groep. De overdracht is kort, omdat onze hele groep vorig jaar ook hier was en we weten wat er te doen is. De veranderingen worden doorgenomen. Mooi op tijd arriveren de andere drie leden van ons team en kunnen we ons installeren.

In het appartement op de tweede verdieping stinkt het ongelofelijk. De koelkast is uitgevallen en daarin lagen een aantal pakketten met kaas. Onze voorgangers hebben die meegenomen en ze nemen aan dat de stank dan zal wegtrekken. We ontdekken al snel dat de vriezer het ook niet doet en daarin ligt (waarschijnlijk al weken) vis te rotten. Onze eerste actie is dus het schoonmaken van de vriezer en de ijskast. Chloor alleen helpt niet. Uiteindelijk wordt de stank minder door schaaltes gemalen koffie en bekertjes met azijn. Zou mooi zijn als er weer stroom op de ijskast komt te staan. Dan kunnen we die gebruiken voor het bewaren van medicijnen van de pelgrims.

Na het gezamenlijke eten gaan we aan de slag. Het is weer als vanouds: pelgrims met vragen over voor de hand liggende zaken, waar begint de Camino, waar is de douche, kan ik het water uit de kraan drinken, ik heb gereserveerd via booking.com, hoe werkt het hier, waar is mijn bagage, kan ik mijn spullen naar Santiago versturen, hoe duur is het? Een Amerikaanse jongen heeft in een vuilniszak zijn vuile kleren laten doorsturen. Hij wil niet blijven slapen, alleen zijn kleding wassen en dan schoon naar New York sturen. Weten wij hoeveel dat kost? Hij is zijn handdoek in de vorige herberg vergeten, moet dus een nieuwe kopen. Zo wordt het allemaal wel erg duur. Uiteindelijk blijft hij toch maar wel slapen.

Vanuit de bergen zijn de wolken naar beneden gekomen, weg is de zon. Het wordt mistig en kouder. De pelgrims zijn blij met een bed en een warme douche. De was wappert buiten in de mist, maar zal niet drogen, de lijntjes in de wasserij komen vol te hangen. Een stel dat buiten wil slapen wacht binnen tot het donker wordt en installeert zich in de poort bij de fietsenstalling. Een meisje met een hond wordt door Ellen streng toegesproken. De hond moet buiten blijven, maar het meisje wil hem niet aanlijnen. Ze wil hem het liefst in de hal laten slapen. Dat kan natuurlijk niet. Uiteindelijk krijgt de hond een plaatsje bij de fietsen. Ellen eist van de eigenaresse dat ze een kleedje en water voor de hond regelt en dat ze er de volgende dag om zes uur is om hem op te halen. En zo gebeurt het ook.

Uit de bus komen niet veel mensen. San Fermin maakt van Pamplona een gekkenhuis. Welke Spanjaard denkt dan aan een Camino? Eigenlijk is het een rustige dag. Tenminste dat denken we tot het later op de avond wordt en een Italiaanse dame nog steeds niet is gearriveerd. Andere pelgrims hebben haar gezien, geprobeerd te bellen, maar krijgen geen contact. Tegen half 10 belt onze Jefe Wil naar de Bomberos. Ook bij het hotel missen nog twee gasten. Zijn zij in de herberg inschreven? Nee. Kortom nog drie mensen in de mist, de kou en het donker op de berg. De Bomberos zijn er snel. Het blijkt dat zij al contact hebben met de zoekgeraakte mensen. Tegen half elf wordt onze Italiaanse aan de poort afgeleverd. Ze is volledig over haar toeren. Onze verpleegsters Irma en Riek zorgen voor de opvang: koffie, chocolade en vooral veel aandacht en warmte. Op de derde verdieping is een bed vrij gebleven. Collega pelgrims zorgen dat ze gedoucht in bed komt. Even later ligt ze heerlijk te slapen. 194 Pelgrims.

Zaterdag 9 juli

2 pelgrims hebben buiten geslapen, hiervoor betalen ze niet. Het weer is wat beter; de mist is redelijk verwaaid. Dit maakt het voor de pelgrims makkelijker om te vertrekken. Iedereen is rond 8 uur weg. We hebben een heerlijk ontbijt en gaan monter aan de slag. Het is even wennen, maar het lijkt al gauw alsof we nooit zijn weggeweest. Tijdens het ontbijt stelt Ineke voor een brand oefening te doen, daar zijn we het mee eens. We wachten tot de vervangster van Marisol er is. Echter zij weet van niets. We bekijken het schema en spreken af wat we doen als het alarm afgaat. Ineke zal de coördinator zijn en gaat ons begeleiden. De portofoons worden gecheckt, 2 doen het goed. 's Middags wordt het druk, er wordt veel en hard gepraat. De vervangster gebruikt geregeld haar harde stem en dit maakt dat anderen ook harder praten etc. Dit maakt de drukte nog verwarrender. Na 20 uur wordt het beter. Er is een prettige sfeer; lekker weer, de binnenplaats wordt gebruikt, velen zijn in de eetkamer. 's Middags komt er een man die zegt zijn dochter te moeten zien, omdat ze ziek is. Hij wil naar boven lopen, echter dit mag hij niet. Hier wordt hij erg boos om en komt dan zeer dreigend over. Even later komt hij weer en vraagt of zijn dochter naar beneden kan worden gehaald. Dit gebeurt. Het meisje is zeer verdrietig, ze huilt met lange halen. Eerst kalmeert ze wat en dan gaat ze naar beneden. Er wordt een plekje voor hen gezocht om rustig te praten. 's Avonds loopt ze lachend met 2 jongeren; het gaat beter met haar.

's Middags komt Irma onverwachts onze keuken binnen, haar neus, knie, enkele plekken op handen en arm zijn bebloed, ze is gevallen. Ze vertelt hoe het gegaan is, gelukkig is ze sportief zodat ze zichzelf heeft opgevangen en "goed" is terechtgekomen. Na een uurtje rustig gezeten te hebben, is ze weer de "oude". Een oude man probeert bij iedere Hospitalero een manier te vinden om een plek in het klooster te krijgen. Hij lijkt wat geheugenverlies te hebben, stelt steeds dezelfde vragen en/of wensen.

Hij blijft net zolang in het portaal zitten totdat iemand hem geld "leent", zodat hij kan slapen en eten. Het is een drukke dag geweest, er zijn veel mensen die extra aandacht nodig hebben en veel vragen worden gesteld. Het washok is door velen bezocht, veel handwasjes en volle machines. Het weer is goed gebleven en de nacht verloopt rustig. 256 Pelgrims.

Zondag 10 juli

De zondag verloopt rustig. Dat wil zeggen dat het aantal pelgrims beperkt is. De derde verdieping is half vol, nadat tegen kwart voor 10 de laatste pelgrims zijn gearriveerd. Niet zo rustig is Miren, de vervangster van Marisol dit weekend. Ze is erg expressief, heeft een luide stem en komt ongeduldig over. Dat valt niet zo goed bij een aantal van ons en ook pelgrims klagen erover. Wil spreekt haar aan op haar manier van communiceren. Of het helpt is de vraag.

Opmerkelijk is vandaag een gezin uit Canada. De vader en moeder zijn met twee kleine meisjes, ongeveer 2 en 4 jaar oud, vanuit St.-Jean komen lopen. Voor de kinderen hebben ze buggy's. Later komen haar ouders aan. Zij sturen een gedeelte van de bagage vooruit. Lieve mensen. De man is de volgende morgen zijn iPod kwijt. Hij laat zijn adres achter, zodat we hem eventueel kunnen nasturen. Dit zijn niet de enige twee kleintjes die over de slaapzalen dartelen. Er is nog een gezin met blonde meisjes.

In de avond komt een Japanse man aan de kist. Hij spreekt helemaal geen Engels, heeft een Japans routeboek, waarin data staan genoteerd bij de plaatsnamen. Uiteindelijk begrijpen we dat hij met zijn vrouw in twee dagen naar Zubiri wil lopen en zijn bagage al naar Zubiri wil laten sturen. Hij heeft het adres waar de bagage naar toe moet in zijn boekje genoteerd. Op de enveloppe noteren we dat de bagage pas na twee dagen wordt opgehaald. Ze overnachten dus in Biskarreta. Telefonisch proberen we daar voor hem een slaapplek te reserveren, maar het telefoonnummer blijkt niet bereikbaar. Nadien komt zijn vrouw naar beneden. Zij spreekt aanmerkelijk meer Engels en vraagt wat we op het envelopje hebben geschreven, want er staat niet het adres dat zij in een boekje hebben geschreven.

De finale van de EK-voetbal is vanavond: Frankrijk-Portugal. Riek gaat met een klein groepje kijken in de bar van La Posada. Als het tot een verlenging komt, geven ze het op, komen terug en gaan toch maar slapen. 164 Pelgrims.

Maandag 11 juli

De morgen start rustig, maar gestaag. Het is mistig, hierdoor moet er een drempel genomen worden om te starten. Er is gretig gebruikt gemaakt van het vervoer voor de rugzakken. Het zijn vooral ouderen die dit doen. Door het geringe aantal gasten hebben we de mogelijkheid om de "extra's" te doen, zoals de trap in de was zetten en de bakken van de bedden uitzuigen. De start van de dag heeft de trend gezet, alles verloopt rustig. De mist maakt de temperatuur zeer laag soms 13 graden. 165 Pelgrims.

Dinsdag 12 juli

Het is vandaag een koude druilerige dag. Een Koreaan vertrekt op een vouwfiets met een zware rugzak. Daarnaast heeft hij nog een zware rugzak. Een gezin met drie kinderen koopt drie poncho's en knipt ze op maat. Vanmorgen extra werkzaamheden verricht, zoals de stenen trap gedweild.

In het Campamento overnachtte een groep jongeren in een tent. Na de lunch staan er veel pelgrims voor de deur. Tot half vier is het druk. Daarna zakt het in. Uit de bus kwamen slechts vier mensen. Door de regen heeft iedereen weinig gepauzeerd en is vroeg aangekomen: nat en modderig. De kratjes in de wasserij zijn allemaal in gebruik. Er komt zelfs iemand vanuit het hotel om de was te laten doen. Dat kan natuurlijk niet. Het is de dag van de sokken. Ze zijn zoekgeraakt of over. En wat mensen al niet in hun rugzak hebben. Je zal maar verslaafd zijn aan raketjes. 182 Pelgrims.

Woensdag 13 juli

De ochtend verloopt rustig, de werkzaamheden zijn zonder bijzonderheden. De lunch is goed. Niet alles wordt opgegeten. Dit komt niet omdat het niet lekker is, maar omdat het veel is. Om 14.00 uur staan er al veel mensen te wachten om naar de slaapplek te gaan, maar ook om een warme douche te nemen. Ze zien er koud uit en hebben het ook koud. Het is ongeveer 8 graden. Als de kelder vol gaat lopen, zijn er 2 mannen die vragen waar de douches zijn. Ze krijgen het antwoord, dat die buiten zijn. Ze vinden dit wel koud, maar willen toch geen "watje" zijn om dan niet te gaan. Als ze de cabines zien, waar ze kunnen douchen, halen ze opgelucht adem. Ze dachten dat ze echt buiten moesten douchen zoals op het strand. Het papier om de schoenen te drogen, valt niet aan te slepen. In de vroegere verpleegpost staat een voorraad krantenpapier.

Vanmiddag met Marisol gesproken over de wandelstokken die in de vroegere verpleegpost staan. Deze hebben pelgrims laten staan. Bij de receptie kunnen wandelstokken gekocht worden, maar die zijn tamelijk lang. Mocht deze maat niet goed zijn, dan kunnen de "vergeten" wandelstokken verkocht worden, je kan zelf de prijs bepalen. Wij denken aan 5 euro omdat ze al gebruikt zijn. Dit geld gaat in de Donativo. 231 Pelgrims.

Donderdag 14 juli

Onze Jefe stond nog in zijn onderbroek toen hij moest komen opdraven omdat een mevrouw uit een bovenbed was gevallen. De schade aan de mevrouw viel mee. Een kopje koffie tegen de schrik en een half uurtje bijkomen deed wonderen.

Om half 11 heeft Don Valentin ons rondgeleid door het klooster. De lange gangen van het klooster, de indrukwekkende bibliotheek, de gekalligrafeerde liedboeken, het archief, het dak van de kerk en de oude herberg waren erg interessant om te zien. Hier ligt een lange historie, wat een bijzondere oude documenten. We sloten af met een glaasje Patxarán.

Vanachter de computer hoor ik de ezel, die we vandaag te gast hebben, baken. Hij hoort bij een Fransman met een gitaar. De Fransman slaapt lekker binnen. In de gang klinkt de gitaar. 's Middags arriveren Irmi en Helmut Schwartzmann uit München met fietsen uit 1953 met een Rex motor. Bergop moeten ze meetrappen en bergaf zijn de remmen onvoldoende sterk. De fietsen zijn een erfenis van zijn ouders. Hij is net gepensioneerd, een verzamelaar van oldtimers en een sleutelaar. Dat komt goed uit, want twee Nederlanders hebben pech aan de fiets gekregen onderweg en moeten de laatste 10 km lopen. De volgende morgen kan Helmut de fiets maken en kunnen ze verder. Andere bijzondere pelgrims:

- Een gezin met drie kinderen en twee buggy's. De oudste twee (rond de 10 jaar) liepen het hele stuk vanuit St.-Jean.
- Twee Belgische dames die Hans zover krijgen dat ze naar de derde verdieping mogen verhuizen. Ze zeggen tegen hem: "Je weet het nummer van mijn bed."

- Een mevrouw die haar merinowollen broekje en sokjes niet in de droger wil. Riek hangt ze op. Als de was is teruggebracht, mist ze een paar spullen. Haar man komt ze halen in de wasserij. Hij vindt ze aan de lijn. Omdat ze nog niet droog zijn, stopt Ineke ze in de droger.

Marisol is vier dagen vrij. Vandaag was Miren van mening dat een man hier kon slapen zonder Credencial. Wil heeft dat verboden, de herberg is alleen voor hen die een pelgrimspas hebben. Verder een rustige dag. Wel wat technische probleempjes, het licht bij de damesdouches op de tweede gaat niet aan en een kraan bij de heren blijft doorlopen. 170 Pelgrims.

Vrijdag 15 juli

Tijdens het ochtendritueel bij de pelgrims uitzwaaien komt een jonge vrouw laten zien dat ze onder de bulten zit. Ze denkt dat het bedwantsen zijn, die haar te pakken hebben genomen. Het ziet er niet uit alsof het zo is, maar je weet maar nooit. Ze zegt dat haar buurman hetzelfde heeft gehad. Ze krijgt het advies om naar de Farmacia in Burguete te gaan, dat gaat ze doen. Wij pakken het compartiment aan alsof het bedwantsen zijn, ondanks dat we er geen één vinden. Het weer is vandaag een stuk beter. Het is nog steeds fris, maar de zon schijnt in een strak blauwe hemel.

Vandaag starten we bij la Posada. Het is er fijn vertoeven, het eten bevalt. Na het middagmaal moeten weer een aantal (8) bedden aangepakt worden, dit keer in de kelder. Er is gebeld dat er 2 dagen geleden een paar pelgrims met bedwantsen daar geslapen hebben, ook hier geen bedwantsen gevonden. Vanaf 14.00 uur komen er gestaag pelgrims aan, er is een prettige sfeer. Ongeveer om 18.00 uur komt er een journaliste van Le Sud Ouest, ze gaat een stuk schrijven over de pelgrimage. Ze heeft een fotograaf bij zich. Marion leidt de journaliste rond en vertelt over de herberg. Als het stuk geplaatst is, zal de journaliste een exemplaar opsturen naar de herberg. 191 Pelgrims.

Zaterdag 16 juli

Onze Jefe gaat 's morgens naar het Campamento, omdat daar vanaf gisteren een groep van 19 jongeren in 5 tenten verblijft. Ze blijven 2 dagen. We weten van deze mensen dat er vandaag nog een groep komt, die ook 2 dagen blijft. Het blijkt echter dat alle Bordas in gebruik zijn genomen. Ook de overloop is in gebruik. Dat er groepen zijn is bij ons niet bekend, ook niet bij Miren of Juampe. Uiteindelijk weet de prior te vertellen dat het Campamento de hele volgende week in gebruik is door groepen en dus niet beschikbaar voor pelgrims. Marisol zou op de hoogte zijn, maar die is vier dagen vrij. Aandacht voor communicatie!

Een Spaanse vroeg om een klachtenformulier om een klacht in te dienen over het ontbijt bij Casa Sabina. Het formulier heeft ze meegenomen. De klacht was dat er een lange rij stond, het koud was en de mensen één voor één naar binnen mochten, het was erg karig, meer krijgen was niet mogelijk.

Het is een mooie dag, zonnig en aangenaam van temperatuur. Veel Italianen met temperament en veel fietsers. Na de mis van 18.00 uur is er in het Claustro een concert van Zorongo, oude muziek. De helft van het team woont dit bij en is erg enthousiast. De andere vier Hospitaleros gaan zondagmiddag. 257 Pelgrims.

Zondag 17 juli

Afgelopen nacht rond 00.30 uur geklop aan de achterdeur. 2 Hospitaleros zijn naar beneden gegaan. Een pelgrim lag op het bankje bij de bron. Hij wilde daar blijven liggen en er is hem toestemming gegeven om van de douche en toilet gebruik te maken. 's Morgens vroeg niets meer van hem gezien. Vandaag een mooie dag, de temperatuur is aangenaam. Het maakt het leven wat makkelijker. De

andere 4 Hospitaleros zijn vandaag naar het concert geweest, ook zij kwamen enthousiast en onder de indruk terug. Verder geen bijzonderheden. Op de eerste verdieping ligt een CD van deze groep. 137 Pelgrims.

Maandag 18 juli

Vandaag is een warme dag, meer dan 30 graden. Omdat de derde verdieping en de Sótano niet in gebruik zijn is er tijd over. Ook de kist hoeven we vanaf vandaag niet meer te bemensen. Dat doen Juampe en Marisol tot 22.00 uur. Vier van ons hebben daarom een vrije dag, gaan wandelen en uitgebreid lunchen.

Sommige vrouwelijke pelgrims zijn erg heet gebakerd en gaan behoorlijk te keer. Een Spaanse pelgrim werd boos, omdat de Hospitalera geen Spaans sprak. We zijn in Spanje en dan hoor je Spaans te spreken. De vraag om de rugzak af te doen was olie op het vuur. Een van de Hospitaleros heeft ingegrepen.

Twee pelgrims willen met alle geweld bedden naast elkaar, twee anderen weten zeker dat ze geen etenstickets hebben gekregen. Zou het aan de temperatuur liggen? Over het algemeen hebben de pelgrims veel vragen.

Een Frans gezin met zes kinderen, van wie de jongste nog geen jaar is, logeert vannacht in de herberg. De laatste twee pelgrims arriveren even voor 22.00 uur. Opvallend is dat sommige Spanjaarden geen Credencial willen kopen. Dat zijn toeristen van de goedkopere klasse. Marisol is er tot 22.00 uur. Zij vindt het niet nodig dat wij het geldkistje mee naar boven nemen. De kist gaat op slot en dat vindt ze voldoende.

Handig om te weten over Burguete:

- De supermarkt is dicht tussen 13.30 en 16.30 uur
- De bar tegenover de supermarkt is op maandag gesloten
- De bar naast de kerk is op dinsdag gesloten.

184 Pelgrims.

Dinsdag 19 juli

Vandaag prachtig weer, lekker warm. De pelgrims zijn al vroeg weg. Wil en Hans gaan vandaag wandelen, daardoor is het een vrouwenploeg. Het is goed verlopen, geen bijzonderheden. Er zijn 2 mensen uit Jacobiparochie gekomen. Ze vragen naar Rina Pluim en Marisol, ze slapen in het hotel. De pelgrims komen in groepjes binnen, het gaat gemoedelijk. Er zijn veel vragen en die worden beantwoord en/of opgelost. Sommige pelgrims slapen al vroeg, anderen komen met moeite binnen. Om 23.00 uur wordt er aangebeld. Wil gaat naar beneden en komt al snel terug om hulp te halen, omdat er een groep Italianen bij de receptie staat. Hoe zijn die binnengekomen? Als het Sótano in gebruik is, blijft daar de deur open en kan iedereen dus ongecontroleerd naar binnen. Achteraf is de conclusie dat de groep wel bedden had, hier de middag en de avond heeft geslapen en waarschijnlijk vanwege de hitte heeft besloten om 's nachts te gaan lopen. Wil heeft ze in ieder geval buiten gezet, waarna ze hem bedankten. 202 Pelgrims (2 in 2 tenten).

Woensdag 20 juli

In de ochtend is het behoorlijk warm, maar het blijft bewolkt. Het lijkt erop dat het weer gaat omslaan. In de middag komen de wolken over de bergen en wordt het koud. Een rustige dag. Twee Hospitaleras hebben een dagje vrij en nemen 's morgens de bus naar Pamplona. Ze komen terug met de pelgrimsbus van 19.00 uur. 's Avonds zijn er problemen met Miren. Zij blijkt het niet aan te kunnen

als het druk is. Met Spaans en het beetje Engels dat ze spreekt komt ze er niet. Ze ratelt aan een stuk in het Spaans.

Wat wij in acht woorden van onze twee weken hospitaleren vonden: relaxt, inspirerend, gezellig, fantastisch, heerlijk, tegenstellingen, kinderen, gezellig. 205 Pelgrims.

Donderdag 21 juli

Vanmorgen is er een melding, dat er een pelgrim plekken op het lichaam heeft van bedwantsen. De coupé wordt schoongemaakt alsof ze er zijn. Er is niets gevonden. Het is wisselend weer, 's morgens vroeg veel mist, daarna komt het zonnetje door. Om 16.00 uur komen er flarden mist en wordt het koud. Tijdens de koffie nemen we door wat er aan de volgende groep Hospitaleros gerapporteerd gaat worden en waar de overdracht plaats vindt. We gaan het net als de vorige groep in de bibliotheek doen. Het is niet druk. Er zijn enkele Koreanen. Ze moeten geholpen worden met het invullen van het formulier, ze kunnen ons schrift niet lezen. Marisol dringt aan op een foto, vandaag komt het er niet van, maar morgen wel. Marisol is vanmiddag aan het oefenen van scannen van persoonsbewijzen. Dit gaat binnenkort een gewoonte worden bij het inschrijven van de pelgrims. 128 Pelgrims.

Periode 10: vrijdag 22 juli t/m vrijdag 5 augustus 2016

Hospitaleros: Gerrit Stemering, Erna Stemering, Herman Holtmaat, Jan Kamphorst, Ria Bindels, Ronald Struys, Willy Markese

Aantal pelgrims: 3.298 (2015: 3.812)

V.l.n.r.: Herman Holtmaat, Marisol, Willy Markese, Erna Stemering, Jan Kamphorst, Ria Bindels, Ronald Struys, Gerrit Stemering

Week 1

Vrijdag 22 juli namen Herman Holtmaat, Jan Kamphorst, Ria Bindels, Willy Markese, Ronald Struys, Erna en Gerrit Stemering het stokje over van groep 9.

Na de overdracht die morgen gingen we om 13.00 uur gezamenlijk aan tafel in La Posada. Een prima maaltijd, dat moet gezegd worden, maar omdat we om 14.00 uur moesten beginnen, kwamen we die eerste dag niet aan het toetje toe. Een logistiek probleem, dat we trouwens als volgt hebben opgelost: één van onze groep haalde om kwart voor elf de kaart op en tijdens het koffiedrinken werd de bestelling opgenomen en doorgegeven. Om kwart voor één gingen we dan aan tafel en hadden ruim voldoende tijd om rustig te eten.

Een aantal dingen waren veranderd. Ook in Spanje wordt tegenwoordig de identiteit gecontroleerd en dat geeft wel wat extra drukte bij de intake. Vooral om twee uur en als de bus uit Pamplona aankomt. En in deze periode is de bak voor de Hospitaleros taboe: onze Spaanse vrienden willen gedurende de vakantieperiode zelf de vinger aan de pols houden. For better and for worse...

Zo hadden we bijvoorbeeld 3 augustus graag geweten dat er 100 reserveringen waren, dan hadden we ons daarop kunnen voorbereiden. Nu moest alles hapsnap gebeuren. Omdat we toen ingewerkt waren hebben we, al improviserend, toch bijna 400 mensen een slaapplek kunnen bieden.

Die eerste vrijdag verliep redelijk rustig. Ook de vorige groep had al aangegeven dat het in hun periode opmerkelijk rustig was geweest. Voor de nieuwkomers onder ons was dat wel prettig. Zo kon zonder drukte aan alle werk gesnuffeld worden. Dat was maar goed ook.

Zaterdag 23 juli

Want zaterdagmiddag werden we overvallen door een vloedgolf van pelgrims. Ieder moest flink aan de bak. Door het slechte weer draaide de wasserij op volle toeren en links en rechts werd hulp geboden. Na de kelder liep ook de overloop vol en hier en daar moesten we improviseren om ieder een plaatsje te geven. Die overloop lag er, toen we deze moesten openstellen, armzalig bij. Mede omdat het klooster hier verantwoordelijk is voor het onderhoud en de schoonmaak, zijn goede afspraken gewenst. Vooral in vergelijking met de rest van de accommodatie. Anders gaat dat ten koste van de pelgrim. Waar wij het per slot van rekening allemaal voor doen!

Een ander probleem was de wifi-bereikbaarheid. Meerdere pelgrims meldden dat ze geen bereik hadden. Iets wat in deze tijd niet meer kan. Genoeg voor overleg dus!

In onze periode is er weer genoeg gebeurd. Er waren hartverwarmende contacten met pelgrims van over de hele wereld. Van China en Korea tot Wit-Rusland en Litouwen. Van Mexico tot Zuid-Afrika. Maar vooral heel veel Spanjaarden en Italianen. "Tutti Italia" zeiden we weleens, dat konden de Italiaanse pelgrims wel waarderen.

De eerste vrijdagavond kwam een Peruaanse jongen binnen, de armen door de hengsels van een enkele reistas en verder weinig bij zich. Hij bedelde letterlijk om onderdak, hoewel hij geen cent te makken had. Na enig heen en weer gepraat hebben we hem een plaatsje in de kelder gegeven. Een oude slaapzak om hem warm te houden was de volgende morgen, samen met onze Peruaan, helaas wel verdwenen. ...Maar we vonden dat we onze hospitaalperiode best met een goede daad konden beginnen.

We weten het allemaal: 's morgens op tijd uit je bed komen kan nog weleens moeilijk zijn. En dan voor achten op weg moeten. Toen Willie een, wat zij dacht, grote man zachtjes wakker schudde, sloeg deze de dekens terug en bleek innig tegen zijn geliefde gevlijd te liggen. "I'm ready to go...for everything!" zei hij glimlachend.

Zaterdagavond kwam een Engelsman enigszins in paniek naar ons toe. Hij had zijn vrouw en beide dochters in het bos achtergelaten om snel hulp te halen. Een van de meisjes was door haar enkel gegaan en kon bijna niet meer lopen. Ze kwamen van St.-Jean-Pied-de-Port en waren bang niet op tijd binnen te kunnen zijn. Een fietser had de bagage meegenomen. Ronald en Jan zijn toen direct met hem de weg terug gelopen, waar ze de vrouwen ruim 2 kilometer voor Roncesvalles terugvonden. Het hele koppel kwam vlak voor donker en invallende mist terug bij de herberg. Hier kon het meisje behandeld worden.

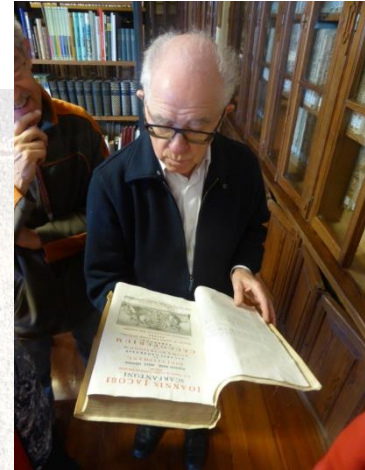
Tegen sluitingstijd wordt het vaak spannend. Pelgrims die verwoede pogingen doen om nog op tijd binnen te komen. En zich dan forceren. Vooral als de weersomstandigheden dan ook nog niet meezitten. Drie Duitse pelgrims, waarvan twee met de nodige omvang, strompelen vlak voor tien binnen. Twee van hen gaan bijna onderuit door suikertekort. Gelukkig zijn er dan Hospitaleros, zoals Erna en Ria, die deze pelgrims weer op de been helpen. Dat suikertekort hebben we vaker meegemaakt. Eén meisje viel voor de bak letterlijk op haar gezicht. Cola doet dan wonderen. Mars wat minder, zoals een uitgeputte Amerikaanse jongen aangaf: "Mars gives energy, but bad teeth!"

Woensdag 27 juli

Woensdagmorgen worden we door Don Valentin uitgenodigd voor een bezoek aan het museum, de kerk en het klooster. Een inspirerende morgen wacht ons. Al die prachtige kunst in het museum, wetenswaardigheden over de kerk en het complex en vooral de bijzondere boeken in de bibliotheek. Als het geheel dan ook nog wordt afgesloten met een hapje en een Patxaránnetje in de kamer van de priester is de ochtend meer dan geslaagd!

En dan weer aan het werk. We naderen augustus en langzaam wordt het drukker. Vol spanning wachten we nu elke dag het bericht van de bus uit Pamplona af. Kunnen we de pelgrims binnen de ruimten van de herberg houden? Of moet het Campamento open? We ontkomen er echter niet aan.

Week 2

In de tweede week moet het Campamento open. Eerst de vernieuwde Bordas. Die zijn echter in tijden niet schoongemaakt. Veel extra werk dus. Maar als we 3 augustus de melding krijgen dat er 100 reserveringen zijn, moet alles en iedereen aan de bak. 3 groepen met rolkoffers; opa's, oma's en gezinnen met kinderen – de jongste 8 maanden – uit Valencia, die pelgrimeren voor een goed doel, nemen de plaats in van de echte pelgrims. Nu moeten ook de oude barakken open. En zagen de nieuwe Bordas er al niet uit, de oudere behuizing is helemaal een ramp. Maar nood breekt wet en die avond herbergen we 397 gasten. Herman, die al veertien jaar meeloopt, heeft het nog nooit zo druk gehad.

Herman beleefde tussendoor ook nog een spannend avontuur door op een avond laat twee insluipers te betrappen. Twee jonge pelgrims, die te laat waren en zich via een kelderraam toch nog een slaappleats hoopten te verschaffen. Dat laatste is nog wel gelukt. Hun paspoorten werden ingenomen en ze kregen een plaats toegewezen in de kelder. De volgende morgen hebben ze betaald en konden met hun paspoort verder reizen.

Wat valt er nog meer te melden? Dat we een geweldige groep hadden, die meer en meer op elkaar ingespeeld raakte.

Of over die oudere Franse dame, die ik, wat later op de avond, de Marseillaise zingende, begeleidde naar de

overloop en die me toefluisterde dat dat zingen van haar volkslied haar goed deed: "We leven op dit moment in zware tijden in Frankrijk, meneer!"

Ook leefden we heel erg mee met een Engelse lerares, die te horen kreeg, dat één van haar leerlingen overleden was.

Dat we ook veel gelachen hebben, over een groep priesters bijvoorbeeld, die op de dag van St. Jacobus de kerkdienst bezocht en met smachtende blik opkeek naar de mooiste madonna van Spanje.

Een ander fenomeen was, dat we een paar keer groepen jongeren tegenkwamen, die onder de blote hemel, vrij in het bos wilden slapen en vroegen of ze bij ons konden douchen. Eén keer hebben we zo'n groepje gewezen op een leegstaande tent op het Campamento. Drie meisjes hebben we toch opgenomen, omdat de kou en regen wel heel plotseling opkwam. De meisjes stonden er de volgende dag op om te betalen. Een groep Litouwse jongens hebben we van voedsel voorzien. Door de meer dan goede verzorging van ons Hospitaleros door het klooster, konden we wel wat missen.

Gelukkig zijn we verschoond gebleven van Chinchas. Hoewel we, voor de zekerheid, wel één keer een bed behandeld hebben.

Vrijdag 5 augustus hebben we het stokje overgedragen aan de volgende groep. We hebben een zware, maar vooral prachtige tijd gehad, die we voor geen goud hadden willen missen!

Periode 11: vrijdag 5 augustus t/m vrijdag 19 augustus 2016

Hospitaleros: Peter Vosters, Frans Beckers, Jolien van den Berg, Paul Huijnen, Christina Hofman, Monique Bergsma-Schoenmakers, Peter van Hirtum, Piet Beckers

Aantal pelgrims: 3.304 (2015: 3.660)

V.l.n.r.: Monique Bergsma, Marisol Goikoa, Christina Hofman, Jolien van den Berg, Frans Beckers, Peter van Hirtum, Paul Huijnen, Piet Beckers, Peter Vosters

Week 1

Als Hospitalera van 24 lentes jong is mij de eer te beurt gevallen om het 'Libro de Oro' te schrijven voor onze groep. Dit probeer ik naar eer en geweten, met humor, maar waarheidsgetrouw te doen. Alle lezers van dit stuk wens ik veel leesplezier.

Donderdag 4 augustus

Onze periode begint officieel op vrijdag 5 augustus, maar onofficieel zijn wij allemaal 4 augustus begonnen met onze reis naar Roncesvalles en met een kennismaking + diner bij Casa Sabina. Het was een lange dag, mijn wekker ging kwart voor vijf en gelukkig wilde mijn lieve vader me naar Rotterdam Centraal brengen anders had ik daar moeten overnachten in plaats van in mijn eigen bed.

Aangekomen in Roncesvalles maken we als groep kennis met elkaar. Ik ben eerlijk, het grijsgehalte is hoog en ik haal de gemiddelde leeftijd flink naar beneden. Ondanks dat is het gezellig bij Casa Sabina. We zijn een gemêleerd gezelschap, we hebben twee Peters (geen tweeling), twee Beckers (geen broers), een broekie (nog geen 25), een rot in het vak (Hospitalero sinds jaren), een schoolhoofd (onze chef), een keukenprinses (zonder kroon) en een vrolijke Nederlandse Nieuw-Zeelandse. Hospitaleros

met en zonder ervaring. Als gezegd, de sfeer was gelijk goed en na wat Vino, want “zonder Vino geen Peregrino” waren de grappen niet meer van de lucht. Nog wat Vino verder kwamen de sterke verhalen, die ik als Ninne (ander woord voor jonge meid?) natuurlijk niet allemaal geloofde. Deze avond werd de basis gelegd voor een band voor het leven.

Die avond sliepen wij in het Campamento. Niet onbelangrijk om te vermelden is dat we daar bijna een van onze Hospitaleros verloren, omdat hij opgesloten raakte in het toilet. Wie gaat in deze tijd dan ook nog zonder telefoon naar het toilet? Ik, als jonge generatie, vind dat onbegrijpelijk. Wij leven met een smartphone in de hand, appen op het toilet en vangen Pokémon, zodra we de kans krijgen.

Vrijdag 5 augustus

De dag begon goed met een lekker ontbijt en wat wolken aan de hemel. Iedereen was uitgerust en samen hebben we de taken verdeeld. Iemand die de baas is, iemand die de medische dingen doet, iemand voor de was, iemand voor het Campamento, twee voor de eigen keukens etc. Vervolgens de overdracht, de rondleiding en daarna het afscheidsdiner van onze gewaardeerde voorgangers van periode 10. Om 14.00 uur mochten wij voor het eerst aantreden. Voor de meesten van ons, waaronder ikzelf, was dit even wennen. Allereerst natuurlijk het Spaans, wat wij niet allemaal even goed beheersen. Vervolgens de weg, want waar is alles te vinden en welke letter hoort eigenlijk waarbij? Moeilijkheden alom. Toen de bus kwam was het even stressen, maar ondanks de strubbelingen met Miren werden 263 pelgrims gehuisvest. Het kost een paar keer fluiten op de vingers voor “Silencio!” en een jonge Hospitalero (ondergetekende) die de Wifi voor zeker 30 pelgrims aan de praat krijgt, maar dan heb je ook wat, namelijk slapende pelgrims. Patxarán om 22.00 uur en een voldaan gevoel als je zelf naar bed toe gaat.

Zaterdag 6 augustus

Vandaag is een historische dag, periode 11 is een WhatsApp familie geworden! Foto's, nieuwtjes, alles wordt in de groep gedeeld! Bij de koffie kinderliedjes gezongen, want ei-ei-ei we zijn zo blij en ook het probleem met Excel is opgelost. We kunnen weer gewoon de aantallen invoeren. De dag was net als gisteren druk, een bus met 97 Pamplonagangers maakte dat het Campamento in een klap vol kwam te liggen. Gelukkig bleef Marisol langer en hadden we Paul + Patxarán ter plaatse. Hier maakte ik als jonge Hospitalera kennis met een nieuw begrip namelijk: De Tourigrino. Deze kun je omschrijven als een pelgrim die de zware etappe vanuit St.-Jean-Pied-de-Port overslaat en zijn bagage laat verplaatsen door een postorderbedrijf. Veel opvallende pelgrims vandaag, Polen die waren komen liften uit Krakau, een Spanjaard die geen Spaans sprak (“No hablo Español” aldus een van onze Hospitaleros), een Braziliaan (chiropractor van beroep) die met zijn drieënzeventigjarige moeder op de Camino was en een Fransman kraakte waarna die Fransman weer kon lopen! Bijzondere dingen maak je mee op zo'n dag.

Zo was er een Italiaans stel wat helemaal overstuur was, omdat hun was verdwenen zou zijn. Paniek in de tent, de Italiaanse vrouw in tranen, iedereen zoeken. Wat blijkt? De was ligt op hun eigen bed, is keurig weggebracht door een van de Hospitaleros. Weer een probleem uit de wereld. Met elkaar nog een goed glas gedronken en toen was het tijd om naar bed te gaan.

Zondag 7 augustus

Dag drie, vandaag is het zondag. Ik mag om 6 uur aantreden om de pelgrims uit te zwaaien. Nou ben ik niet zo'n ster in de morgen, maar na twee koppen koffie waren ik en mijn twee mede Hospitaleros, Frans en Peter, fris en fruitig en klaar om aan de slag te gaan. De vorige dag had ik kennis

gemaakt met een Koreaans meisje wat rondreisde met een enorme zwarte koffer op wielen, ik snapte het niet, hoe kon je zoveel spullen willen meeslepen op de Camino? Deze ochtend daar nog maar eens met haar over gesproken, ze blijkt uitwisselingsstudent te zijn. Waar moet ze al haar spullen anders laten dan in een tas die ze met zich mee neemt. Tja, zo kan het dus gaan, over twee dagen in Pamplona zendt ze alles naar huis. Zo rommelt het door in de ochtend, fietsen uit de

kelder, nog wat laatste Credenciales en ontbijtjes verkocht en dan iets na acht uur sluiten we de deur voor ons eigen ontbijt. Na het ontbijt aan de poets. Ik en mijn vaste partner poetsen de derde etage. We vinden € 3,- aan Donativo en gaan aan de leiding van het Donativo klassement! Op een van de andere etages wordt een portemonnee gevonden. We besluiten dat dit niet meetelt als Donativo, gelukkig maar, want de ongelukkige eigenaar komt hem ophalen. Aan de koffie blijkt dat het met een van de Peters niet lekker gaat, hij is grieperig en duikt zijn bed in. We gunnen hem zijn rust en voeren het werk uit met een man minder vandaag. Ik ontwikkel een diep respect voor deze grijze garde. Ze zouden stuk voor stuk mijn grootouders kunnen zijn, maar ik heb geen moment het idee dat ik met grootouders te maken heb. Allemaal fit en midden in het leven. Aan de lunch laten ze foto's zien van hun kleinkinderen. Ik grijp de gelegenheid aan om foto's te laten zien van mijn opa en oma, gewoon omdat het kan.

Vanaf 14.00 uur is het druk bij de Mostrador. Miren die de stempels zet en de mensen inschrijft heeft het druk (of maakt zij zich druk?). Er staat een rij tot voorbij de keuken en pelgrims moeten lang wachten. Bezorgde pelgrims die vragen of er wel genoeg bedden zijn kunnen wij geruststellen, we hebben er bijna 400, plaats genoeg! Als de drukte voorbij is komt rond 19.00 uur een vermoeide pelgrim de Albergue binnen. Hij blijkt uit Polen te komen en heeft de hele reis, aantoonbaar met de stempels in zijn Credencial, gelopen. Ruim 3.400 km van huis is de beste man. Hij wil goedkoop slapen en we bieden hem een plaats in de Bordas. Hij is ontzettend dankbaar en Paul, onze man ter plaatse, ontfermt zich daar verder over de vermoeide pelgrim terwijl wij hier ons wijntje drinken.

Maandag 8 augustus

Vanmorgen mocht ik uitslapen, jawel tot kwart voor acht. Wat een leven. Lekker samen aan het ontbijt, in discussie over de boodschappenlijst en hoe hard de eitjes al dan niet gekookt hadden moeten zijn. In koud water opzetten en als het water kookt nog vier minuten was de conclusie. We gaan het zien morgen. Lekker aan de poets, Christina en ik vermaken ons opperbest. We praten over van alles en lachen wat af. Zo is poetsen lang zo erg niet.

Vandaag lijkt de dag van de Fransen. Een oude Franse dame is zonder geld naar Roncesvalles gekomen en weet nu dat je hier niet kan pinnen... Via het hotel toch aan wat geld kunnen komen. Een andere Franse, nogal angstige Peregrina, die de weg niet weet, alleen maar cheques bij zich heeft en totaal onvoorbereid lijkt te zijn. Dan hadden we nog onze eigen Frans (geen Fransman) met een probleem met zijn Sudoku, (geen zorgen, ook opgelost!). Ook Juan P. had het moeilijk vandaag, een bloedneus die maar bleef bloeden. Elke keer opnieuw een dot papier erin tot iemand zo bijdehand was de jongen

een tampon te geven. Ik verzeker u, hij was dankbaar, want het ding was super absorberend en het euvel was snel verholpen.

Wat er voor mij vandaag uitsprong was een Italiaanse fietser die een probleem had met zijn stuurpen. De bout was dol en hij kreeg hem niet losgedraaid. Samen zijn we op zoek gegaan naar een oplossing. Met mijn collega Hospitalera Monique ben ik naar het hotel gegaan om een tang te lenen. Maar wat is in hemelsnaam het Spaanse woord voor tang? Ik kom amper verder dan 'Cómo estás?' en 'No hablo Español, hablo Inglés?' Gelukkig bestaat er google translate en hadden we het woord snel gevonden. Voor eenieder: de vertaling van het woord tang is Tenazas. Je zult er maar een nodig hebben. Het mocht helaas niet baten, de man kon zelfs met de tang en een houten bezemsteel zijn fiets niet maken. Jammer, maar helaas, we kunnen niet iedereen helpen. Een conclusie die ik tot mijn spijt moest trekken om 22.00 uur.

Nadat we met zijn allen boven zaten ging de bel, een late pelgrim kwam wat aangeschoten binnen en kreeg last minute een plek op het Campamento. Hij ging slapen, en wij ook.

Dinsdag 9 augustus

De dag begon met regen. Ik had dienst om zes uur en verkocht regenjacks tot een pelgrim met een vuilniszak aan kwam en om een schaar vroeg. Hij knipte zijn eigen regenjas! Hij had gouden handel kunnen maken als hij een hele rol gehad had. Net als dat je gouden handel kunt hebben als je in Roncesvalles een supermarkt opent (GRATIS TIP voor de zakenman!).

Na het ontbijt ontstaat er paniek. Een pelgrim belt naar de Mostrador, ze heeft haar trouwring verloren, of wij hem gevonden hebben. Helaas! Geen ring. Voor de opvolgers, hij zou onder bed 159 kunnen liggen. Vandaag is ook de dag dat we vrede sluiten met Miren, Piet krijgt een high five van haar. Een vriendschap lijkt geboren. Tot Miren ontdekt dat Piet samen is met Christina (mijn poetspartner!). Einde vriendschap. Enfin, de band met Miren wordt beter, en daar zijn we blij om. Lief mens. Opvallende kinderen vandaag, een Fans meisje van vijf jaar heeft van St.-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles gelopen! Ze deed dit samen met haar ouders en broertje. Het jochie van 7 jaar spreekt twee woorden Spaans, trots dat hij is. Wat een schatjes! Ook maken we kennis met een Uruguayaan op een fiets. Hij kijkt wat bedenkelijk als hij mij vraagt wat ik hier nou doe als ik lol wil maken. Nou gewoon, terrassen met mijn grijze brigade! Genieten vind ik dat.

Ons diner wordt genoten in Casa Monique. Zij heeft heerlijke salade voor ons gemaakt in de keuken. Daar horen we over de plannen van wasman Peter (Peer voor intimi) om een eigen lingeriemerk op te zetten want: De lingerie van Peter zit beter!

Woensdag 10 augustus

De meest interessante man die ik vandaag sprak was een You-Christ. De man was een rondtrekkende monnik, gehuld in een bijpassend gewaad. Hij was Brits en de zoon van een priester. Hij vertelde over zijn theologie studie en over hoe hij naar het geloof kijkt. Het was een interessant gesprek en een stevig contrast met de pelgrim in het superman T-shirt die er ook uitsprong vandaag.

Het meest opvallende was de pelgrim die wat onthutst kwam vertellen dat hij op de een of andere manier niet had betaald bij het inchecken, hij kwam dit alsnog doen. Eerlijke mensen op de Camino! De wereld is zo slecht nog niet.

De quote van de dag

Hospitalero (70): Mijn telefoon doet het niet, geen internet. Op welk netwerk zit jij?

Hospitalera (24): De Wifi doet het bij mij ook niet, ik zit op 3G

Hospitalero (70): 3G? Je kunt net zo goed zeggen dat je op een stoel zit!

Donderdag 11 en vrijdag 12 augustus

Over deze twee dagen zou ik graag wat leuks willen schrijven. Echter houd ik het bij de trieste vermelding van het overlijden van een Haagse pelgrim. Deze Nederlandse pelgrim was onderweg van St.-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles en is in elkaar gezakt boven op de berg. De Fransman die hem vond waarschuwde de Bomberos, die hebben hem naar de medische post in Burguete gebracht, waar een Spaanssprekende Hospitalero hem heeft opgewacht. Het bleek foute boel en een traumahelikopter heeft de man naar Pamplona gebracht. Daar is hij in de avond overleden. Het bericht van zijn overlijden bereikte ons 12 augustus in de ochtend. Uiteraard hebben wij onze condoleances overgebracht aan familie en nabestaanden.

Week 2

Zaterdag 13 augustus

Gisteren zijn we geswitcht van Casa Sabina naar La Posada. Niet tot ieders genoegen. De gezamenlijke conclusie is dat het eten beter is in La Posada maar dat de bediening daarentegen vriendelijker is bij Casa Sabina. Interessant detail is dat ze Frans lieten bijbetalen voor het eten bij La Posada. Toch apart als je hier komt werken, als vrijwilliger dagen van ruim 16 uur maakt en een belangrijk aandeel vormt in de inkomsten van zo'n restaurant. Je zou denken dat ze wat toeschietelijker zijn?

Na de lunch gaan we aan het werk, om 16.00 uur verzorgt Monique koffie, tenminste dat denkt ze. Als ik mijn kopje volschenk blijkt ze een thermoskan met water te hebben meegenomen naar beneden. Ze is ervan overtuigd dat ik haar beetneem, maar als we even later samen de koffiepote checken ziet ook zij dat er echt koud water in zit in plaats van koffie. We hebben de grootste pret als ze zegt: Ja, zal de leeftijd zijn hè? We gaan naar boven en zetten echte koffie.

Tegen de avond meldt zich een meisje met een zere voet. Ze is Peregrina te paard en het paard heeft op haar voet gestaan. De teen ziet er verschrikkelijk uit en we besluiten dat het beter is dat zij naar de medische post in Burguete gaat voor controle. Miren biedt aan haar te brengen en ze gaan op pad. In Burguete wordt de wond gesaneerd en het meisje moet zich de volgende ochtend, voor het einde van de dienst van de arts opnieuw melden. We drinken nog een pint met elkaar en ik bemerk dat ik hier, met mijn mede Hospitaleros, meer drink dan thuis. Waar mijn vriendinnen me niet aan de drank krijgen heeft mijn grijze garde het binnen 10 dagen voor elkaar, wie had dat verwacht?

Zondag 14 augustus

Vanochtend om 6.00 uur is Piet met de camper (want er is geen taxi beschikbaar) en de onfortuinlijke Peregrina naar Burguete gereden. Ze krijgt groen licht en mag haar Camino vervolgen. Het is een nationale feestdag in Baskenland. Er is muziek, zang en dans. We zitten op het terras aan de koffie, luisteren, kijken en mijn collegae praten over vroeger. Het gaat over apparaten

waarvan zij de opkomst hebben meegemaakt, maar die ik eigenlijk niet meer ken. Denk aan de spinner in de waserij, de zwartwit tv en de telefoon. Apparaten die toen heel vernieuwend waren. De ontwikkeling heeft niet stilgestaan.

Als we om 14.00 uur aantreden krijgen we vrijwel gelijk te maken met een Taiwanees die zijn bagage wil hebben. Deze blijkt niet door de bagagedienst afgegeven te zijn. De Taiwanees spreekt slecht Engels, geen Spaans, geen Frans maar we beginnen vol goede moed aan de zoektocht naar de tas. Eerst achterhalen we wat zijn Albergue in St.-Jean-Pied-de-Port was, daar spreken ze Frans (hoe verrassend) na wat heen en weer gepraat “je ne comprends pas” krijgen we een Engelssprekende Hospitalera aan de lijn. De bagage is niet daar achtergebleven. Dan maar de bagage dienst bellen. Voicemail. Wat nu? Nog een keer bellen en inspreken in het Engels dan

maar. Hopen dat het goed komt. De Taiwanees blijft vriendelijk en is dankbaar voor de hulp. Een paar uur later komt Marisol vertellen dat de transportdienst heeft gebeld en dat de bagage rond 19.00 uur alsnog geleverd wordt, eind goed al goed.

Vandaag krijgen we ook onze eerste officiële klacht, we hebben te veel regels. Jawel, je leest het goed. Marisol heeft de klacht ondertekend en hij is ingediend bij het klooster. Wordt vervolgd. Gelukkig zijn er ook veel complimenten en zijn mensen blij met ons. Dat geeft de burger weer moed.

Ook is er vandaag een Noorse pelgrim die Frans herkent van zijn hospitaalperiode vorig jaar. Toch bijzonder! Een Japanner besluit de helft van zijn bagage achter te laten (had alles dubbel bij zich). Er zijn weer andere pelgrims gelukkig mee. Zo helpt men elkaar.

Maandag 15 augustus

Vanmorgen had ik weer dienst en mocht ik de muziek aanzetten. Eerlijk, ik was verbaasd, de radio/cd-speler heeft een steen op de klep en oogt prehistorisch, ik krijg hem niet aan de praat. Misschien is iTunes een idee?

Het weer lijkt omgeslagen vandaag, veel mist en laaghangende bewolking. Gelukkig zijn de pelgrims ondanks dat opvallend vrolijk en dankbaar. In de pelgrismis wordt de overleden Nederlandse pelgrim herdacht.

We krijgen te maken met een boze Amerikaanse pelgrim die vindt dat hij recht heeft op een beter bed. Hij wisselt zijn kaartje drie keer en wanneer hij voor de vierde keer wil komen ruilen verwijst Christina hem kordaat naar het hotel. De Amerikaan bindt in en kiest eieren voor zijn geld. Een Duitse pelgrim uit zich erg dankbaar en stopt € 10,- Donativo in de pot, zo kan het ook. De Duitser weet het niet, maar hij is medeverantwoordelijk voor het Donativo record van vandaag. Grappig om te merken hoe je dat soort dingen gaat waarderen. Ook de euro's in de lockers boven. Het vinden van zo'n euro máákt je dag!

Dinsdag 16 augustus

Vandaag is een vreemde dag, we zijn allemaal vermoeid en leven toe naar het einde van onze periode. De dag is vreemd, omdat we Paul moeten missen, die naar Pamplona is voor de opvang van de nabestaanden van de overleden pelgrim. Het blijft mistig met een zicht van amper 10 meter, maar ondanks dat is het benauwd en warm waardoor verschillende pelgrims flauwvallen bij het inchecken.

We maken kennis met de jongste pelgrim ooit, een meisje van nog geen vier maanden oud. Ook is er weer sprake van lange wachttijden voor de Mostrador waardoor irritatie ontstaat bij de pelgrims. Een jongen en een meisje zoeken hun bedden in de kelder, maar komen op de een of andere manier uit op etage drie, u zult begrijpen hoe groot de teleurstelling is als ze bij hun bedden in de kelder worden gebracht. Als klap op de vuurpijl vinden we rond 21.00 uur een bedwants in de overloop, waardoor we moeten verhuizen naar het Campamento.

Het meest opvallend vandaag zijn twee Britse pelgrims. Ze zijn op vrijdag in St.-Jean-Pied-de-Port vertrokken en op dinsdag door de Bomberos in Roncesvalles gebracht. Ze hebben al die dagen op de berg gedwaald en zijn uiteindelijk door een helikopter gevonden. Uitgehongerd en vermoeid worden ze opgevangen in de Bordas waar ze een schoon bed en een maaltijd vinden. Eind goed al goed.

Woensdag 17 augustus

Opnieuw een mistige dag vandaag met daarbij passend flauwvallende pelgrims. Een Amerikaanse Koreaan lijkt er slecht aan toe en een toevallig aanwezige Italiaanse arts beoordeelt de jongen. Zij spreekt geen Engels, de Amerikaan geen Italiaans. Niet veel later valt een vrouw flauw bij de Mostrador, het is behelpen, maar op de Camino kan het allemaal.

Het Britse stel van gisteren blijft een dag langer om aan te sterken en het duurt niet lang voor ze worden achtervolgd door journalisten die hun verhaal willen optekenen. We doen ons best om ze af te schermen, maar er glipt toch een Spaanse journalist naar boven. Een brutaal mens heeft de halve wereld. Desalniettemin heeft een bescheiden mens de andere helft.

Ik spreek een Belgisch jongetje van 8 jaar oud dat vanuit St.-Jean-Pied-de-Port is komen lopen en vertelt hoe hij elke keer op zijn moeder moest wachten, omdat zij rust nodig had. Ook vertelt hij hoe makkelijk zijn neefje van 6 het had, omdat hij niet zijn eigen rugtas hoefde te dragen. Moeder vertelt later dat ze de Camino in etappes zullen lopen met de kinderen om ze te leren over dankbaarheid en eenvoud. Hoe je met weinig gelukkig kunt zijn en de wereld eigenlijk zo slecht nog niet is. Een mooie gedachte die me doet terugdenken aan mijn eigen Camino.

Om 20.00 uur komt een verzopen Duitser de Mostrador in, zonder cash. We nemen een groot risico door hem "onze" fiets te lenen, zodat hij kan gaan pinnen in Burguete. We nemen zijn backpack als onderpand, omdat hij zijn paspoort niet wil afstaan. Gelukkig is hij op tijd terug met fiets. Ons vertrouwen in de Duitsers groeit gestaag. We sluiten af in de huiskamer waar we Paul uithoren over zijn trip naar Pamplona. Nog twee nachtjes en we gaan naar huis.

Donderdag 18 augustus

De dag voor vertrek. Vanmorgen poetsen Christina en ik extra goed. De Bordas waren weer goed bezet dus ook daar wordt gepoetst. De laatste keer eten bij La Posada, de laatste keer bij de deur, de laatste keer in de wasserij. Het weer is mistig, wat past bij de weemoed van een naderend afscheid. We hebben hard gewerkt en ondanks onze verschillen, in leeftijd, geslacht, achtergrond en haarkleur hebben we het goed gehad. We hebben veel gelachen, goed gegeten, sterke verhalen gehoord en nog sterkere verhalen verteld. Morgen gaan we allemaal weer onze eigen weg, met een rugzak vol herinneringen en hoofdpijn van de Patxarán.

Periode 12: vrijdag 19 augustus t/m vrijdag 2 september 2016

Hospitaleros: Henry Artz, Helmut Brouwer, Irene Engelhard, Peter Gog, Jeanette Scholten, Lies van de Voorde, Tonny Willems, Herman Knappe

Aantal pelgrims: 3.718 (2015: 3.689)

V.l.n.r.: Henry Artz, Jeanette Scholten, Herman Knappe, Irene Engelhard, Marisol, Lies van de Voorde, Peter Gog, Helmut Brouwer, Tonny Willems

Donderdag 18 augustus

Helmut, Henry en Tonny komen per auto aan in Roncesvalles op donderdag 18 augustus om 19.10 uur. Herman, Irene en Jeanette arriveerden om 21.00 uur met de camper. Ze konden nog net aanschuiven aan tafel voor het Menu Del Peregrino bij La Posada. Peter en Lies waren met hun caravan al enkele dagen in Roncesvalles.

Vrijdag 19 augustus

De overdracht was goed geregeld, 16 personen in de bibliotheek met een kopje koffie en een Magdalena. Natuurlijk kwam ter sprake het overlijden van de pelgrim uit Den Haag. Cor, net 65 jaar, ondernam voor de derde keer de pelgrimstocht naar Santiago. Bij paal 31 vlakbij Ibañeta is hij onwel geworden en in Pamplona overleden. De Nederlandse Hospitaleros waren nauw betrokken bij het voorval. In het bijzonder Paul Huijnen.

Na de overdracht hebben we gezamenlijk gedineerd in Casa Sabina onder een oorverdovende herrie in de eetzaal. Het bevreesdde ons dat we meteen naar Casa Sabina moesten, immers onze voorgangers hebben de laatste week bij La Posada gegeten. Het is toch de gewoonte dat het nieuwe team daar dan de eerste week ook blijft.

Voor de nieuwkomers was het behelpen wat betreft het eten en drinken, omdat de voedselvoorraad in het appartement niet was aangevuld en we nu op noodrantsoen moesten leven tot a.s. maandag. Dan pas kan er weer besteld worden.

Het Campamento is behoorlijk uitgebreid, ze hebben weer 7 slaapunits geplaatst met totaal 52 slaappleatsen. De capaciteit van het Campamento is nu $88 + 52 = 140$ bedden. Deze nacht 202 pelgrims.

Zaterdag 20 augustus

271 pelgrims. Het is druk ondanks de regen en kou. De Albergue was snel gevuld mede door een groep van 50 Italianen. Toen was de overloop aan de beurt en daarna 2 Bordas. Herman en Tonny hebben enkele reparaties verricht aan boilers op het Campamento en in een douche unit bij de Sótano. Onze kokkin Lies maakt weer voortreffelijk eten. We moeten het met wat restjes doen.

Twee mannen even in tranen. Hospitalero Peter verwelkomde een stevige Australiër van rond de 45 jaar. Zijn vriendelijke uitstraling kwam ook tot uiting in het gesprek. Maar toen Peter over zijn enorme rugzak opmerkte dat dit wel heel fors is, vertrok het gezicht van de Australiër en zei alleen dat hij dat gewicht van 22 kilo nodig had. Even later, nadat Peter het onderwerp rugzak had verlaten, vertelde de Australiër zijn verhaal. Mijn zoon, zo begon hij, was 22 jaar toen hij hier langs de Camino is overleden, daarom loop ik met 22 kilo om mijn verdriet te verwerken, en zijn ogen vulden zich met tranen. En zo keken twee mannen in de gang van Roncesvalles elkaar enkele ogenblikken met betraande ogen aan.

Zondag 21 augustus.

233 pelgrims. Deze morgen een heel verdrietige vrouw, Ruth Vargas uit Colombia. Ze had haar koffer in de bagageruimte van de rugzakken gezet met tevens haar wandelschoenen. Er lagen slechts twee rugzakken. 's Morgens waren de rugzakken en de schoenen verdwenen. Doordat ze ook haar medicijnen kwijt was, was ze radeloos. Uiteindelijk zijn de medicijnen toch gevonden in haar zware koffer. Tonny heeft haar getroost en koffie gegeven. Ze vertelde dat ze medicijnen had voor epilepsie en kanker. Bij navraag bleek dat de twee rugzakken van pelgrims waren die in het hotel hadden overnacht. Waarschijnlijk heeft de transporteur ook de twee schoenen meegenomen.

Maandag 22 augustus

Het is mooi weer met een strakke blauwe lucht. Direct merkbaar in de wasserij, veel handwasjes en te drogen buiten aan de waslijn. Met Miren La Compañera van Marisol gaat het goed. Af en toe schreeuwt ze <Silencio>, maar we kunnen het aan. Tonny merkte op dat de brandblusser in onze woonkamer niet meer functioneerde. De meter gaf geen druk meer aan. Een bedrijf heeft de kapotte verwisseld voor een goede.

Dinsdag 23 augustus

Vandaag was het weer een warme dag. We hebben met zes Hospitaleros een excursie gehad met Don Valentin. Na afloop bood hij ons een glaasje Patxarán aan in de ontvangstkamer van El Casa Priorial. Er komen veel Italianen, ook kinderen. Een ervan kwam bij de receptie met zijn vingertje tussen de draaideur. Na eerst wat ijs op de vinger te houden, is besloten om toch naar El Centro De Salud in Burguete te gaan. Helmut heeft de jongen en zijn vader daar naartoe gebracht. Daar hebben ze een gipsspalk aangebracht.

Met Miren op het bankje aan de koffie

Woensdag 24 augustus

Señoras Irene en Jeanette hebben een vrije dag. Ze gaan met de bus naar Pamplona. De werkzaamheden zijn zo verdeeld dat we deze dag goed aankunnen. Ons team is nu goed ingewerkt. Met de taal gaat het ook goed, ieder heeft zijn eigen kwaliteiten. 's Avonds om 18.15 uur hadden we regelmatig brandalarm in zone 8. Dit is de slaapzaal op de 2^e verdieping. We hebben niets kunnen vinden wat op brand leek. Volgens Tonny zou het door warmteophoping bij een sensor kunnen zijn door het hete weer. Toen het wat afgekoeld was hebben we geen alarm meer gehad.

Donderdag 25 augustus

Eenkele opmerkelijke zaken:

- We hebben bezoek gehad van een Pelgrima look-a-like Dolly Parton. Dit kwam vooral door de uitbundig uitstekende delen. Met de ukelele kon ze ook prima overweg.
- Een Engelse vroeg waar de "Loo" (toilet) was. Nu weten we ook waar de uitdrukking toedeloë vandaan komt.
- De snoractiviteiten lopen zeer naar wens nu de teller na een week op 150 Euro staat. Natuurlijk doen we dit discreet, waarbij de pelgrims verzocht wordt een bijdrage in de Donativo te doen. Hierbij zijn twee partijen tevreden; de Pelgrim en de Hospitaleros. Voorbeeld: meestal geld pinnen in Burguete, naar Centro de Salud en Farmacia, zoekgeraakte rugzakken in St.-Jean-Pied-de-Port ophalen en zieke mensen naar Zubiri brengen bij de volgende Albergue.
- Een aangeschoten Amerikaan, die te laat binnenkwam, belde even later pijlsnel bij de nazittende Hospitaleros. Zijn bed was nat (ronde vlek) met de nodige agressie eiste hij een droog dek. Op de vraag of hij het niet zelf met water of anderszins veroorzaakt had werd nog heftiger gereageerd. Dit soort vragen is normaal, uiteindelijk is alles mogelijk. De man niet meer teruggezien.
- In Duitsland is Hape Kerkeling een begrip. Zijn bestseller is 2 miljoen maal verkocht in de Duitssprekende landen en nu verfilmd. Deze Hape heeft weinig gelopen en is vooral per bus vervoerd. Pelgrims die dit doen en 's middags om 13.00 uur bij de volgende herberg staan nemen de plaats in van de vermoeide looper die pas om 17.00 uur binnenkomt en alles vol vindt. Men noemt deze Pelgrims "Kerker". Dit tot ongenoegen van een Duitse, die zowaar Kerker heette!
- Door de uitbreiding van het Campamento met 7 oude containers hebben we nu de volgende capaciteit:
Herberg met Sótano 223

winterherberg 34
Campamento 140

We hebben dus 397 bedden beschikbaar.

- De kwaliteit van de beide restaurants is prettig vooruitgegaan. Zeker t.o.v. april, zodat we zeker niets tekortkomen. Ook de bediening is vriendelijk en op tijd.
- Al 's middags hoorden we dat een zware oudere Amerikaan op de berg moeizaam vooruitkwam. Om 20.00 uur werden we gewaarschuwd dat hij uitgeput 2 km de berg op lag. Tonny en Herman zijn naar boven gelopen en vonden hem zittend in de berm. Uitgedroogd en compleet aan het eind. Met de auto omhoog. Het hangslot bij de poort bleek weg te schuiven, zodat een eind de berg opgereden kon worden. De man met vereende krachten in de auto

geladen en naar de herberg gebracht. Met water, thee en overgebleven pannenkoekjes kwam hij al gauw een beetje op krachten (wel vond hij jammer dat er geen stroop op zat). In dit soort gevallen niet paniekeren maar rustig aanzien. Zijn rugzak woog wel 25 kg waarbij de draagriemen kapot waren. In de winterherberg is hij verder bijgekomen en de volgende dag gewoon vertrokken. De hele

actie leverde 50 Euro voor de Donativo op! *Bij deze actie bleek weer eens het nut van de Portofoons!!*

- Net bekomen van de Amerikaan arriveert om 21.00 uur in het halfdonker een Canadees echtpaar waarvan de man blind is. Ze hadden de oversteek vanaf St.-Jean-Pied-de-Port in een dag afgelegd. Ook deze mensen met extra aandacht in de winterherberg gebracht en op een onderbed gelegd (*de man bleek Terry Kelly te heten en in Canada een bekende zanger en componist van populaire liedjes*).
- Nog was de dag niet om; tegen 22.00 uur komen 4 Namibische vrouwen totaal aan het eind van hun Latijn ook vanaf St.-Jean-Pied-de-Port. Voordeel van de winteropvang is dat ze ook na tien en nog kunnen eten en bijkomen, waarmee een enerverende dag voor de Hospitaleros werd afgesloten.
- Vandaag feest; de kat heeft gejongd! Elke dag worden ze door Irene van eten voorzien, dat ze meeneemt van tafel uit de restaurants. We hebben er tot nu toe 4 geteld in alle kleuren.
- De natuur is rijk hier. In de Bordas wordt door Tonny en Helmut nogal eens nagezeten bij de opkomende maan en genoten van de roepende uilen en een extra glaasje wijn.
- Tot grote vreugde van Pablo (de klusjesman van het klooster) is hij door de Hospitaleros gepromoveerd tot "el Presidente" de Roncesvalles.
- Tonny en Helmut hebben een bezoek gebracht aan het Pelgrimsbureau in St.-Jean-Pied-de-Port. Hierbij zijn met de Franse secretaris nuttige afspraken gemaakt om nauwer contact te houden over gebeurtenissen die de Pelgrims aangaan. Zoals het open zijn en de conditie van de hoge route. Volgend jaar openen ze een Albergue in Bayonne waar Nederlandse Hospitaleros tijdens de af- en aanreis gebruik van kunnen maken.
- Tijdens een bespreking met de Prior en Edurne blijkt dat het klooster met de Nederlandse Hospitaleros en onze algemene aanpak zeer tevreden is. Ook zijn nuttige nadere afspraken gemaakt.

Zaterdag 27 augustus

Wij zijn nu met de tweede helft van onze periode bezig en het gaat zeer gesmeerd, we hebben niets te klagen, onze kokkin Lies die bijna alle maaltijden verzorgt, zorgt er voor dat wij niets te kort komen. Maar ook de pelgrims zijn over het algemeen tevreden, het brood wat over is brengt Lies naar de grote keuken waar de pelgrims heel blij mee zijn, ook de in reepjes gesneden restanten appel-rozijnen pannenkoeken bracht Lies bij de lange rij wachtende pelgrims in de gang. Binnen een oogwenk was het bord leeg, hongerige gieren kunnen daar niet tegen op. Mooi om te zien wat een kleine handeling de vermoeide en hongerige pelgrims zo blij kan maken. Een klein gebaar, maar grote waardering.

Zondag 28 augustus

Het was topdrukke, slecht weer, veel natte en soms bemodderde kleding. Aan het einde van de dag moesten wij velen teleurstellen, alle machines en drogers waren in no time bezet, om zes uur stonden nog 8 kratten was te wachten. De handwasjes hadden meer geluk, ook hiervoor stonden velen in de wacht. Met mijn "lavare rapido por favor, please wash your wash quickly" werd zeker aan gehoor gegeven zodat om acht uur de handwasjes zijn verwerkt en in een mum van tijd alle lijnen vol hingen. Het leek een "kashba" met zoveel kleurenpracht. Vandaag werd het voor Jeanette en mij een lange, vermoeiende en drukke dag, maar wij bleven optimistisch en goedgehumeurd. Buiten al het drukke wasgebeuren waren er regelmatig grappige en soms serieuze voorvallen, die reeds door mijn collega's zijn beschreven.

Dinsdag 30 augustus

Deze laatste week hebben wij bij La Posada geluncht, zij openen het restaurant om 13 uur, het personeel is weliswaar aardig, maar ondanks dat om een uur wij alleen aanwezig zijn duurt het lang voor wij van voorgerecht naar hoofdgerecht overstappen en daarmee bijna geen tijd meer over is voor het nagerecht, het is dan echt een race tegen de klok om om twee uur precies bij de deur te staan. Restaurant Sabina laat ons er al een kwartier eerder in, zodat wij rustig kunnen eten.

Woensdag 31 augustus

De dames Irene en Jeanette voelen zich echte gastvrouwen. Zodra de deur van de wasserette open gaat komen de pelgrims met hun vuile was, dan volgt onze vraag hand- of machinewas. Bijvoorbeeld een pelgrim uit Texas, die vertelde dat zijn ouders uit Skeveningen kwamen met herinneringen aan het Kurhaus, nieuwe haring en natuurlijk onze stroopwafels. Ik beloofde bij de laatste veiligheidsronde hem wat stroopwafels te brengen. Toen de was klaar was kwam hij 5 minuten later zijn vrouw en dochter aan mij voorstellen met knuffels en foto's. Nog voor de laatste ronde was hij in het bezit van de heerlijke Hollandse stroopwafels.

De tijd snelt voorbij. Een tijd met veel pelgrims die de wasserette bevolken, even op adem komen. De weg van St.-Pied-de-Port naar Roncesvalles viel iedereen erg zwaar met de warmte. Zeker een luisterend oor doet wonderen.

Met de één wordt veel gelachen, de ander bedankt je met een knuffel en niet te vergeten de Donativopot raakt zo ook aardig gevuld.

Zo in de loop van de tijd wordt regelmatig 'streng' opgetreden, na zeven uur geen wasmachine, wel een handwasje is toegestaan die wij dan door de centrifuge halen, zodat de volgende ochtend het wasje droog aan de lijn hangt.

Vandaag weer een stroom van pelgrims in de wasserette, een druk gekwek van o.a. vele Braziliaanse vrouwen die de ruimte vulden met heel veel gelach en "gekwek", ook de Italiaanse mannen laten zich niet onbetuigd.

Donderdag 1 september

Helaas, vandaag donderdag 1 september, hebben wij afscheid moeten nemen van de kittens. Moeder poes, zelf nog te jong, keek niet naar de kleintjes om en het vermoeden dat haar kittens het na een week niet zouden overleven bleek dus waar.

Vandaag heeft Lies de zoveelste pelgrim weer een beetje mens gemaakt met koude omslagen, slokje water en wat chocolade omdat zij door het lange wachten, soms wel ruim anderhalf uur, onwel was geworden.

Vrijdag 2 september

Vandaag is de dag van de overdracht, die om 11.00 uur in de bibliotheek van Aterpea plaats vond. Diverse zaken zijn besproken en de belangrijkste punten schriftelijk overhandigd. Met een handdruk geeft Tonny zijn taak en de 10 sleutelbossen over aan Henk Oude Elferink, de nieuwe Jefe de Emergencia. Het is voor ons een drukke, maar mooie tijd geweest.

Deze periode 5.236 KWh verbruikt. Goed voor € 1.571,00 totaal en gemiddeld € 112,21 per dag.

Periode 13: vrijdag 2 september t/m vrijdag 16 september 2016

Hospitaleros: Wim Oproek, Henk Boender, Agnes Dubelaar, Frans Hofstra, Henk Oude Elferink, An Pikker, Henk Trimbach, Mieke Trimbach

Aantal pelgrims: 4.422 (2015: 4.631)

V.l.n.r.: Henk Boender, Wim Oproek, An Pikker, Henk Oude Elferink, Marisol, Frans Hofstra, Agnes Dubelaar, Mieke Trimbach, Henk Trimbach

Week 1 én Week 2

'The dreamteam is in the house!'

En meteen boffen we (om meerdere redenen):

- De overdrachtsinstructies ontvangen we van de voorzitter van de Werkgroep Hospitaleren Roncesvalles; Tonnie dus!
- Dé pelgrim bij uitstek bemoedigt ons met de mededelingen dat periode 13 weleens de drukste van alle periodes kan worden; Helmut dus!
- En de overige Hospitaleros/-as betwijfelen of wij hun kolossale Donativobedrag wel zullen gaan evenaren of overtreffen; zie hun namen boven het vorige verslag dus ...

Maar wij, wij deinzen nergens voor terug. Wij zijn niet voor één gat te vangen. Wij laten ons nooit uit het veld slaan. Wij ...

Eens kijken hoe we over veertien dagen 'piepen'.

We hebben er zin in. Anders hadden we toch niet zo'n moeite gedaan Hans uut Almelo ervan te overtuigen dat hij dit dreamteam best wel deze periode 13 zou kunnen toebedelen!

In de kist, uit de Mostrador

De Mostrador is gedurende onze Hospitaleerweken voortdurend bemand door óf Marisol, óf Miren, óf Juampe. Wij moeten de zittende taak overlaten aan deze aimabele Spanjaarden (Basken). Dat wil zeggen dat we met z'n allen zware benen hebben van het vele staan. Eerlijk gezegd missen we het werk in de Mostrador wel een beetje, tegelijkertijd kunnen de gesprekjes aan de deur en in de hal/gang wat langer duren, omdat de inschrijving meer tijd kost vanwege het scannen van de paspoorten van elke pelgrim (voor het eerst dit jaar).

In drommen komen ze ...

We ontvangen 399 pelgrims de eerste dag (2 september)! Alles is vol! Een jongeman wil zelfs buiten op de veranda van een Borda slapen. Voor een aantal pelgrims neemt Marisol contact op met de Albergue in Espinal. Daar kunnen ze nog terecht. Een taxi wordt gebeld en de pelgrims zijn in en in gelukkig! Nu hebben ze zelfs een onverwachte voorsprong.

De overige dagen komt weliswaar niet alles vol, maar we krijgen toch gemiddeld zo'n 340 pelgrims die een bed en een douche wensen. Enkel de laatste twee dagen is er niemand die naar het Campamento hoeft af te reizen.

Alles bij elkaar 'scoren we hoog': de allermeeste pelgrims gedurende onze periode in vergelijking met de voorgaande periodes!

De Hospitalero ontvangt een wat oudere man met de woorden: 'welcome, you must be a pilgrim!' De man reageert ad rem: 'No sir, I am a fool to do this!'

Er komt een Spaans gezin, mama, papa en drie jongens van, ik schat 7, 5 en 4. Ik loop met ze mee naar de toegewezen bedden in de Sótano. De kleinste loopt achter uw schrijver en tikt me bij herhaling op de rug. Wanneer ik me omdraai zegt ie: 'Señor, Arriba, yo Arriba,' wijzend op het bovenbed. Zijn ouders vinden dat geen goed idee. Er wordt een bed op de grond gelegd en hij moet daar naast zijn moeder slapen. '¿A Bajo? ¡No mama ...!'

De Sótano-pelgrims verbleven onze tweede avond in 'het eeuwige licht'. De noodverlichting in twee bogen was aangegaan. Oorzaak onbekend. We konden geen andere manier bedenken dan de kleine TL's van de noodverlichting los te draaien. De volgende dag (zondag!) de technische dienst maar waarschuwen. Ach, pelgrims zijn toch lieve mensen. Geen klacht gehoord! En die volgende dag ... twee minuutjes werk voor Pablo en alles doet het weer.

Onze jongste pelgrim was amper 5 maanden oud. Papa en mama waren al anderhalve maand onderweg. De baby werd door moeder op de buik gedragen, vader sleepte een bagagekarretje achter zich aan. Zou de baby Jacobus heten?

Mochilas, Sacs, Backpacks, rugzakken en ... rolkoffers

Meer en nog meer Peregrinos laten hun bagage vervoeren van plaats naar plaats. Geen uitzondering wanneer er meer dan vijftientig stuks in de ruimte-voor-vervoer liggen/gelegd worden! Veel werk 's morgens voor de Hospitaleros van het vroege uur. Nauwelijks nog tijd om pelgrims uit te zwaaien; we zijn voortdurend in de weer met envelopjes en elastiekjes. Nagenoeg alle rugzakken, plunjezakken, tassen en rolkoffers gaan naar Zubiri (tegen de prijs van € 7,00 per stuk). Na

enkele dagen hebben we envelopjes in de bagageruimte gelegd en ze meegegeven zodra een pelgrim zijn rugzak of tas/koffer kwam halen. Dan kon de man of vrouw voordat de bagage voor vervoer werd ingeleverd het (in)gevulde envelopje aan de rugzak bevestigd hebben! En dat werkt! Het is toch logisch dat je een plunjezak van minstens 30 kilo door de koerier laat vervoeren?! De eigenaresse overigens woog naar schatting het viervoud van haar plunjezak.

De vermoeide pelgrim, de blije pelgrim, de stille pelgrim, de huilende pelgrim, de zieke pelgrim ...

Gelezen in het Libro de Oro (in Aterpea): 'Pelgrimskwelling: 's morgens vroeg opstaan en in het trappenhuis verrast worden met de heerlijke geur van eieren met spek. Maar die blijken helaas voor de Hospitaleros te zijn, niet voor de pelgrims!'

Er wordt gehugd, gekust, er worden ferme handdrukken uitgedeeld; de dankbetuigingen vliegen ons, Hospitaleros, om en in de oren. Er wordt echter ook gemopperd. Wat wil je ook, de mens is de berg overgegaan, hij/zij is moe, soms uitgeput en dan kun je zomaar vallen over een kleinigheidje, bijvoorbeeld over waarom die mevrouw die maar vijf kilometer gelopen heeft een bed krijgt, terwijl er nog zoveel lange-afstand-zwoegers in de rij (tot aan de bibliotheek) staan. 'Ach, meneer,' zegt de Hospitalero, 'u krijgt ook een bed én een heerlijke douche, dat verzeker ik u!'

Een jonge vrouw huilt wanneer de Hospitalero een zeer vermoeide oudere dame de Borda in helpt. Er is nog maar één bed vrij, een bovenbed! De oudere slaapt – begrijpelijk – graag a Bajo. De huilende jonge vrouw, ze zal niet ouder dan 25 zijn geweest, biedt door haar tranen heen haar onderbed aan. De Hospitalero vraagt of ze misschien pijn heeft en of hij haar kan helpen. Maar nee, ze huilt van blijdschap omdat ze haar eerste etappe, over de bergen nog wel, heeft volbracht. Een schouderklopje volstaat!

Een jonge vrouw reageert heftig, waarschijnlijk op de vis die zij heeft gegeten. Het is inmiddels na 23.00 uur. Zowel Miren als een van onze Hospitaleros bekommeren zich om haar. Ze krijgt nauwelijks lucht binnen en haar ogen zijn opgezwollen. Ze kent haar allergische reactie, maar is vergeten er medicatie voor mee te nemen. Miren wil 112 bellen, maar een mede-pelgrim werkt in de verpleging en kent een pelgrim die in het Campamento slaapt die dezelfde allergie heeft en wel medicijnen bij zich heeft. De zieke krijgt een bed alleen in de voorlaatste Borda en knapt zienderogen op. 's Morgens vervolgt ze blij háár Camino de Santiago!

En dan is er ook nog de **superblijje** pelgrim. Er worden tijdens het schoonmaken twee boekjes gevonden. Niks bijzonders, er blijven veel boeken achter die weer door andere pelgrims worden meegenomen. De boekjes worden op de 'neem-maar-mee-tafel gelegd'. Een Koreaanse pelgrim komt met een van de twee boekjes naar de Hospitalero en zegt: 'Ik wil dit boekje (Koreaans dus) meenemen.' 'Geen probleem, mevrouw,' zegt de Hospitalero. 'Maar er zit een envelop achterin,' zegt de pelgrim, 'en daar zit geld in.' Het blijkt € 800,00 te zijn! De eerlijke pelgrim laat het boekje met geld achter bij de Hospitalero, die het aan Juampe in bewaring geeft. 's Avonds, vlak voor sluitingstijd, komt een Koreaanse man met de taxi vanuit Zubiri. 'Book, book,' roept hij. Hij blijkt de rechtmatige eigenaar van het boekje én het geld. Dolblij keert hij terug naar zijn volgende pelgrimsherberg.

En dan zijn er pelgrims die hun 'hele hebben en houden' kwijtraken, zoals de Amerikaanse dame die met haar zus in Madrid aankomt en daar nog haar 'veilig' omgehangen beurs verliest met alles van waarde – ook haar paspoort – verliest. Het kost haar een dag Madrid extra, maar dan is ook alles opgelost. Noodpaspoort, traveler cheques, pasjes geblokkeerd, en dergelijke. 'En dat alles dankzij die vriendelijke Madrilenen,' verzuchtte ze. De Braziliaanse fietsster heeft op de berg haar waardevolle spullen verloren. Kletsnat (donderdag was een natte dag) en huilend komt ze bij de Hospitalero. Die kan nu enkel regelen dat ze, ondanks het gemis van een paspoort, toch een bed krijgt. 'We zullen een gebedje doen, in de hoop dat iemand je spulletjes vindt en komt terugbrengen,' zegt de Hospitalero. 'Moet ik ook nog gaan geloven,' snikt ze ... Sint Jacobus is haar goedgezind: tegen vieren brengen twee jongemannen haar beurs naar Aterpea. De tranen vloeien opnieuw, nu van blijdschap.

De Bomberos halen tegen tien 's avonds twee dodelijk vermoeide Braziliaanse dames van de berg. We schatten ze toch al gauw dik in de 60! Een van hen kan niet meer op of neer. De vriendelijke Bombero helpt haar de Borda in en legt haar op bed. In dezelfde cabine ligt ook onze 'knuffel-Amerikaan'. Hij is misschien al wel in de zeventig. Na een hartinfarct is hij wat angstig geworden. We leggen hem in eerste instantie alleen in een witte cabine; later komen daar de Braziliaanse dames bij. 's Morgens staat hij buiten te bibberen in de ochtendkou. Maar ... hij is tevreden over de nacht die hij heeft beleefd; een overwinning voor hem!

Een Spaanse dame is hoogst verontwaardigd dat zij 'haar' Borda niet kan betreden via een asfaltweggetje. De Spaanse Señor vraagt de Campamento-Hospitalero of hij even wat waslijntjes tussen de bedden in 'zijn' Borda kan spannen. Ze moeten toch ergens hun natte boel kunnen drogen. Het is inmiddels bijna 22.00 uur; de Hospitalero is niet van plan de opdracht uit te voeren (dampende kleding tussen de bedden lijkt hem niet zo'n frisse boel), de Señor is zwaar teleurgesteld. Het voorstel de natte kleding in een doucheruimte te hangen wordt niet geaccepteerd: 'Daar halen ze mijn spullen vast weg!'

En dan brengt onze voorlaatste dag nog een ernstig zieke Vlaamse mevrouw. Met haar Nederlandse vriendin (die ze een paar jaar geleden ontmoet heeft op de Camino del Norte) is ze woensdagavond vanuit Saint-Jean-Pied-de-Port aangekomen in Roncesvalles. De Vlaamse mevrouw was de volgende ochtend doodziek. Ze kon niet meer op of neer en was misselijk. De arts vanuit het Centro de Salud in Burguete is naar Aterpea gekomen en gaf haar twee injecties. Intussen nam de Nederlandse vriendin met de Belgische verzekeraar contact op. Erg soepeltjes verliep dat niet ... In de namiddag hebben we de arts nogmaals gebeld omdat de situatie onzes inziens niet verbeterde. De dokter besloot de Vlaamse vrouw per ambulance te laten vervoeren naar het ziekenhuis in Pamplona. Treurig einde van een nog maar net begonnen Camino.

Agua, no Agua, Otra Vez Agua, no Agua, ¡Hurra Agua!

Het is dinsdagavond in onze eerste week. De waterdruk in het Campamento valt weg! De toiletten

worden nog één keer doorgetrokken en de Hospitalero haast zich te zeggen dat men nu beter even de bosjes kan opzoeken. Geen probleem voor Peregrinos die al lang blij zijn met een bed. De Italiaanse jongeman poetst zijn tanden met het pilsje dat hij nog net niet op heeft. Dan blijkt er in de hele regio geen water meer te zijn. Pablo stuift met zijn 4WD het Campamento op. Binnen 3 uur zal er weer water zijn ... Het probleem in Aterpea is groter: niet meer kunnen doortrekken, betekent veel Wc-papier plus meer dat zich op'hoopt'. Ruim anderhalf uur duurt de storing, dan horen we dat de vaatwasser in onze Habitación weer water begint te

pompen. De allermeeste Peregrinos liggen op één oor. Woensdagmorgen blijkt dat er in het Campamento nog steeds geen water is. Pablo en een technicus gaan het probleem oplossen. De leidingen blijken verstopt te zijn. Wanneer we van de koffie bij Casa Sabina terugkomen is er water en kunnen de toiletunits schoongemaakt worden!

Het is vrijdag in onze eerste week. We krijgen de mededeling dat we van 09.00 uur tot 13.00 uur geen water in de herberg en het Campamento hebben. Kijk en dat is nou handig, precies tijdens de schoonmaakuren geen water. Er worden enkele emmers water klaargezet voor het schoonmaken van de toiletten. De afwas wordt niet gedaan; de wasmachines draaien niet meer.

Luz, no Luz ...

Wanneer op het Campamento de stroom uitvalt is het even lastig om naar de toiletunits te komen, wanneer je je zaklampje vergeten bent. Gelukkig was de maan helder en biedt een zit-plas uitkomst, ook voor Hombres ...

Wanneer in Aterpea de stroom uitvalt, komen de nachtspoken tevoorschijn. Zij gaan 'met de deuren klapperen'...

Het Campamento in bedrijf

En dan zijn daar drie Madrileense meisjes en een Nicaraguaanse jongen. Ze komen tegen half tien in het Campamento. Eten hoeft niet meer, maar ze vragen nog wel naar een gelegenheid waar bier en wijn wordt geserveerd. De dienstdoende Campamento-Hospitalero wijst hen erop dat er om tien uur nachtrust heerst. De jongelui beloven in alle stilte terug te keren.

Tijdens onze Hospitaleerperiode was het Campamento op de laatste twee dagen na elke dag geopend.

The dreamteam was in the house

Nou piepen doen we niet na veertien dagen, hoor! Maar we hadden, vanwege het grote aantal pelgrims, nauwelijks 'vrije tijd'. Alle 8 Hospitaleros waren voortdurend flink aan de slag.

Voor de derde achtereenvolgende keer was dit dreamteam in Roncesvalles en we hadden plezier met elkaar! Er is veel gelachen en, o ja dat moet zeker vermeld worden: wat een ether-discipline legde onze groep aan de dag. De portofoons werden optimaal gebruikt!

¡Buenas Noches Roncesvalles y Hasta la Vista!

Periode 14: vrijdag 16 september t/m vrijdag 30 september 2016

Hospitaleros: Kees Ebbenhorst, Jos Spekman, Noortje Spekman, Joke de Kler, Dick de Kler, Tijmen Stoof, Gerhard Surink

Aantal pelgrims: 3.285 (2015: 3.125)

V.l.n.r.: Gerhard Surink, Dick de Kler, Joke de Kler, Tijmen Stoof, Noortje Spekman, Kees Ebbenhorst, Marisol, Jos Spekman

Week 1

We zijn begonnen! Groep 14 is mooi op tijd in Roncesvalles om de overdracht van de mensen van periode 13 mee te maken. Razend druk hebben ze het gehad. En van alles meegemaakt, maar dat is inherent aan zo'n drukke periode. We horen de verhalen aan.

Regen, regen en nog eens regen. Dat is het kenmerk van onze eerste 2 dagen. Bovenop de berg zal het voor de meeste pelgrims geen pretje geweest zijn. Kleumend van de kou komen sommige pelgrims binnenlopen. Ze worden opgevangen door ons en wachten geduldig hun beurt af bij de inschrijving. Opvallend dat iedereen na zo'n inspanning toch gelaten in de rij plaatsneemt. Die rij staat er vooral op de zondag. Dat is dan ook voor ons een topdag met 330 pelgrims.

Een natte bedoening onderweg betekent dus ook grote drukte in de wasruimte. We nemen alle wasjes aan, maar laten de mensen zelf ook graag de was doen, want de beschikbare kratjes zijn in de loop van de middag op. Als de eerste mensen hun was komen ophalen is er weer ruimte voor volgende klanten. Maar om 6 uur nemen we geen wasjes meer aan. De drogers kunnen het niet

bijhouden en er staan 3 kapotte centrifuges te wachten op reparatie. Ook een van de drogers werkt niet goed. Net voor 10 uur 's avonds zijn we klaar en sluiten af. Als we op de weg naar boven nog een pelgrim tegenkomen met zijn was, kunnen we hem helaas niet meer helpen.

Ook het deken-probleem blijft ons toch wel achtervolgen. Er vragen steeds meer mensen om dekens. Maar men is blij als er toch nog ergens een deken vandaan komt. Met beter weer in het verschiet zal dit probleem wel afnemen.

De balie blijft de eerste drie dagen de gehele dag Spaanstalig. Marisol, Juampe en Miren doen het werk in de kist. Wij er omheen. Dat gaat prima, hoewel Miren wel veel tijd neemt met geven van allerlei

informatie aan voornamelijk Spaanstalige pelgrims. We zien de wachtrij maar langzaam slinken.

Nieuw voor ons is de bagage-afhandeling en de fietsenstalling. Het stallen van de fietsen scheelt enorm in tijd. Rugzakkenvervoer neemt een steeds grotere vorm aan, dus dat is wat meer werk aan uitschrijven van envelopjes en heen en weer brengen van de bagage. Maar iedereen is wel blij dat ze weer een dagje "zonder" kunnen lopen.

De eerste dagen voldoet de planning van werkzaamheden. Tijmen en Gerhard beheren na 18 uur 's avonds en 's morgens het Campamento. We doen allemaal alle werkzaamheden in wisseldiensten van 2 uur.

Naast het routinewerk maken we natuurlijk ook enkele onverwachte dingen mee. Iemand pikt het bed van een ander in of een leeg bed van een reservering. Slaapzakken in de was of poncho's. Ook lekker handig!

We worden ook enkele malen aangesproken op het vermoeden van bedwantsen. Aanleiding voor de Jefe de Emergencia om een demo te laten uitvoeren van het stoomapparaat. De vermoedelijke bron van een melding wordt als test aangegrepen. Iedereen mag even het stomen in de praktijk brengen. Of er nu nog ooit een bedwants wordt aangetroffen in bed 119....betwijfelen we ten zeerste...☺

Het tellen van de Donativo en wasgeld gaat in het begin een beetje stroef. Een hele dag € 7 Donativo lijkt ons sterk. Na 3 x overtellen ontdekken we een vergeten potje met Donativo van de eerste dag in de bureaulade. Even wennen nog. We lachen er om.

Het Campamento is na een paar dagen niet meer nodig. Tijmen en Gerhard verhuizen naar Aterpea. Met de gedachte dat ze er zeker nog zullen terugkeren. Woensdag zeker, want dan worden veel scholieren uit Pamplona verwacht.

Jefe Kees wordt overdag opgetrommeld om met een elektricien richting Campamento mee te rijden. De technische man verwisselt alleen maar de sloten, dus de hoognodige verbeteringen, waaronder het licht, blijven onaangeroerd.

Een vrouw uit Litouwen komt met haar vriend binnenlopen. Ze zakt nog net niet in elkaar. Op de stoel in de Mostrador zit ze er helemaal doorheen. Joke ontfermt zich over haar, we gunnen haar de EHBO-ruimte en het duurt nog een hele tijd voor ze weer kan/wil lopen. Gelukkig gaat ze de volgende dag, na ons bedankt te hebben, weer verder op haar Camino.

Finland verrast ons met een jong meisje, dat op blote voeten loopt. Komt zo uit de sauna denken we.

Boven op de berg Col de Lepoeder staat een VW-busje met allerlei lekkernijen. Tijd voor een pauze voor vermoeide pelgrims. Als een pelgrim na de afdaling in de herberg arriveert, ontdekt zij dat

haar geld en papieren zoek zijn. Paniek alom. Dan komt de uitbater van het busje binnenlopen met de ontbrekende spullen en is er weer een gelukkig persoon in ons midden.

Ook ontkomen wij niet aan brandalarm. Tot 2x toe kijken we verbaasd om ons heen. Het blijkt weer loos alarm. Kees zorgt voor stilte in het gebouw. Dit is echter aanleiding voor een kleine hernieuwde instructie, hoe te handelen bij brandalarm. We zien hoe het resetten in zijn werk gaat.

Deken-discussie. Geven we nu wel of niet dekens uit aan pelgrims die daarom vragen. We besluiten dit alleen te doen als een pelgrim echt een deken nodig heeft. Hetzelfde geldt voor het gebruik van de centrifuge in de morgen.

In het midden van de week duiken de bedwantsen weer op. En weer in de buurt van bednummer 119. We spuiten de compartimenten van boven tot onder en.... de volgende dag is bed 116 toch weer besmet. En dat is vreemd. We zuigen onder de spiralen en nogmaals bedienen we het stoomapparaat. Het zal toch niet zo zijn, dat morgen....

Een dame op bed 335 meldt zich aan de balie met...bedwantsen. We volgen de gehele procedure. Alle kleding wordt gewassen en de rugzak ontsmet. 's Avonds om precies 10 uur zijn we klaar. Deze pelgrim is tevreden met onze hulp en kan de volgende dag met "alles schoon" weer op pad. Dan meldt zich de volgende pelgrim. Het zal toch niet... Maar zij vond gelukkig alleen haar bed overtrek vuil en "eiste" vervanging. Ook weer geregeld.

An opvallende pelgrims geen gebrek. Een Amerikaanse dame met een enorme zonnehoed is nog een gewone verschijning vergeleken met een duidelijk aanwezige transgender. De man (?) vindt ons superaardig en loopt voortdurend in het zicht van de andere pelgrims. Maar we doen ons werk, ook voor hem en hij is blij met alle beantwoorde vragen. Met zijn lievelingsbeer op zijn arm. De volgende morgen bij het afscheid geeft hij gelukkig een hand en niet een omhelzing...

Er lopen twee Duitsers, die aandacht vragen voor Syrische vluchtelingen. Ze zijn al naar Santiago gelopen en zijn nu weer terug. Nog "even" St.-Jean-Pied-de-Port op en neer en hun reis op de Camino Francés is voltooid. Ze tooien zich met enorme berenkoppen en -vellen en vallen dus op. En dat is nou net hun bedoeling. Ze lopen verder naar Barcelona.

Een non wil zich graag apart van de andere pelgrims douchen. Een andere pelgrim doet alle moeite om dat voor elkaar te krijgen. Met de douche-container buiten bij de Sótano is ze gelukkig.

Ongelukken en ongelukjes gebeuren er altijd wel. Een jongen, die bij de balie tegen de vlakte gaat en met een hoofdwond even moet bijkomen. Blaren zijn er natuurlijk ook. Bij sommigen staat het huilen nader dan het lachen. Ook bij een mini-blaartje vloeien de tranen als er wordt doorgeprikt.

Ernstiger is de val van een man bij de Mostrador, waar alle pelgrims in de wachtrij van schrikken. Ook hij stond rustig zijn beurt af te wachten. Marisol vliegt overeind en als de man probeert op te staan en weer neergaat wordt snel de medische hulp ingeroepen. De Bomberos verschijnen en de man wordt in de Mostrador uitvoerig onderzocht. Dan gaat er weer iemand onderuit. Ook hij profiteert van de aanwezige Bomberos. En of het niet genoeg is gaat 's avonds ook nog een Ierse man om. Marisol

wordt opgeroepen en ze vervoert hem naar de medische post in Burguete. Voor hem is het het einde van zijn Camino.

Een piek in de aantallen pelgrims deze dag. Hoofdoorzaak zijn 91 schoolkinderen met begeleiding van een school uit Pamplona. Ze lopen in 3 dagen van St.-Jean-Pied-de-Port naar Pamplona. Het gaat er gedisciplineerd aan toe. Zij doen dit al enkele jaren dus de opvang door Tijmen en Gerhard wordt routine. We hebben die avond en de volgende morgen wel topdrukte en dito schoonmaak te verwerken. Het stempelen van 91 Credenciales is trouwens ook wel leuk werk.

Week 2

De buitenbel gaat na 10 uur 's avonds over in de hospitaalkamer. En dat op zich is al opvallend, want de eerste paar dagen hadden we geen bel gehoord. Totdat iemand ontdekte dat er zich geen batterijen in de bel bevonden. Slordig. Maar er staat een man (hotelgast) voor de deur, die graag een stempel wil. We laten de man de volgende morgen terugkomen.

Veel Koreanen in deze periode. Ook in groepsverband. Velen zijn zeer gedisciplineerd, anderen staan op hun strepen. In de wasruimte zijn ze zeer actief, maar er is soms moeilijk met ze te communiceren. Een ouder echtpaar gaat na 8 uur 's morgens pas de deur uit. Na eerst aardig wat stampij te hebben gemaakt. Er bleef 1 schoenenpaar over. De man was vlot, maar de vrouw protesteerde. "Dat zijn mijn schoenen niet". We keken vreemd op, want zij had precies dezelfde schoensoort en -kleur als manlief. Ze bleef echter protesteren. Uiteindelijk gaf ze toe dat het haar eigen schoenen betrof. Toch last van opgezwollen voeten na 1 dag lopen?

De afstand vanaf St.-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles is voor sommigen toch een te grote afstand. Een aantal zeer vermoeide pelgrims komt laat binnen. Een man moet overgeven in de gang tijdens het wachten. Marisol springt op en gaat zelf aan de schoonmaak. Wij assisteren. Een uitgeputte vrouw, die om negen uur aan de balie komt, moet een stoel worden toegeschoven. Ze moet minstens een half uur bijkomen.

Een dag later is het weer raak. We kunnen een vrouw nog net opvangen en op een stoel zetten. Een glas water en een stuk chocola doen wonderen. Ze wist niet meer waar ze was en heen moest. Achteraf bleek dat ze een reservering in het hotel had.

Een vrouw, die gevallen was, hebben we in de loop van de middag bed 337 gegeven. Zo kon ze rustig bijkomen.

De schoonmaak in de ochtend gaat op rolletjes. Ieder heeft zijn eigen taak, we zijn ruim voor 11 uur klaar en kunnen op tijd naar Casa Sabina. Bedwantsen, waar we de eerste dagen last van hadden, brachten ons op het idee om de onderkant van de bedden onderhanden te nemen. Een pittig werkje, dat we over 5 dagen uitsmeren. Met twee man en een stofzuiger komen we een heel eind. De ene tilt het bed op en de ander bedient de stofzuiger. Het resultaat is bevredigend. Ook de stoommachine is weer gebruikt. Alles is weer (redelijk) schoon.

We zien allerlei soorten fietsen binnenkomen. Fraaie mountainbikes, gewone sportfietsen en ook een mooie familie-combinatie. Een Belgisch echtpaar met 2 vrolijke kinderen van een jaar of tien op 2 fietsen. Kinderen voorop, mee trappend, en vader/moeder erachter. Er zal hier heel wat voorwerk voor zijn verricht. Het is jammer dat we daar geen foto van hebben gemaakt.

In de wasruimte wordt het nu wat rustiger. Maar net als je denkt, dat in de loop van de avond niemand zich meer meldt, duikt er altijd nog wel iemand op. Soms sluiten we de wasruimte wat eerder, maar dat geeft weer als nadeel dat mensen zich aan de balie melden. Dus meelopen.

En er is altijd het eeuwige sokkenprobleem. We controleren wat binnenkomt voor we alles in de

trommel doen. En toch komt het voor dat mensen met maar 1 sok weggaan. Nog beter kijken dus. En wat te zeggen van een zakmes in iemands broekzak. We vragen bij aanlevering naar de eventuele inhoud van broekzakken. Geld en GSM worden dan soms nog net gered. Maar niet altijd.

Maar we vragen ook niet naar zakmessen. Wel een mooi ding trouwens, de man neemt 'm niet mee als hij de was ophaalt.

Hebben we nu weer bedwantsen of niet? Een misverstand tussen Miren en ons geeft ons heel wat denkwerk. Gaan we weer met het stoomapparaat aan de slag? Op bednummer 250 nog wel. Een bed wat net 2 dagen eerder uitvoerig is behandeld met stofzuiger en stoomapparaat. Het blijkt loos alarm. Miren had de opdracht om te melden als er uit een bepaalde Albergue mensen zouden komen. Bij ons kwam dat over als zijnde iemand met bedwantsen. We starten nog net niet de hele procedure op. Controle bij de inmiddels opgedoken vrouw gaf verbaasde blikken. "Bedwantsen? Ik?" Ook op bed 301 is een vermoeden van ongewenste beestjes. De man zit er niet mee en loopt morgen gewoon verder. Toch even goed het bed verschonen...

We zijn het er allemaal over eens, dat de maaltijden bij Casa Sabina, waar we de tweede week aanschuiven, heerlijk zijn. Waren er in vorige jaren soms wat op- en aanmerkingen, dit jaar hebben we daar heerlijk gegeten. Ook het bedienend personeel verdient alle lof.

Joke en Noortje storten zich ook nog op de inhoud van de EHBO-kamer. Alles wordt uitgezocht, beoordeeld, weggegooid en netjes achtergelaten. Het maakt de hulpverlening aan pelgrims weer wat overzichtelijker.

Don Valentin nodigt ons 's morgens uit voor een rondleiding door het museum en archief van het Colegiata.

Enthousiast vertelt hij rustig en duidelijk de geschiedenis van Roncesvalles. Af en toe een grapje tussendoor van ons doet hem duidelijk plezier. Uitvoerig gaat hij in op onze vragen en we vrezen zelfs voor een te laat verschijnen aan de maaltijd bij Casa Sabina. En wij vinden het allemaal meer dan interessant. Ook de ontmoeting met Don Jesus is heel plezierig. De afsluiting is met Patxarán en koek. We bedanken Don Valentin met een flinke handdruk.

De twee bibliothecarissen Joke en Noortje zijn enthousiast bij het zien van al die oude boeken

Wel eens 19 Polen op de fiets gezien? Nou, wij wel. Voor € 1.000 de man fietsen ze een aantal dagen op de Camino Francés. Alles wordt voor ze geregeld en onder een goede begeleiding. Een enthousiaste groep, die in de eetzaal allerlei instructies ondergaat. Het geprop van alle fietsen in het fietsenhok is vermakelijk.

Hospitaleros zijn op elk gebied inzetbaar. Gerhard oppert het idee om wat te doen aan het steeds weer terugkomend probleem van pelgrims, die vanaf de Col de Lepoeder de steile afdaling volgen naar Roncesvalles. Vooral de laatkomers komen soms bekap in de herberg aan. Moe van de Camino en dan ook nog de gevaarlijke afdaling. Dat je ook over de weg en via Ibañeta Roncesvalles kan bereiken weten velen niet. Hoe maak je nu pelgrims duidelijk, dat er op de top een keuze gemaakt kan worden tussen de steile (officiële) afdaling en de asfaltweg. Nou, gewoon met een pot gele verf!

Marisol is wel voor het idee te porren en regelt voor ons een pot verf inclusief kwast. We gaan met 5 man de berg op in het bezit van de pot gele verf. Gerhard schildert vakkundig de "easy" way op het

asfalt. Ook de wat lager gelegen pijlen krijgen een gele opfrisbeurt. Vakmanschap is meesterschap!

's Avonds in de herberg vragen we de pelgrims of ze de gele aanwijzingen gezien hebben en er zijn er bij, die op aangeven van de gele pijlen de makkelijke weg genomen hebben. We zijn er tevreden mee.

De laatste werkdag is de rustigste dag van ons gehele 2-wekelijks verblijf. We hebben “slechts” 150 pelgrims in huis en er zijn geen problemen te melden. 's Avonds na 10 uur steken we de koppen bijeen en bespreken we hoe de overdracht naar Groep 15 wordt aangepakt. We doen dit weer onder het genot van een glaasje en ieder weet precies wat hij moet gaan doen. Om 11 uur is de overdracht in de keuken. We kunnen de bibliotheek niet gebruiken omdat er lekkage is. Water in de bibliotheek, dat is niet goed. We hopen dat het euvel snel verholpen wordt.

We sluiten onze hospitalear-periode af met het heffen van een extra glas. Het was af en toe hard werken, maar er waren ook wel momenten van ontspanning. We kijken er allemaal met plezier op terug.

Groepsfoto met Miren, medewerkster in de Mostrador

Mercedes, die de rondleidingen verzorgt, te midden van Kees, Joke, Dick, Noortje en Jos

Periode 15: vrijdag 30 september t/m vrijdag 14 oktober 2016

Hospitaleros: Wil Verstappen, Rieky Verstappen, Wim Kielen, René Stam,
Ans Zonneveld-Stuifbergen, Veronica Konijn, Fia Obdam

Aantal pelgrims: 2.119 (2015: 2.130)

V.l.n.r.: Staand: Rene Stam, Ans Zonneveld, Wim Kielen, Veronica Konijn, Wil Verstappen
Zittend: Rieky Verstappen, Fia Kuijpers, Marisol

Week 1

Vijf leden van de nieuwe ploeg zijn al op donderdag aanwezig en de drie nieuwelingen kunnen alvast iets van de sfeer proeven. Rieky en Wil komen op vrijdag net na tien en voegen zich bij de vijf anderen en de oude ploeg. Die heeft er werk van gemaakt om de overdracht gladjes te laten verlopen. Alles wat verteld moet worden passeert de revue. Daarna worden groepjes geformeerd die elk een gedeelte van de werkzaamheden doornemen. Veel wijzigingen als het twee jaar geleden is dat je hier voor het laatst was. Zo'n overdracht hebben we nog niet eerder meegemaakt maar het werkt voortreffelijk. Een tweetal van de vorige ploeg schuift mee aan tafel bij Casa Sabina, de anderen hebben afspraken en willen zo snel mogelijk afreizen.

Dan om twee uur is het tijd om aan te treden. Het valt direct op dat de doorstroming een stuk minder vlot gaat dan andere jaren. Paspoorten scannen, tickets voor het eten uitgeven. Het komt er allemaal extra bij. Veronica en René, twee nieuwelingen, redden zich echter best. Daarna komt Miren, de vervangster van Marisol. Het is een erg leuke tante maar de stress is te snijden. Ook al staan er maar vijf pelgrims in de rij dan nog roept ze herhaaldelijk om stilte. Waarschijnlijk allemaal goed bedoeld! Opvallende dingen: een jonge gast uit Israël die nog nooit eerder een kerk van binnen heeft gezien,

een Deense man met een Vietnamees jongetje van acht jaar.

Prachtig weer en 's avonds hangt er nog veel was buiten. Na tien uur begint het te regenen en hebben we de was afgehaald en binnen gehangen. Aan het einde van de dag is de derde etage bezet en kunnen er nog twee meisjes in de oude stilteruimte.

Veronica heeft al een paar dagen last van haar oor. Het lijkt ons verstandig dat ze naar de dokterspost in Burguete gaat. René gaat mee. De dokter raadt haar aan naar het ziekenhuis in Pamplona te gaan. Samen met Ans neemt ze meteen na het middagmaal de taxi. Veronica moet tot maandag ter observatie blijven. We merken tijdens het werk goed dat we het tweetal missen. Ans komt pas vrij laat in de avond met de taxi vanuit Pamplona terug.

Zondag is de jaarlijkse halve marathon die in Roncesvalles start en eindigt in Zubiri. Het is geweldig weer om er flink de vaart in te houden. Geesje Kip komt langs. Zij heeft gehospitaliseerd in herberg Beilari in St.-Jean-Pied-de-Port. Een Canadees stel deelt een klein souvenir uit met het wapen van de stad Kingston in Canada. Toevallig woont een zus van een van de Hospitaleros in die stad. Het stel kent de naam en de jachthaven waarvan haar zoon eigenaar was. De man is zo onder de indruk en laat dat nadrukkelijk blijken.

Tijdens ons diner op maandag komt Veronica met de taxi vanuit Pamplona terug uit het ziekenhuis. Iedereen is blij dat we weer compleet zijn. Dat voelt een stuk aangenamer. Er arriveert een meisje uit Hongarije dat op 1 juni thuis vertrokken is en al 3800 km heeft gelopen. Vandaag zijn er ook twee tentjes neergezet waarvan eentje bewoond wordt door een Italiaan met een hond.

Op maandag krijgen we een mailtje van Henk Boelder en Henk Oude Elferink of we hen op dinsdag willen ophalen in Pamplona. Ze hebben gehospitaliseerd in periode 13 en hebben daarna de Route de Norte gefietst. Ze zullen om 17.20 uur met de trein aankomen vanuit Santiago. Hun auto is bij onze herberg blijven staan. De beide Henken hadden graag bij een echte Verstappen in de auto gezeten maar dan hadden ze vanwege roekeloos rijgedrag waarschijnlijk de eindstreep niet gehaald. Dat was even een domper voor beiden maar René, rijkschoolhouder van beroep, is een goede vervanger.

In de ogen van Veronica zijn weer lichtjes. Die hebben we vanaf vorige week niet gezien. Toen lag ze op bed en had flink koorts. Nu is ze echt onder ons maar we houden haar wel uit de wind.

In de avond arriveert een Française, totaal overstuur. Tijdens het laatste stuk bergaf heeft ze vanwege de mist die in de loop van de avond is komen opzetten geen enkel merkteken meer gezien. Met veel moeite hebben de vrouwelijke Hospitaleros en een Française haar weer bij de tijd gekregen.

Er arriveert een Amerikaans gezin, althans een moeder met vijf kinderen tussen zeven en vijftien jaar. Papa is met een van de zoontjes thuis gebleven. Ze zijn al een maand onderweg en slapen meestal onder een soort van tarp. Ze kijken of ze bij de waslijnen iets op kunnen bouwen. Als ze druk bezig zijn gaat het regenen. Een gedeelte van de staf vindt het toch wel erg om dit aan te zien en geeft hen de bedden in de oude stilteruimte.

Vandaag is Rieky jarig. We hebben slingers opgehangen en haar toegezongen. Ook het leuke Amerikaanse gezinnetje verrast haar met een welgemeende serenade wat tot traantjes leidt. Een domper is dat ze 's morgens voor geen meter opschieten en dat heeft ook zijn weerslag op anderen die ook weinig zin hebben om de regen in te gaan. Pas om half negen kunnen we de tent sluiten. Na het werk zijn we samen naar Burguete gewandeld en hebben daar koffie gedronken met wat lekkers.

Vanmiddag arriveert een man uit Normandië. Hij is op 21 maart vanuit een klein plaatsje, 160 km ten noordoosten van Minsk, waar Napoleon goede herinneringen aan heeft, vertrokken. Als hij in Santiago arriveert, heeft hij zowat zesduizend kilometer op de teller.

We hebben vanmiddag een dolblijje Koreaanse zien vertrekken. Afgelopen maandag heeft ze haar mobiele telefoon hier laten liggen. We hebben toen Marisol ingeschakeld die alle bellen heeft laten rinkelen met als resultaat dat ze vanmiddag weer vanuit Pamplona in Roncesvalles is.

Tegen half tien staan opeens drie Bomberos bij de kist met twee Australische dames die ze boven van de berg hebben geplukt. Ze zijn op tijd vertrokken uit St.-Jean-Pied-de-Port maar voor de oudere dame is het toch wat te veel geweest. Rond half elf gaat het alarm. Er is iets mis in zone 8 op de tweede etage maar we vinden gelukkig geen onheil.

Vrijdag 7 oktober

De dag van de lach! Een mooie dag die begint met lichte mist, halverwege de morgen breekt er een zomers zonnetje door. De pelgrims zijn na wat heen en weer geloop iets na achten de herberg uit en op pad voor hun nieuwe bestemming, de meesten kiezen voor Zubiri. Sommigen zijn op de fiets en het pakken van de tassen vergt veel tijd en nauwkeurigheid. We ontbijten gezamenlijk en daarna zijn de schoonmaakwerkzaamheden snel verdeeld, het verloopt dan ook soepeltjes. Soms gebeurt er even iets dubbel maar beter tweemaal dan helemaal niet. Het team weet inmiddels haar taken. We geven Wil en Rieky de tijd voor een fietsrondje.

Na de schoonmaak en het verschonen van de bedden maken René en Wim een toertje met de auto. Veronique, Fia en Ans drinken koffie bij Sabina. De zonnecrème mag er bijna aan te pas komen, wat zijn we een bofkonten.

Rond een uur zijn we weer compleet en gaan voor het eerst eten bij La Posada. De sfeer is toch even anders als bij Sabina, wat rustiger en er zit een ander soort publiek. We worden vriendelijk ontvangen

en de dame leest het menu op. Wij maken de keuze, die is reuze. Een prima lunch en het glaasje wijn erbij smaakt heerlijk.

Om twee uur gaan Fia en René snel naar de Mostrador voor de incheck. Dit gaat inmiddels vlot en soepel. Het is niet zo druk als vorige week. De wachttijd is zeer acceptabel en de pelgrims vangen we met zijn tweeën op en maken zo veel mogelijk met eenieder een praatje.

Buiten klinkt rumoer..... Een schoolklas? Een familie? In ieder geval staat er een groep kinderen onder begeleiding van ouders etc. voor de deur. Zij willen alleen een stempel. Op de banken blijven zij picknicken en gaan na een uurtje en veel toiletbezoek weer door.

Vanaf de andere kant komen twee frisse jonge dames met een brede glimlach richting de herberg. Welkom.... zij lachen....een van hen loopt drie dagen met haar vriendin mee. Zij heeft haar wandelschoenen van tien jaar oud van de zolder gehaald, maar wat gebeurt er dan? Jawel, half vergaan, de zolen los, de hakken eruit en dan kom je aan in Roncesvalles.....winkels? Tape.....slippers, daar kom je niet mee de Camino op. We adviseren haar de winkel bij het museum maar daar hebben ze niet haar maat.

Dan vragen we naar haar maat.... Dezelfde als Ans. Zij wonen vlakbij elkaar en Ans laat haar sportschoenen zien. Ze passen, zij is zo blij, zo kan zij toch twee dagen meelopen. Te zijner tijd komen de schoenen terug via de broer van Ans. Zo is er elke dag wel weer wat op te lossen, te helpen en bij te staan als men oververhit de berg af komt. De wasjes zijn gedaan, tickets voor tasvervoer ingevuld, ieder heeft zijn wifi-moment gehad en zo meteen gaan de lichten uit. Algehele stilte.

De volgende dag is Miren weer aan zet en dan raken we met zijn allen in de stress. Af en toe gaat het echt mis. Op een bepaald moment houdt ze ermee op om de paspoorten in te scannen. We moeten haar regelmatig het bordje met SILENCE voorhouden. Vandaag dertien fietsen wat voor deze tijd erg veel is.

Rond negen uur komt er een sleepwagen bij de achterdeur aanrijden. Er staat een scootmobiel op. We zijn bang dat degene die erop zit onderkoeld is maar gelukkig zit hij naast de chauffeur. De scootmobiel kan met een lier bevrijd worden en dan kan de man, die vanzelfsprekend niet zo goed ter been is, inschrijven. Ondertussen wordt de accu opgeladen. De man, een zeventigjarige Milanees is in St.-Jean begonnen maar bij Valcarlos gestrand en door de sleepdienst opgehaald. Alleen al voor zijn medicijnen heeft hij een dagrugzak nodig. Overdreven? Nee, het is echt zo. Als groep zijn we wel erg coulant: hij mag zijn schoenen aanhouden!

's Morgens wil het niet vlotten. Hij heeft vier accu's bij zich maar pas rond elf uur kan hij vertrekken. Ook een jonge Koreaan op een eenwieler is een leuke binnenkomer. Hoe moet hij boven komen en hoe daalt hij af als hij alleen met zijn voeten kan remmen? Maar hij heeft er alle vertrouwen in.

Ook twee Duitse families met zes kleine kinderen is weer eens iets anders. Erg aandoenlijk om die kleine dreumesen, van wie de jongste pas twee jaar oud is, rond te zien struinen. De bagage wordt vervoerd op twee immense karren.

Vandaag staan er 33 rugzakken en koffers te wachten op de eigenaars.

's Avonds iets na acht uur krijgen we even de kriebels. Er komt een Amerikaanse dame bij de receptie met de mededeling dat haar vriendin nog steeds niet binnen is. Ze heeft haar bij Orisson achter gelaten omdat ze erg traag vooruit komt. Nu heeft ze haar een aantal keren gebeld maar krijgt haar niet te pakken. Wat te doen? Veronica stelt haar een aantal vragen voordat we actie ondernemen. Ze vraagt

onder meer naar haar telefoonnummer en dan moet de dame even naar haar bed. Ondertussen komt er iemand binnen die de bewuste mevrouw blijkt te zijn. Veel mensen weer gelukkig.

Er is een bed besmet met bedwantsen. We hebben meteen de vier slapers van dit compartiment aan een andere slaapplek geholpen en de slaapzak behandeld. Besloten om de volgende dag de bedden rigoureuus aan te pakken. Tijdens het behandelen van een lattenbodem van het besmette bed constateren we dat er nog levende bedwantsen in de kieren van de lattenbodem wonen. Iedereen wordt opgeroepen om dit fenomeen te aanschouwen. Er volgt druk overleg en we besluiten dat twee sterke mannen de lattenbodem eruit tillen en naar de binnenplaats brengen voor een extra beurt.

Op de laatste dag weer bedwantsen. Dit kunnen we even moeilijk gebruiken maar het is nu eenmaal niet anders. Het weer is slecht, dikke miezer en ieder van ons vindt het wel welletjes nou. We verlangen weer naar ons eigen bedje en dat is ook niet verwonderlijk na twee weken intensief samen zijn.

Onze groep was een hechte club. Voor elkaar klaarstaan en wat hebben we samen gelachen en plezier gehad. Vrienden voor een half leven. Minpunt in de samenstelling is dat er niemand bij is die het Spaans goed onder de knie heeft. Met kunst- en vliegwerk hebben we ons wat dat betreft kunnen redden.

We wensen onze opvolgers ook een heel fijne periode toe!

Periode 16: vrijdag 14 oktober t/m vrijdag 28 oktober 2016

Hospitaleros: Thea van Dijk, Jan Veldhoen, Karlien Veldhoen-Symons, Herman Rabbers, Ellie Kruidbosch

Aantal pelgrims: 1.012 (2015: 967)

V.l.n.r.: Herman Rabbers, Karlien Veldhoen-Symons, Marisol, Thea van Dijk, Ellie Kruidbosch, Jan Veldhoen

Week 1

Vrijdag 14 oktober

Vandaag zijn we met onze tweewekelijkse periode begonnen. We waren allemaal keurig op tijd aanwezig en daarom verliep de overdracht prima met dank aan de vorige groep. We hebben samen gegeten en vooraf Ellie toegezongen, omdat ze jarig was. De mensen van de vorige groep vertrokken en wij begonnen met onze werkzaamheden. Karlien nam de "kist" voor haar rekening en dat viel niet mee met de nieuwe methode. De wachttijden voor de pelgrims, voordat ze een bed hebben is naar onze mening te lang, maar dat hebben onze voorgangers natuurlijk nog veel erger meegemaakt. Het was heel slecht weer en daarom maakte de wasserij overuren: 30 wasjes en veel kranten voor de natte schoenen. Een grote Amerikaan maakte zich zorgen, omdat hij erg snurkt. Indien nodig kon hij wel een eind uit de buurt gaan liggen. De volgende morgen vertelde hij opgelucht dat hij geen klachten had gehad.

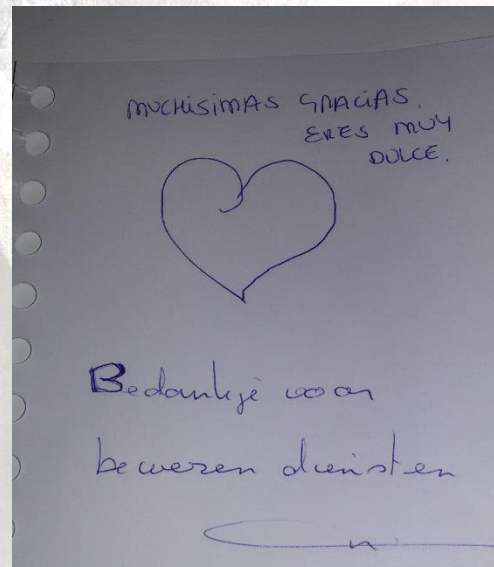
Zaterdag 15 oktober

We waren blij dat Marisol terug was. De uitleg van de nieuwe manier van inschrijven werd door haar uitleg een stuk duidelijker.

Bij Miren ging dat heel chaotisch en tijdens haar werk is er een brok onrust en drukte om haar heen. We kregen tot heel laat in de avond nog inschrijvingen te verwerken. Tussen halfnegen en kwart voor tien nog bijna twintig. Daarbij een groep van 15 Braziliaanse fietsers. Onvoorstelbaar hoeveel "rotzooi" die bij zich hadden. De bedden lagen hoog opgestapeld met spullen. Herman kreeg van de oudste een handkus en werd met een kruisteken gezegend. De tweede verdieping was deze zaterdag vol. Omdat het leek dat er veel ruimte was, waren er nogal wat mensen die een ander bed hadden gepikt. Het gaf nogal wat gedoe om ieder een bed te geven, maar iedereen heeft een plaats gekregen. We hadden Jozef en Maria op bezoek. Een jong Zwitsers stel met een kindje van een maand of tien met ezel. Ze wilden het ons niet aandoen met de kleine in de herberg te slapen en namen het hotel. We hebben de eerste paar dagen moeite om iedereen op tijd de deur uit te krijgen. Het "teut" heel lang rond en veel mensen denken dat ze alle tijd hebben. Het zal wel aan de periode van het jaar liggen. Om acht uur is het nog nagenoeg donker.

Op een van de bedden vonden we vanmorgen een briefje. Daarop een hartje getekend met de tekst: "Muchisimas gracias eres muy dulce".

Zondag 16 oktober

Zondag rustdag wordt er gezegd, maar dat gold niet voor ons. Het was flink druk en de herberg weer goed bezet. Tot dusver geen bijzonderheden. Er meldde zich een goed geklede dertiger in de wasserij met een zakje kleding en de vraag om te wassen. Er werd betaald en Thea deed de was in de machine. Dat bleek zoveel te zijn, dat het voor 2 machines was. Bednummer nog gevraagd. Hij sliep niet hier. Hij liep door. Na een uurtje kwam hij terug en Thea legde uit dat er 2 machines gewassen waren, omdat de hoop te groot was. Hij zei dat hij geld ging halen voor de tweede machine. Allemaal op een beschaafde, nette manier. Een uurtje later loopt Thea langs de eetzaal, ziet de man en zegt, hallo, je zou me nog geld brengen. Hij sprong op, begon te schelden en te tieren, schreeuwde en zei dat hij niets beloofd had. Er stond een Aziatisch meisje bij hem. Dat was zijn vriendin, maar daar mocht niet mee gepraat worden, schreeuwde hij. De ene fuck na de andere rolde eruit. Thea voelde zich bedreigd, ging terug naar de kelder, stopte de niet helemaal droge was in een bak en zette die bij hem neer met de mededeling dat hij kon gaan. Hij ging door het lint en zijn gewassen spullen smeed hij om zich heen. De toestand werd bedreigend. Dit gebeuren werd zo langzamerhand door ons allen opgemerkt. Herman is erop afgestapt en vroeg of ze hier wilden slapen. Dat was niet het geval. Dan moeten jullie de herberg verlaten, want die is alleen voor pelgrims. Zij waren ook pelgrims en zo ging de discussie een tijdje heen en weer. Hij vond dat ze tot 10 uur mochten blijven. Herman stelde ze voor de keus: of een bed ticket kopen of uit de herberg vertrekken. Na een boel geschreeuw en langdurig inpakken gingen ze eindelijk de deur uit. Het geheel kostte wel een uurtje. Wij vonden het gewoon een ordinaire insluiping om gebruik te maken van de faciliteiten van de herberg. Beter gezegd misbruik maken. Hij had zich niet gemeld en heeft uren in de keuken zitten internetten samen met zijn vriendin die in dit hele verhaal niet een keer haar mond opendeed.

Er kwamen om een uur of acht nog twee jonge meisjes binnen; ze hadden er elf uur over gedaan en hun bagage was met de vervoerder meegegeven. En toen kwam onze "vriend" terug. Deze keer kregen we hem de deur niet uit. Dan gaan we de 112 bellen. Dat moesten we maar doen, want hij wilde ze ook bellen, omdat hij bedreigd en bestolen was. Karlien belde en toen vertrok hij toch. Ellie heeft even later rondgekeken en toen zaten ze in de kerk, weer met uitgestalde spullen.

De politie kwam en na een boel heen en weer gepraat werd een oplossing gevonden. We zouden de spullen drogen; dan zou hij vertrekken. Het was inmiddels 21.00 uur geworden.

De politie vertrok en na een half uurtje waren de spullen droog. Toen werd alles weer uitgepakt en volgens meneer was het niet droog genoeg. We waren het allemaal meer dan zat. Ellie pakte de kleren bij elkaar en stopte ze in een zak; Jan pakte de rugzak en zette die buiten de deur met de zak met kleding er achteraan. Hij schreeuwde en dreigde en rende rond op zoek naar een camera. Uiteindelijk ging hij toch naar buiten. Bleef nog een tijd bij de deur hangen, maar ze zijn uiteindelijk

vertrokken. Ellie is er nog eens achteraangegaan en ze zijn in het hotel naar binnen gegaan. Tegen 22 uur kwam de prior binnen. Hij excuseerde zich dat hij niet bij de mis was. Hij was op familiebezoek geweest, omdat er een nichtje eerste communie deed. Even later kwam de zoon van Paco, de hotelmanager, binnen. Daar hadden de 2 inmiddels hun versie van het verhaal verteld die uiteraard anders was als onze versie! We deden ons verhaal en wilden de man niet binnen hebben. Die verantwoordelijkheid wilden we niet nemen ten opzichte van de andere pelgrims. De prior en Miguel vertrokken samen. We konden ruim na 22 uur afsluiten en eindelijk een glas wijn gaan drinken. De lezer van dit verhaal zou nog kunnen denken dat het om 3,50 ging. Dat was niet zo. Als de man gewoon gereageerd had en gezegd had dat hij achteraf vond dat de tweede machine niet betaald hoefde te worden op een normale gesprekstoon, was die kleding gedroogd zonder bijbetaling, maar er ontstond in een paar seconden zo'n verbale dreiging dat dit spijtig genoeg het resultaat werd. Dus, geen bed, geen zorg en nu zand erover.

Maandag 17 oktober

Deze dag was voor het eerst rustig; passend bij de tijd van het jaar. Het aantal pelgrims neemt duidelijk af.

We hebben een ware kok in ons midden. Zaterdagmorgen bleken er 5 aubergines in de keuken te liggen. Je vraagt je dan wel af hoe dat mogelijk is. Maar dat is wel met meer spullen die met de boodschappen meekomen. Jan heeft er een overheerlijke soep van gemaakt en ook nog een paar tapas-achtige dingen met kaas. Alles verrassend lekker.

Herman is 's avonds nog naar Miguel gegaan om even na te praten over onze vriend. Hij heeft excuses aangeboden, omdat ons probleem naar het hotel was verplaatst, maar daar wilde hij niets van weten. Hij moest uiteindelijk ook het hotel verlaten en heeft tot zeker 1 uur bij Sabina op het terras gezeten. De volgende morgen is hij nog gespot door Karlien en Thea. Ze hadden een tent vlak bij het Campamento neergezet. Tegen 1 uur in de middag zijn ze naar Burguete vertrokken.

De meest bijzondere gast was een Deense moeder met 4 tiener zonen. Vorig jaar had ze de Camino met een paar dochters gelopen.

Dinsdag 18 oktober

Hoe we met pelgrims en hun reis omgaan, kan ook totaal anders dan de vervelende gebeurtenis van zondag. Er kwam een Duits stel binnen. Ze waren al een jaar onderweg en hadden nauwelijks geld. Ze wilden overnachten, maar hadden daar geen geld voor. Ze wilden wel werk verrichten voor de overnachting. Na kort overleg te hebben met Marisol hebben we ze een bed in de Sótano gegeven. We hadden vandaag een zeer plezierige groep pelgrims. Veel jonge mensen en er was veel contact met elkaar. Grote groepen zaten buiten in de zon op de binnenplaats met elkaar te praten. Weinig drukte en al helemaal geen gedoe. Dat bleek ook de volgende morgen; iedereen rustig en op tijd de deur uit.

De pelgrims van de dag: een Italiaans stel. Ze waren in het weekend getrouwd en gingen de Camino lopen als huwelijksreis.

Toch weer een klacht over het eten in Casa Sabina. Het ene gerecht was nog lang niet op of het volgende stond alweer op tafel; en net aan het hoofdgerecht begonnen of het dessert stond al op tafel. Het hoofdgerecht was vis; er zat een zwarte punt in wat erop duidt dat de vis niet schoon was. Er is een foto van gemaakt en het geheel zag er bijzonder onsmakelijk uit; dat kwam niet alleen van de zwarte punt.

Woensdag 19 oktober

Omdat het aantal pelgrims duidelijk terugloopt zijn we snel klaar met ons werk op de slaapzaal. Al twee dagen niemand meer op de tweede verdieping. We hebben vandaag een begin gemaakt om de derde verdieping winterklaar te maken. Dat maken we in de loop van deze week helemaal af. We laten vier bedden intact voor onze opvolgers.

Om half elf stonden we klaar voor priester Valentin. Hij gaf ons een rondleiding. We begonnen in de oude herberg. Die is enorm opgeknapt, echt de moeite waard om eens een kijkje te nemen. Het is bedoeld voor congressen en dergelijke, maar daar komt niet zoveel van terecht. Daarna naar de bibliotheek van het klooster. De hoeveelheid boeken is indrukwekkend en er zitten interessante exemplaren tussen. Ook zeer oude met prachtig versierde hoofdletters. Dit waren

fotokopieën. Hoogtepunt een loodzwaar boek met houten omslag met daarin Gregoriaanse gebeden met notenschrift. Formaat zo ongeveer 1 bij 0,75 meter. En aan het eind in de huiskamer in een plastic bekertje een slok Patxarán.

Rond 7 uur 's avonds kwam een jonge Fransman binnen. Hij had die dag 40 km afgelegd. Hij vulde het bekende formuliertje in. Bij religie zijn eigen originele idee: Christ met een hartje.

Donderdag 20 oktober

Vandaag kwamen er nogal wat Koreanen binnen die geen woord over de grens spraken. Lastig communiceren. Op alles wat je vraagt is het antwoord: oké. Maar met het gebruikelijke handen- en voetenwerk kom je er toch wel achter wat ze willen en wat er gebeuren moet. Van de was tot een kaartje voor het menu Peregrino. Het lukt altijd weer. Zelfs de vraag of ze wel met blote voeten in de sandalen naar het restaurant mochten, begrepen we. Ook van allemaal de vraag waar de supermarkt is. Veel van hen verzorgen zelf hun eten. Onderling communiceren ze ook. Nadat het de eerste duidelijk was hoe het werkte met de was, kwam de rest met gepast geld en legden ze hun was in een kratje. Een paar van ons hebben een rondje over het Campamento gemaakt. In de ruimte van de Hospitaleros is de douche erg vuil. Er heeft een matje ingelegd dat vastgeplakt heeft gezeten. Karlien en Thea gaan een poging wagen om het weer schoon te krijgen.

Vandaag voor het laatst gegeten in La Posada; we zijn tevreden over de bediening en het voedsel. Er is deze dagen ook een nieuwe taal ontstaan. Uitgevonden door een paar Brazilianen: "Portogno!" een samentrekking Portugees en Español.

Na 9 uur gisteravond kwam er nog een vader van 36 met een zoon van 17 binnen. Ze waren in het stikdonker door het bos gekomen. Het was behoorlijk eng en ze waren bijzonder opgelucht toen ze lichten van Roncesvalles zagen.

Karliën werd vanmorgen uitvoerig bedankt door een Braziliaanse dame. We moesten haar daarvoor uit bed halen. Ze kreeg een kettinkje met een hangertje waarop de Braziliaanse vlag stond.

Wie werkt er met de teamviewer? Wij vinden dit bijzonder vervelend en al helemaal als er iemand van ons met de computer werkt. Als wij 's morgens na het ontbijt aan het werk gaan, lijkt ons dat een uitstekende tijd.

Week 2

Vrijdag 21 oktober

We kregen vandaag met regelmaat zeer enthousiaste pelgrims binnen. Het was dan ook een uitzonderlijke dag met een staalblauwe lucht en prachtige vergezichten. Het was wel koud en boven op de Col de Lepoeder stond veel wind, maar dat woog niet op tegen de prachtige wandeldag.

We vroegen een jonge Amerikaan of hij wel terug was om de nieuwe president te kiezen. Dat was niet het geval, maar hij had zijn ouders een volmacht gegeven om voor hem te stemmen.

We hadden ook een heel sneu Duits echtpaar. De vrouw had de Camino al eens gelopen en vond dat een geweldige ervaring. Ze heeft een aantal jaren haar man bewerkt om mee te gaan en nu was het zover. Maar de bagage was zoekgeraakt op het vliegveld en was ook na een paar dagen niet aangekomen. Daarom gingen ze terug naar huis. De volgende dag

wandelden ze toch verder; ze wilden door naar Pamplona en vandaar weer naar huis. Misschien zou de bagage nog in Roncesvalles aankomen, maar dat is tot nu toe niet gebeurd.

Een Italiaanse heeft een tas met spullen laten staan. Daarin zat o.a. een haardroger. Zou dit echt vergeten zijn of was het met opzet blijven staan. Soms komt iemand tot het inzicht dat overbodige spullen beter thuis gelaten kunnen worden.

We hadden een heel bijzondere groep binnen. Een paar Fransen met iemand uit Turkije, Rusland en Azerbeidzjan, een gehandicapt meisje in een rolstoel en een heel grote fietskar voor bagage. Het was van een Franse associatie voor vrijwilligers die met een aantal vrijwilligers uit andere landen op stap waren.

Er gaan zich waarschijnlijk twee nieuwe Hospitaleros aanmelden. Een man en een vrouw. Ze vroegen ons naar het werk wat we deden en zagen het wel zitten om dit ook te gaan doen.

De afwasmachine lekt. Jan heeft nog een poging gedaan om die te repareren; ook nog ontstopper gehaald, maar dat mocht niet baten. Het water wordt niet meer weggepompt; waarschijnlijk is de pomp stuk. Dat betekent voorlopig afwassen met de hand.

Zaterdag 22 oktober

Je hebt heel bijzondere mensen op de Camino. Er kwam een Fransman binnen die in 14 dagen van Santiago naar Roncesvalles was gelopen. Hij liep elke dag minstens 40 km met uitschieters naar 60. Ook hadden we een Franse familie. Een grandmama met drie volwassen (schoon)kinderen en nog 13 kleinkinderen. Ze waren keurig allemaal voor 8 uur de deur uit. Toen iedereen weg was, stonden er nog een paar schoenen. Tegen een uur of negen ging de bel en stond oma voor de deur. Ze was haar schoenen vergeten. Ze liep niet de hele tijd mee. Ze gebruikten een auto om bagage te vervoeren en zij had die ochtend de auto genomen.

Jan heeft van het overgebleven brood een broodpudding gemaakt. Op deze manier worden spullen die steeds maar weer teveel geleverd worden, toch nog goed gebruikt.

Tot nu toe zijn we verschoond gebleven van bedwantsen. We hopen maar dat het zo blijft.

Zondag 23 oktober

Zo stralend als de pelgrims een paar dagen geleden binnenkwamen door het prachtige weer, zo afgemat en nat kwamen ze vandaag aan. Sommigen zegen op de banken neer, te moe om de rugzak af te doen. Het eerste deel van de dag ging nog wel, maar dan barst de regen los met zoveel wind dat er bijna niet tegen op te boksen viel.

Een kleine wat oudere Koreaanse dame wankelde op haar benen. We hebben haar rugzak maar naar boven gedragen. Een Nederlander ging bij de balie onderuit. We zagen hem wankelen en konden hem een beetje opvangen, zodat hij niet met zijn achterhoofd op de stenen klapte. We hadden de telefoon

al in de hand om 112 te bellen, maar hij kwam snel weer bij zijn positieven. Hij wist wat er aan de hand was; dikke kuiten die, toen hij tot rust kwam, het bloed uit zijn hoofd trokken. Het was wel schrikken, vooral voor zijn 16-jarige zoon.

Twee Franse families met zes kinderen kwamen doorweekt binnen. Daar hebben we de spullen van gedroogd. Aardige mensen, maar wel moeite om weg te gaan de volgende morgen. Voor de rest geen centje overlast.

En heel laat nog een Spanjaard binnen, ook al doorweekt. Bij het invullen van het bekende formuliertje sloeg hij de motivatie maar over. Hij was al voor de achtste keer op de Camino en dat vond hij meer dan genoeg motivatie.

We hebben drie jonge mensen zonder geld in de soutane laten slapen; er waren er nog drie, maar die wilden in hun tent slapen. Ze vroegen nog of ze geen last met de politie kregen.

We krijgen veel complimenten en bedankjes; van handen schudden tot zoenen en “knuffen”.

Een Amerikaans gezin vond dat we prachtig werk doen. Op de vraag of ze voor de verkiezingen terug waren, antwoorden ze ontkennend. Maar ze hadden al gestemd.

Maandag 24 oktober

Het aantal pelgrims neemt nu duidelijk af en daarmee ook de werkzaamheden. Er blijft behoorlijk wat tijd over om “iets voor onszelf te doen”. De dames van onze groep zijn vanmorgen naar de markt in St. Jean geweest en brachten een schort mee voor Jan. Jan en Herman hebben de eerste verdieping en de keuken schoongemaakt. Dat was vrij vlot gepiept. De eerste verdieping was ruim over de helft gevuld.

We zijn begonnen om de tweede verdieping winterklaar te maken. Die komt wel voor de helft klaar.

We hadden weer een gratis “overnachter” voor de Sótano. Een man uit België die lid is van de derde orde van Franciscus. Karlien heeft uitgelegd wat dat is. Een leek die een aantal regels van de Franciscanen volgt. Hij was al vanaf juli onderweg en had geen geld. Hij sliep in kloosters en op andere plaatsen en at van hetgeen hem gegeven werd. Jan heeft een tasje

gemaakt van onze overvloed en aan hem gegeven. Hij zag er overigens moe uit.

Ook heel leuk: een Koreaanse moeder met haar zoon. Hij sprak uitstekend Engels en de moeder alleen maar Koreaans. Zij vertrok de volgende dag vroeg en de zoon een stuk later. Die haalt haar wel in. En een Canadees die voor de derde keer de Camino liep.

Dinsdag 25 oktober

Herman en Ellie hebben van de anderen een dag vrij gekregen. Jan heeft ze naar Zubiri gebracht en van daar zijn ze terug gewandeld. Ze zijn de meeste pelgrims, die bij ons overnacht hebben, tegengekomen. Zonder uitzondering allemaal enthousiaste begroetingen en soms een wat langer gesprek. De Koreaanse zoon had zijn moeder ingehaald en ze liepen nu samen op. Voor de meeste pelgrims is naar Zubiri de tweede etappe en hij is toch heel pittig.

We hadden een echtpaar met een kind van een jaar of vijf om te overnachten. Ze hadden een grote kar bij zich voor de bagage, maar er was ook plaats voor het kind.

En we hadden een Française die behoorlijk kapot was. Ze was al heel lang onderweg en vond de tocht nog steeds heel zwaar, hoewel de ene dag wel beter ging dan de andere.

Woensdag 26 oktober

Vandaag gingen Thea en Karlien aan de wandel. Jan heeft ze naar Biskarreta gebracht; ongeveer 11 kilometer. Ook zij kwamen “onze” pelgrims tegen. Onze vermoeide Française was nog maar tot Burguete gevorderd. Thea en Karlien waren precies voor de maaltijd weer terug.

De volgende morgen vonden we bij het schoonmaken van de verdieping een etui met daarin geld, een bankpas en paspoorten op het bed. Het was even raden, maar Marisol wist meteen van wie het was; van het Duitse paar met kind. In de loop van de dag belde ze. Marisol heeft het met haar geregeld toen ze wisten waar hun volgende overnachtingsplek was. Alle spullen gingen in een grote envelop. Ze

informeerde de vervoerder van de rugzakken en die heeft het donderdagmorgen meegenomen om op de goede plek af te leveren.

Vroeg in de middag kwam er een Colombiaan binnen; hij schudde iedereen de hand en wie hij onderweg had gezien, werd uitbundig met een knuffel begroet. Hij schoot zelfs nog geld voor aan drie meisjes die laat waren aangekomen.

We kregen een Fransman met een paard en een grote tipi tent. Hij was al lang onderweg en werkte hier en daar om wat te verdienen. Hij nam alle tijd om weer te vertrekken; tegen 1 uur had hij zijn tent afgebroken en alles op zijn paard gepakt.

Zoals elke dag waren er weer laatkomers die een paar uur door het donkere bos hadden gelopen. Er was een jarige bij die we uitbundig hebben gefeliciteerd en toegezongen; ze waardeerde het zichtbaar. Een "zielige" Koreaan met een blessure en die ook nog zijn telefoon had verloren. Waarschijnlijk op de berg. Hij wilde nog een dag blijven.

Even voor halfnegen kwamen nog vier mannen binnen. Een Nederlander, een Braziliaan, een Fin en een Spanjaard. Ze waren zeer uiteenlopend in fysieke mogelijkheden, maar waren bij elkaar gebleven. Totaal wildvreemden voor elkaar. Door de ontmoeting op de tocht was er een grote solidariteit ontstaan. De Camino brengt wat teweeg. Vooral de Braziliaan en de Fin waren uitermate traag.

Donderdag 27 oktober

De Braziliaan en de Fin wilden na acht uur hun bagage nog verzenden. Natuurlijk verzorgen we dat, maar ze hadden geluk dat er net iemand van ons bij het bagagehok was, want de vervoerder kwam de spullen al halen. Die heeft even geduldig gewacht. Net als de andere twee om samen weer op pad te gaan. De Fin en de Braziliaan hebben geen idee waar ze aan begonnen zijn, lijkt ons.

Bij het kuisen vonden we een Koreaans boek: **no plan no problem Enjoy**. Het lijkt ons uitstekend van toepassing op sommige pelgrims. In het boek worden de toeristische hoogtepunten uit Europa genoemd; ook Nederland met o.a. de Zaanse Schans en Madurodam.

We hebben weer iemand in de Sótano te slapen gelegd. Ze vond € 12 teveel, maar ze kwam heel oprecht over en ging meteen naar de kerk en om 20 uur naar de mis; een serieuze pelgrim. De volgende morgen liet ze een foto zien op haar I Phone. Ze bleek non te zijn. Voor ons de laatste nacht met heel weinig pelgrims; één kant van de slaapzaal was niet eens volledig bezet.

Periode 17: vrijdag 28 oktober t/m donderdag 10 november 2016

Hospitaleros: Johanna van der Wees, Toine van Moorsel, Hans Perik, Leo Baeten

Aantal pelgrims: 545 (2015: 393)

V.l.n.r.: Hans Perik, Leo Baeten, Johanna van der Wees, Marisol, Toine van Moorsel

Week 1

Donderdagavond zijn we allemaal binnen, Johanna was er al om 16 uur van uit St.-Jean-Pied-de-Port en Leo arriveerde tegen 19 uur uit Augy-sur-Aubois, de herberg van René en Hanny Heinrichs. Toine en Hans kwamen 10 minuten later van dezelfde locatie, ze hebben niet samen gereden, maar wel een compleet andere weg.

Periode 16 heeft de 1e nacht de bedden op de 3e verdieping heel royaal aan ons toegewezen, ze wisten natuurlijk ook wel dat we die zelf moeten schoonmaken en dat hebben we ook gedaan.

De overdracht verliep soepel, koffie en geklets en alle informatie die nodig was, hebben we gekregen. Het is rustiger aan het worden zeiden ze, we konden wel de 2^e etage aan de rechterzijde alvast winterklaar maken. Wat zijn wij blij dat we dat niet hebben gedaan, vrijdag hadden we nog 24 plaatsen nodig en vandaag (zaterdag) zitten we boven de 100 pelgrims.

Vanavond tijdens het rondje heeft toch nog 1 stelletje zich niets aangetrokken van de opstaande matrassen en zich 1 cabine eigen gemaakt, we hebben ze streng toegesproken, maar in ons achterhoofd speelt natuurlijk ook dat wij ook jong zijn geweest.

De Spanjaarden zijn hier verreweg het meest in aantal, maar vandaag ook veel Italianen en Fransen, 2 pelgrims in een tent, waarvan 1 alleen onder 1 zeiltje; gelukkig is het hier droog, maar de nachten koelen behoorlijk af en 's morgens is het vochtig.

Ook hebben we kennis gemaakt met Miren, tja, wat moeten we daar nog aan toevoegen, Marisol vertelde dat ze volgend jaar niet terug komt, ook dat hopen we van harte, want na 1 dag kijken wij elkaar aan en vragen ons af wat we hier van moeten vinden.

De 1^e geocache's zijn hier gevonden, een hobby van Hans die dus de anderen wat uit te leggen had, deze cache lag zo dichtbij, dat het gewoon kriebelde om deze te vinden en ook gevonden is (NOOT: voor meer inlichtingen moet je bij Hans zijn).

Vanmorgen hebben we uit kunnen slapen, tenminste 2 van ons, de andere 2 maar een klein ½ uurtje. De pelgrims waren duidelijk nog niet gewend, want die stonden er al te wachten, vervelend is dat La Posada pas om 8 uur het ontbijt heeft, vanmorgen was het al echt licht, dat is wel een voordeel hier nu de wintertijd weer is begonnen.

Vandaag (zondag) is het rustiger dan de dagen ervoor, we zitten nu op 55 en dat zal wel zo blijven. Geen problemen met uitzondering van een Duitser, die zich aan het douchen was op de 2^e etage, waar wij vanmorgen extra ons best op hadden gedaan om eventueel morgen te beginnen met de blauwe hoezen. Eigenlijk ook wel een beetje onze schuld, want dan hadden we de deuren maar dicht moeten doen (is nu gebeurd).

Inmiddels woensdag 2 november. De drukte van het Allerzielenweekend met een paar nachten meer dan 100 pelgrims, is voorbij en het gemiddelde pelgrimsaantal ligt nu rond de 30. Heerlijk rustig dus, het geeft ons mooi tijd om met de winterschoonmaak verder te gaan. We liggen goed op schema.

Jacky en Kevin uit Australië vieren deze maand hun 25-jarig huwelijksfeest en hadden bedacht dat een Camino wel een mooie symbolische viering zou zijn. Hun 5 kinderen leven mee in Australië. Ze begonnen gisteren aan de klim vanuit St.-Jean-Pied-de-Port. Het viel hen zwaar, tegen de avond waren ze nog lang niet in Roncesvalles. Er lag zoveel afgevallen blad op de berg, dat ze besloten gewoon daar te gaan slapen. Ze hebben geen tent bij zich, wel goede slaapzakken en tenslotte houden ze elkaar ook al 25 jaar warm.

Het ging goed. Zonder ontbijt en douche daalden ze vanochtend verder af en om 11 uur ontmoetten wij hen aan de koffie bij La Posada. Alles was prima gegaan, ze hadden een wolkeloze sterrenhemelnacht beleefd. Een betere start van je Camino kun je je toch niet wensen. Ze haalden hun vurig gewenste stempel bij Marisol en vervolgden hun weg.

Week 2

Het elan van de Hospitaleros én het weer lopen parallel. In de eerste week werkten we fanatiek om de Albergue winterklaar te maken.

Buiten deed de zon ook haar best. Niet gehinderd door een wolkendeek liep overdag het kwik tot grote hoogte op. Nu de tweede week ingaat, gaan we de vermoeidheid voelen en komt, kennelijk bij sommigen, het verlangen naar het einde op. Gelijkzeitig is ook het weer omgeslagen: bewolkt, regen en een veel lagere temperatuur. Als de weergoden gelijk krijgen maken we het nog mee dat er sneeuw komt.

Ons leven wordt gekleurd door onverwachte leuke gebeurtenissen. Een Canadese met Nederlandse wortels was na een dag lopen al uitgeteld en dringend aan een rustdag toe. Ze was een professioneel filmster en dus was direct contact gelegd met Leo die filmen als hobby heeft. Roncesvalles is nu niet een

wereldstad, dus de jongedame verveelde zich een beetje. We hebben haar geadopteerd en hadden leuke gesprekjes.

Op 4 november hadden we 50 pelgrims en 3 ezels te logeren. Ezeltje nr. 3 was 14 dagen oud en onderweg van Finistère naar huis in Burgos geboren zonder dat de eigenaar wist dat mama ezel zwanger was. Moeder en kind hebben 2 weken op stal in Burgos mogen staan en werden met de trailer naar Roncesvalles gebracht. Inmiddels was de andere ezel met haar 2 begeleiders ook gearriveerd. Morgen gaat het hele gezelschap de Pyreneeën over, naar Frankrijk. Pas in Zürich zullen ze thuis zijn en dan is het al 2017.

In de stromende regen vertrokken de ezels en hun mannen. Voor de pelgrims gold hetzelfde. Er is de hele nacht en halve dag op de berg gezocht naar verdwenen pelgrims. Er gaan allerlei geruchten, de Guardia Civil liep rond, helikopter in de lucht, gegons onder pelgrims en Hospitaleros. We weten lange tijd niet precies wat er speelde. 37 kletsnatte en soms onderkoelde pelgrims vandaag, 5 november. De mensen kunnen soms niet schrijven, zulke koude handen hebben ze. Het scheidt wel een band, al die doorstane ontberingen, ze zijn volop met elkaar in gesprek deze dag, dat is sommige andere dagen weleens anders in het wifi-tijdperk.

Vandaag hoorden wij dat de Bomberos een 50-jarige Spanjaard dood van de berg hebben gehaald, hij was samen met een 26-jarige Chinese toch over de afgesloten weg gegaan en ze zijn allebei verdwaald door de mist, de vrouw is met onderkoelingsverschijnselen opgenomen in het ziekenhuis. Nu net komen 2 mannen van de berg die ook de hoge route hebben gedaan in de sneeuw, hoe stom kun je zijn.

Het blijft sneeuwen en de temperatuur komt nauwelijks boven het vriespunt. Elke ochtend hebben we medelijden met de vertrekkende pelgrims die de elementen moeten trotseren. Bij sommige pelgrims blijf je je afvragen wat ze hier eigenlijk te zoeken hebben.

Zo loopt een geestelijk gehandicapte jongen met een begeleider. De jongen is erg enthousiast, maar de begeleider heeft er duidelijk geen zin in. En dan te bedenken dat hij waarschijnlijk de enige betaalde pelgrim is.

Het sneeuwt nu 's nachts en 's morgens vroeg al 2 dagen en overdag dooit en regent het steeds een beetje maar het is een witte wereld geworden en de pelgrims hebben op dinsdag 8 november bepaald geen haast.....

Twee nieuwe afsluitbare kasten op de derde etage: één voor lakens en één voor gereedschap.

Nog steeds wordt er hard gewerkt in Roncesvalles.

Noot van de redactie.

De laatste dagen zijn er beduidend minder pelgrims gekomen, zodat de winterherberg al op donderdag 10 november open gaat, een paar dagen eerder dan gepland. Op deze donderdag gaan de Hospitaleros naar huis, na de laatste schoonmaakwerkzaamheden te hebben gedaan.

Roncesvalles Octubre de 2016

Queridos amigos hospitaleros.

Desde Roncesvalles queremos enviar nuestro saludo y recuerdo a toda esa querida comunidad de amigos de la Colegiata que estáis reunidos en esta jornada. A pesar de la distancia física, no quisiéramos estar ausentes en vuestra reunión, y quisiéramos igualmente hacer presente a toda la Colegiata de Roncesvalles, que es vuestra casa.

En nombre de todos mis compañeros sacerdotes, de Mari Sol y de Edurne, de Pablo, Juampe, Miren... de toda la familia de Roncesvalles, quisiera haceros llegar un saludo de amistad. Y una palabra de profundo agradecimiento por la impagable labor que realizáis a favor de los peregrinos. Saber que contamos con vosotros es una seguridad y una tranquilidad que nos hace afrontar los retos del futuro con más fuerza e ilusión.

Hace ya quince años que comenzó esta colaboración. Don Jesús Labiano – entonces Prior - tuvo el acierto de confiar el cuidado de los peregrinos a las manos generosas y eficaces de vuestra Asociación. Y desde entonces vuestra eficacia y disponibilidad han ido haciendo posible el milagro de la hospitalidad. Nunca podremos agradecer suficientemente la labor ingrata, callada, fatigosa que desempeñáis en esta Casa. A veces tenemos la sensación de que os cuidamos demasiado poco. Que deberíamos hacer más por haceros sentir en casa, pero sabéis que la vida de la Colegiata es siempre acelerada. Muchas cosas a la vez... y casi todas imprevistas. Hay que ir respondiendo a los retos conforme llegan...

Os aseguramos que valoramos y agradecemos vuestra generosidad. Sé que para vosotros venir a Roncesvalles también es un motivo de alegría y eso nos hace sentir felices.

Dios quiera que esta colaboración dure muchos años más. Nosotros no podemos afrontar el futuro si no es con la garantía de que nos vais a apoyar y a ofrecer vuestra eficaz ayuda. No pocas veces vuestra labor se ve complicada por los pequeños inconvenientes y problemas que surgen cada día. La relación con los peregrinos, o con el personal de la Colegiata, no siempre es fácil. Sabemos agradecer y valorar vuestra inacabable paciencia, vuestra capacidad de perdón o vuestra generosidad. Sois para nosotros un ejemplo y una fuerza impagable. ¡Gracias! No olvidéis que los peregrinos, a pesar de los problemas, en su mayoría agradecen emocionados vuestra labor y os señala como uno de los mayores atractivos del Albergue de Peregrinos. Eso es justo... y real. Y es justo, por tanto, que lo sepáis: ¡Sois los "ángeles guardianes" de nuestro Albergue!

No quisiera terminar estas sencillas palabras que brotan del corazón, sin mencionar a nuestro querido Patxi. Muchos de vosotros los conocisteis. Sabéis que para él cuidar de los Hospitaleros era una labor fundamental. Siempre atento para ayudaros en todo lo que pudierais necesitar. Él supo como nadie agradecer vuestra labor callada y generosa. Nosotros seguiremos sus pasos. Haremos que siempre os sintáis en Roncesvalles como en vuestra CASA. Porque ésta es vuestra casa.

Que paséis un día hermoso de convivencia y de planificación. Todo será para bien del año que comenzaremos. Permitidnos este pequeño obsequio de Roncesvalles: *el vino de la amistad* y de la alegría. Que nunca falte ninguna de las dos en nuestro futuro juntos. Santa María de Roncesvalles os bendiga a todos y cada uno de vosotros y a vuestras familias. Con todo el corazón, con toda el alma... ¡GRACIAS!

Patxi Izco Barbería.
Prior de la Colegiata

Vertaling brief van Don Patxi Izco (door voorzitter Tonny Willems)

Beste vrienden Hospitaleros.

Deze dag, op jullie bijeenkomst, doen wij, vanuit Roncesvalles de groeten aan jullie, onze dierbare gemeenschap, de vrienden van het Colegiata. Ondanks de fysieke afstand zouden we niet willen ontbreken in uw vergadering en wij willen ons, het gehele Colegiata, wat jullie huis is, ook graag presenteren.

In naam van al mijn mede priesters, Marisol, Edurne, Pablo, Juampe, Miren.... en de hele familie van Roncesvalles sturen wij een vriendschappelijke groet en een woord van grote waardering voor het onbetaalbare werk wat jullie verrichten ten gunste van de pelgrims. Wetend dat wij door jullie een zekerheid en gemoedsrust hebben. Dat bied ons het hoofd voor meer uitdaging, enthousiasme, kracht en een hoopvolle verwachting voor de toekomst.

15 jaar geleden zijn we begonnen met deze samenwerking. Don Jesús Labiano, toen der tijd de Prior, had een vast vertrouwen in de verzorging van pelgrims door de liefdevolle en efficiënte manier in de handen van jullie genootschap. Vanaf die tijd, hebben jullie door efficiëntie en beschikbaarheid, het wonder van de gastvrijheid mogelijk gemaakt. Wij kunnen het nooit genoeg waarderen het vermoeiende en vaak ondankbare werk dat jullie verrichten in deze Albergue. Soms hebben wij het gevoel dat wij jullie te weinig verzorgen. Wat zouden wij meer moeten doen om het jullie aangenaam te maken. Maar, jullie weten, dat het leven in het klooster altijd haastig is. Vele dingen komen te gelijk en onverwacht. We moeten het nemen zoals het is.

Wij verzekeren, dat wij jullie edelmoedigheid waarderen. Ik weet dat jullie erg gemotiveerd zijn om naar Roncesvalles komen. Dit geeft ons een gelukkig gevoel.

We hopen met Gods wil dat deze samenwerking nog vele jaren duurt. Wij kunnen in de toekomst niet zonder jullie. Als wij in de toekomst niet op jullie hulp kunnen rekenen, zouden wij niet verder kunnen functioneren. Niet altijd is het werk gemakkelijk, door kleine ongemakken en problemen, die zich elke dag voordoen. De relatie met de pelgrims en met het personeel van het klooster is niet altijd makkelijk. Wij zijn dankbaar en wij waarderen het eindeloos geduld, jullie vaardigheid en edelmoedigheid. Jullie zijn voor ons een voorbeeld en een onbetaalbare kracht. Bedankt! Niet vergetend dat de meerderheid van de pelgrims, ondanks de problemen, jullie werk zeer waarderen. Het geeft een signaal aan jullie dat het een van de meest aantrekkelijke Albergues voor de pelgrims is. Dit is werkelijk echt waar. Daarom moeten jullie weten, <jullie zijn de beschermengelen> van onze Albergue.

Ik zou niet willen eindigen met deze eenvoudige woorden, die vanuit het hart komen, zonder onze dierbare Patxi te vernoemen. Velen van jullie kennen hem. Voor hem was de verzorging van de Hospitaleros het belangrijkste werk. Altijd attent om te helpen met alles wat jullie nodig hadden. Hij wist, als niemand anders, zwijzaam het werk van jullie te waarderen. Wij zullen in zijn voetsporen verder gaan. We zorgen dat jullie je altijd thuis zullen voelen in Roncesvalles zoals thuis. Omdat dit jullie huis is.

Wij wensen jullie in goede saamhorigheid en plezier een mooie dag toe met het maken van plannen. Dit alles zal goed zijn voor het komende jaar. Sta ons deze kleine hoffelijkheid van Roncesvalles toe: *De wijn, de vreugde en vriendschap*, dit zal nooit ontbreken in onze toekomst. De heilige Maria van Roncesvalles zal jullie allen zegenen en ook iedereen van jullie familie. Uit het diepst van mijn hart en ziel. Bedankt.

Patxi Izco Barbería
Prior de la Colegiata.

Buen Camino